

GLASNIK

OBČINA
DIVAČA

FILMSKA PROJEKCIJA POD ZVEZDNATIM NEBOM

Svetniki se nam predstavljajo:

MARIO BENKOČ

1. Kako bi se opisali v treh besedah?

Sem svež veter, delam strokovno in predano ter imam občutek za celoto.

2. Kakšna je vaša vizija za Divačo?

Kaj bi Divača lahko postala z vašo pomočjo?

Želim, da ima občina Divača dolgoročno strategijo in jasno vizijo, s katerima se usmerja v enakomeren razvoj urbanega in ruralnega območja. Želim si lokalne skupnosti, ki je vključujoča in solidarna, kjer s programi in vso potrebno infrastrukturo poskrbimo za vse generacije, z različnimi kulturnimi, športnimi, društvenimi ter drugimi dejavnostmi pa neprenehoma izboljšujemo kakovost bivanja. Občina Divača naj gradi svoje razvojne priložnosti na temelju bogastva naravne in kulturne dediščine. Moja vizija je s svežimi pristopi in s pomočjo evropskih sredstev podpreti družbene inovacije ter na ta način povesti občino Divača med najbolj prodorne občine v Sloveniji.

3. Če bi lahko v Divači spremenili karkoli v tem trenutku, kaj bi najprej spremenili?

Spremenil bi obstoječe stanje v prostor, kjer se vrši kultura dialoga, kjer se skozi politično kulturo ustvarja zavedanje, da vsakdo lahko prispeva k boljšim in lepšim, bolj strpnim in spoštljivim odnosom med ljudmi.

4. Kako bi na kratko opisali svetnika Kristjana Cerkvenika?

Kristjana sem spoznal kot marljivega, delovnega in vestnega človeka, ki mu ni vseeno za skupnost in ki se preko načinov, ki so mu na voljo, trudi vračati skupnosti.

KRISTJAN CERKVENIK

1. Kako bi se opisali v treh besedah?

Sem Kristjan Cerkvenik, živim v Kačičah, sem mesar in imam svojo mesnico v Sežani.

2. Kakšna je vaša vizija za Divačo? Kaj bi Divača lahko postala z vašo pomočjo?

Moje mnenje je, da se v Divači vse skupaj odvija zelo počasi. Smiselno bi bilo več pogovorov in posluha za domačine. Kar se ljudem obljubi, bi se bilo treba držati in obljube izpolniti, zlasti tisto, za kar prosijo že dalj časa. Zagotoviti bi bilo treba najprej osnovno infrastrukturo in sprostiti UPN ter s tem olajšati mladim dostop do nepremičnin.

3. Če bi lahko v Divači spremenili karkoli v tem trenutku, kaj bi najprej spremenili?

Spremenil bi, da bi v Divači mladina dobila nek svoj kotiček, tako bi bilo tudi manj vandalizma. Urediti bi treba športni ali adrenalinski park, da bi se mladi imeli kje sproščati in uživati. Na ta način bi pritegnili še ostale iz drugih občin. Ja, še vedno sem za idejo, da bi v Divači zgradili bazen v sodelovanju z vsemi štirimi občinami.

4. Kako bi na kratko opisali svetnika Roberta Čančarja?

Roberta bi opisal kot uglednega možakarja z jasnimi in odločnimi cilji. Ko se zavzame za določeno stvar, se v to resno poglubi in izpelje do potankosti natančno. Svojo funkcijo kot svetnik opravlja profesionalno.

Naslednji Glasnik bo izšel decembra 2023.

Prispevke zanj zbiramo na e-pošto: glasnik@divaca.net do 1. decembra 2023.

Fotografije neustrezne kakovosti ne bodo objavljene. Objave v glasilu Glasnik se ne honorirajo.

Na <http://www.divaca.si> kliknite na **GLASNIK** in si na vrhu oglejte **navodila za objavo člankov**.

Starejše številke Glasnika si lahko ogledate na spletni strani: <https://www.divaca.si/objave/63>.

GLASNIK OBČINE DIVAČA oktober 2023, letnik 29, številka 5

Izdajatelj in založnik: Občina Divača; Uredniški odbor: dr. Jana Volk (odgovorna urednica), Anu Kahuna, Alan Rener, Erika Može, Nicol Vujović;

Lektoriranje: Nives Mahne Čehovin; Oblikovanje: Lucija Klanac (Tiskarna Mljač); Tisk: Tiskarna Mljač Divača;

Naklada: 1900 izvodov; Uredništvo ne odgovarja za avtorstvo člankov in fotografij.; Fotografija na naslovnici: arhiv Občine Divača

ROBERT ČANČAR

1. Kako bi se opisali v treh besedah?

Vesten, empatičen, racionalen

2. Kakšna je vaša vizija za Divačo? Kaj bi lahko Divača postala z vašo pomočjo?

Moja vizija je povečanje kakovosti bivanja v naši občini saj je ta degradirana zaradi umeščenosti na avtocestnem, železniškem in daljnovodnem križu. Evropske direktive in aktualna vlada še dodatno pritiskajo na izgradnjo vetrnih in sončnih elektrarn v naši občini. Temu trendu se bomo težko izognili, zato je pomembno, da vse predhodno našteje akterje pozovemo k trajnostnemu razvoju in družbeni odgovornosti npr.: z ustanovitvijo individualnega ali skupnega finančnega sklada iz katerega se miliji vplivi na okolje, spodbuja humanitarne, športne in kulturne dejavnosti, podobno kot je to storila Luka Koper z lastnim skladom »Živeti s pristaniščem«. Verjamem, da lahko s pomočjo Županje, občinske uprave in člani občinskega sveta, znatno pripomore pri doseganju zastavljenega cilja.

3. Če bi lahko v Divači spremenili karkoli bi želeli ta trenutek, kaj bi prvo spremenili?

Želim si bolj kakovostne trgovine in da se mi za nabavo preprostih stvari ni potrebno peljati na Kozino ali v Sežano. Vse bolj opažam, da je nabava artiklov za pripravo obrokov ali nabava ostalih nujnih življenjskih pripomočkov v obstoječem marketu v Divači, vedno večji izziv. V poletnih mesecih je trgovina dodatno izropana zaradi navala turistov, pomanjkanja kadra ipd. Na to temo so občani izlivali žolč tudi na družbenih omrežjih. Torej posodobitev oziroma izgradnja sodobnejšega trgovskega centra z avtomatsko ali samopostrežno avtopralnico ter tehnično trgovino.

4. Kako bi na kratko opisali Natašo Grželj?

Natašo poznam malce več kot leto dni. Spoznala sva se tik pred začetkom lokalnih volitev. Gre za odgovorno, delovno, načelno in čustveno osebo, ki se odlično kosa z življenjskimi izzivi.

NATAŠA GRŽELJ

1. Kako bi se opisali v treh besedah?

Nataša Bzkova, domačinka, Divačanka, katerih nas je še malo ostalo.

2. Kakšna je vaša vizija za Divačo? Kaj bi Divača lahko postala z vašo pomočjo?

Morali bi več nameniti v razvoj in širitev Divače.

Zakaj ne bi recimo sprostiti OPN-jev in dodelili nove gradbene parcele? Vsi bi imeli nekaj od tega. Začeti bi morali na osnovnih strukturah, kot so zdravstveni dom, šola, trgovina ... Dovolj je osebnih interesov, raje nekaj pustimo zanamcem. Upam, da se z zdajšnjim urejanjem ceste skozi Divačo naredi neka smiselna povezanost od parka pri pošti s trgom pri spomeniku, knjižnico in hotelom Malovec pa vse do Škratelnjove domačije in cerkve. Skupni interes bi lahko bil tudi nek projekt, kjer bi predstavili vse stare domačije s hišnimi imeni in nenazadnje z vasjo povezane javne vaške štirne, kajti to je zame osrednje divaško jedro.

3. Če bi lahko v Divači spremenili karkoli v tem trenutku, kaj bi najprej spremenili?

Spremenila bi to miselnost. Treba bi se bilo usesti in predlagati ideje, se pogovarjati o nekem sodelovanju s KS Vreme in Senožče, s skupnostjo vseh jusarjev in posameznikov, pa tudi z lastniki drobnice ustvariti kakšen projekt. Večina ve, da se grem najraje usest na domači hrib Vremščico, tako sem srečala že mnoge kolesarje, padalce, pohodnike, pa tudi tujce, ki radi hodijo in prespijo na prostem, bilo je govora, da bi se kaj uredilo glede pohodniških poti, tudi moderne »camino« poti ali pa »downhill«.

4. Kako bi na kratko opisali svetnico Jeleno Ilišin?

Jelena sem spoznala preko Roberta De Lucie v predvolilni kampanji na listi svetnikov Divent. Je izjemna sogovornica, zagnana, neomajna, zgovorna in direktna. Zelo pozorno ji moraš slediti, saj idej, dela in debate pri njej ne zmanjka. Najbolj pa takrat, ko reče: »Se bom pozanimala do drugič.« Stvar razišče, podkrepi, in če se hočeš z njo konstruktivno pogovoriti, to pomeni, da se moraš tudi ti pozanimati in si kaj prebrati, če ne, preprosto zmrzneš.

PRVI ŠOLSKI DAN V ŠOLSKEM LETU 2023/2024

Na prvi šolski dan v novem šolskem letu je županja Alenka Štrucl Dovgan obiskala prvošolčke na Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne Divača in obeh podružnicah šole v Senožečah in Vremah, jim izrekla dobrodošlico, jih sprejela v hram učenosti ter jim zaželela nepozabnih dogodivščin pri pridobivanju novega znanja in sklepanju prijateljstev.

V Divači so nas v 1. a in 1. b razredu pričakali povsem sproščeno in željni novih dogodivščin. Kot so povedali, so se poleti naužili morja, pustolovščin in igranja, vsi so namreč tudi že veliki in znajo plavati. V 1. b razredu že

komaj čakajo učenje, ena izmed učenk je dejala, da jo najbolj zanimajo matematika in pisanje, drugega angleščina in črke, tretja pa že nestrpno čaka ure slovenščine. Tudi 1. a ni počival. Aktivno so se pripravljali na prvi dan šole in skupaj s starši zavijali zvezke, pripravljali peresnice in brali knjižice.

V septembru je županja obiskala še Center za usposabljanje Elvire Valtovec, Enota Divača, in VDC Divača ter stanovanjsko skupino divaškega Društva »Vezi« ter jim zaželela vse lepo in dobro z vstopom v jesenske dni.

Dogodki

Dragi vsi, zdi se, da smo že vsi močno zakorakali v šolski in jesenski čas! Hrabro in odločno do novega znanja želimo vsem!

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

Vsem prvošolčkom je Občina Divača podarila sladko presenečenje – torto, na pobudo občinskih svetnikov pa vsem učencem in vrtčevskim otrokom sladoleđ. Na ta način je bil začetek šolskega leta še posebej sladek in naj bo tako celotno šolsko leto.

SKUPNOSTNO POVEZANI PRAZNUJEMO SKUPAJ

V soboto, 16. 9., se je odvijalo praznovanje, na katerem smo se spomnili, da smo lokalna skupnost skupnost ljudi, ki povezani tvorimo našo občino. Pri zdravstveni postaji se nas je zbrala množica ljudi dobre volje – nevladne organizacije, javni zavodi in ponudniki so v popoldanskem času, vse do večera predstavljali svoje delo in se družili ter klepetali z obiskovalci.

Odlično vzdušje je bilo tako na stojnicah kot tudi na poligonih in delavnicah za otroke. Pekli so palačinke, slikali na obraze, se preizkušali

v cirkuških vragolijah in še in še. Po skupnostnem rajanju smo uživali v zabavnem večeru, ki so ga s svojim glasbenim prispevkom izoblikovali Prizma, Bakan Rock Gang in Jet Black

Diamonds. Če nas je Prizma popeljala v spomnih nazaj, smo v nadaljevanju zaplesali z rockom, za odlični zaključek večera pa je poskrbela mlada rokenrol zasedba.

Hvala vsem, ki ste pomagali pri organizaciji, ki ste prispevali s svojim trudom in delom, nevladnikom, javnim

zavodom, izvajalcem ...

Skupaj smo povezani v skupnost in skupaj lahko zgradimo takšno lokalno skupnost, kot si jo vsi želimo.

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

POLETNI VEČERI NA ŠKRATELJNOVI DOMAČIJI

Poletni večeri na Škrateljnovi domačiji so bili zamišljeni kot intimni koncerti, pripravljani v kavarniškem vzdušju, vsebinsko povezani z dediščino lokalnega etnološkega spomenika, a hkrati namenjeni različnim glasbenim okusom in s tem različnim ciljnim skupinam.

Z njimi smo želeli vzpodbuditi prijetne družabne trenutke v Divači, omogočiti srečanja med ljudmi ter dati prostor in čas kulturi kot univerzalnemu povezovalnemu jeziku. Ne nazadnje je bila prelepa Škrateljnova

domačija tudi v preteklosti stičišče furmanov in popotnikov oz. ljudi iz vseh krajev, ki jih je to in ono popeljalo do Divače.

Na prvi avgustovski petek je poletni večer, za katerega je bila načrtovana glasbeno pripovedovalska zasedba **Bajate**, žal zaradi izrednih vremenskih razmer odpadel.

V petek, 11. 8., so nas razveselili ritmi glasbene zasedbe **NOREIA**. Naša srca so grela keltski, bretonski, irski, škotski in slovanski ritmi. Noreia nam je skozi svoj glasbeni izraz, preko zele-

nih, kamnitih in hribovitih pokrajin – njihovih zgodb in ljudi, pognala kri po žilah in nas hkrati umirila po napornem tednu. Zlahka smo ugotovili, da v notah in besedilih ljudskega izročila keltskih in slovanskih korenin, npr. *Rocky Road to Dublin* iz irskega in *Zrejšlo je žito* iz slovenskega ljudskega izročila, obstaja vrsta podobnosti, če ne celo enakosti.

V petek, 18. 8., je k nam v goste prišel **Ditka trio**. Nežen poletni večer so prepletali stih slovenskih poetov: Ferija Lainščka, Srečka Kosovela, Cirila

Zlobca, mehak glas Ditke Čepin ter strune in klaviature Ditka tria. Sprehajali smo se skozi čas, na nas je svetilo sonce, med nami je bil angel, nismo bili kot drugi in bili smo to, kar smo. Poklonili smo se poetu in narodnemu heroju Karlu Destovniku Kajuhu, zadonela je Naša pesem. Krasen poletni večer smo zaključili v poletno noč.

Zadnji petek v avgustu, 25. 8., pa sta k nam prišli zasedbi **Samoč** in **Psihedelavci**, ki sta nam pričarali drugačen večer. Skozi svoj unikaten umetniški izraz so nas ustvarjalci spomnili, da je prav, da ima drugačen glasbeni izraz, ki se razlikuje od »mainstreama«, svoj prostor pod soncem in da drugačnost ne sme biti odrinjena na rob, da naj ima svoj možnost bivati, ustvarjati, prispevati.

Hvala vsem **glasbenim zasedbam**, ki ste gostovale pri nas. Hvala vsem **obiskovalkam in obiskovalcem**. Upamo, da ste uživali in upamo,

da se vidimo spet prihodnje leto. Hvala vsem, ki ste pomagali in soustvarjali skupaj z nami – **Muzeju slovenskih filmskih igralcev** in **Poletnemu kinu na Krasu**. Hvala našemu dragemu **Društvu ljubiteljev baletne umetnosti Divača**, s katerimi smo

ustvarjali zgodbo solidarnosti, ki povezuje ljudi v močno skupnost. Se vidimo ponovno prihodnje leto. Do takrat...

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

ZAKLJUČEK TRILETNE MEDNARODNE ŠOLE KONSERVIRANJA-RESTAVRIRANJA STENSKIH POSLIKAV IN PREDSTAVITEV NOVE MEDNARODNE ŠOLE INTERPRETACIJE – GRADIŠČE PRI DIVAČI

(Summer school Gradišče pri Divači (Slovenia), Church of St. Helen: Conservation-restoration of wall paintings)

Ob zaključku triletno mednarodne šole konserviranja-restavriranja stenskih poslikav v cerkvi sv. Helene na Gradišču pri Divači je Občina Divača v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Republike Slovenije v soboto, 2. septembra, priredila slavnostni dogodek.

Kot je dejala županja Alenka Štručl Dovgan, smo neizmerno hvaležni vsem sodelavcem, ki so v cerkvi svete Helene na Gradišču pri Divači in v njeni pripovedi prepoznali zgodbo, ki jo lahko skupaj peljemo naprej.

Po končani predstavitvi zaključnega šolanja omenjene mednarodne šole je bila predstavljena nova mednarodna šola interpretacije (*International Summer School on Conservation and Interpretation 2023*), ki se začne letos z dolgoročnim končnim ciljem vzpostavitve razpršenega muzeja o srednjeveških stenskih poslikavah

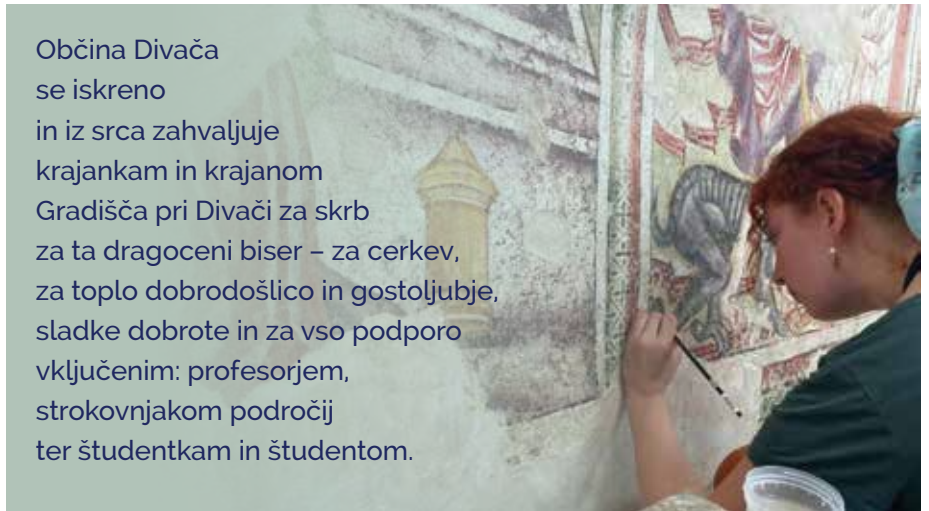
v cerkvah na Gradišču, v Famljah in Naklem v občini Divača. S tem bomo na Slovenskem pridobili edini tovrstni specializirani muzej. Trud in delo vseh sta neizmerna.

Hvaležni smo, da se lahko dediščina preteklosti nadaljuje v sedanost ter z edinstvenimi in inovativnimi projekti in s povezovanjem vseh generacij ustvarja boljšo prihodnost.

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

Občina Divača se iskreno in iz srca zahvaljuje krajankam in krajanom Gradišča pri Divači za skrb za ta dragoceni biser – za cerkev, za toplo dobrodošlico in gostoljubje, sladke dobrote in za vso podporo vključenim: profesorjem, strokovnjakom področij ter študentkam in študentom.

KONCERT ZA GENERACIJE

Ob prehodu v nov letni čas je Občina Divača organizirala že tradicionalni jesenski Koncert za generacije, na katerem sta nastopili dalmatinska Klapa Leut iz Zadra in Ženska klapa Fortuna iz Portoroža. Klapske oz. dalmatinske pesmi so zazvenele na borjaču Škrateljnovе domačije, kjer smo se družili vsi – mladi, starejši in tisti vmes. Člani Klapa Leut in članice Ženske klapa Fortuna so nam skozi svoje ustvarjanje prinesli vzdušje enkratne Dalmacije in povsem segrele divaško publiko, ki je prepevala skupaj s klapama. Še zadnjič pred jesenjo in bolj mrzlim vremenom smo se prek pesmi in morskega melosa spomnili na poletne dni, na morje, na sol v zraku, na šum valov in na udarjanje le-teh ob skale. Bil je prelep in prijeten večer v družbi čudovitih melodij, ki so dišale in zvenele kot morje.

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

PROSTOVOLJSKI EKIPI IZ OBČINE DIVAČA V POMOČ SODRŽAVLJANOM PO POPLAVAH 2023

V pomoč in podporo slovenskim občinam, ki so jih prizadele avgustovske poplave, sta na pomoč odšli dve prostovoljski ekipi.

Prva prostovoljska ekipa je odšla na teren v občino Dravograd. Županjo Alenko Štrucl Dovgan, občinske svetnike, nekaj sodelavcev občinske uprave in druge prostovoljce je sprejel

župan Občine Dravograd Anton Prek-savec v štabu civilne zaščite.

Na dan solidarnosti pa je druga prostovoljska ekipa krenila proti Strugam (občina Luče), v kraj, ki je bil med poplavami eden najbolj prizadetih. Savinja si je vzela tisto, kar ji je nekoč pripadalo – razdelila se je v dve strugi (tako kot je bilo nekoč) in neusmilje-

no, z vso svojo močjo, razdejala idilično zeleno ter vodnato vasico Raduho. Obe prostovoljski ekipi sta poprijeli za orodje, zagrabili za delo, namenili tople besede domačinom in tako dodali en majhen kamen v mozaik pomoči.

V tednu okrog dneva solidarnosti je vsakdo pomagal, kot je sam najbolje

vedel in znal, morda je našel pot do sočloveka, izkazal sočutje in ljubezen do vseh prizadetih ter pomoči potrebnih, bodisi z zbiranjem materialnih dobrin, bodisi z delom, s finančnimi donacijami, bodisi z dobro in toplo mislijo, opogumljajočo besedo, solzo podpore in upanjem na boljši jutri. V naši občini smo prejeli mnoge vesti, kako ste pomagali divaški občani, in

hvaležni smo vsem, da ste solidarnostno pomagali sodržavljanom po svojih močeh, ter smo ponosni na vsakogar. Hvala!

Naj bo vsak dan – dan solidarnosti! Prav v tej povezujoči vrednoti smo drug drugemu ljudje, v njej se kaže družba, v kateri si vsi želimo živeti, kjer ni nihče pozabljen, kjer je vsakdo viden, spoštovan in ljubljen, kjer je za

vsakogar poskrbljeno. Zgradimo tako družbo – in nov svet je pred nami!

Za prevoz do Strug in nazaj se iskreno zahvaljujemo Prostovoljnemu gasilskemu društvu Divača in Slovenskim železnicam, d. o. o.

Hvala za pomoč! Hvala za solidarnost!

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

VODOVOD V MEŽIŠKI DOLINI GRADI TUDI KRAŠKI VODOVOD

Novi vodovod v Mežiški dolini pomagajo graditi tudi ekipe vodovodarjev od drugod, med drugim iz Kraškega vodovoda. Tako smo 20. 9. 2023 na povabilo župana Občine Prevalje, Matica Tasiča, gradbišče obiskali tudi župani in županji kraško-brkinskih občin, ki so ustanoviteljice Kraškega vodovoda, med njimi tudi naša županja Alenka Štrucl Dovgan, in še tako izrazili podporo v ujmi prizadeti občini. Ob tem smo se spomnili, da smo

bili ob požaru na Krasu tudi sami deležni pomoči cele Slovenije.

Novi vodovod se gradi iz smeri Mežice proti Prevaljam in bo pripeljal zdravo pitno vodo do več kot 10.000 prebivalcev dela Mežice, glavnine Prevalj in večjega dela Raven na Koroškem, ki so po avgustovski ujmi ostali brez pitne vode. Zdaj jim vodo še vedno zagotavljajo iz nadomestnih, a ne zadostnih virov, pri čemer pa je voda, ki na Prevaljah priteče iz pip, zaradi onesnažene-

ga sistema primerna samo za sanitarno rabo, pa še te je ob trenutni suši večkrat premalo. Zato uvajajo tudi redukcije. Pitno vodo občani Prevalj dobivajo iz zalogovnikov, ki so postavljeni na več lokacijah in jih redno polnijo.

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

ROŽNATI OKTOBER IN »ROŽNATA DREVESA« – MEDNARODNI MESEC OSVEŠČANJA O RAKU DOJK

V Združenju Europa Donna Slovenija vsako leto tradicionalno obeležujejo rožnati oktober, mednarodni mesec osveščanja o raku dojk, in slovensko javnost osveščajo o pomenu zdravega načina življenja in zgodnjega odkrivanja. Rak dojk je eden najpogostejših rakov pri ženskah, za njim pa lahko zbolijo tudi moški. V Sloveniji vsako leto za rakom dojk zbolijo več kot 1.500 oseb. Rak dojk je dobro ozdravljiv, če je odkrit dovolj zgodaj, umrljivost se počasi zmanjšuje predvsem na račun zgodnjega odkrivanja ter vsakemu posamezniku prilagojenega zdravljenja.

V združenju z vsakoletno kampanjo osveščajo o pomenu zdravega načina življenja, zgodnjega odkrivanja in možno-

stih zdravljenja. Z zdravim življenjskim slogom, ki vključuje uravnoteženo prehrano, redno telesno dejavnost, ohranjanje zdrave telesne mase, izogibanje kajenju in omejevanje uživanja alkohola, lahko zmanjšamo tveganje za nastanek raka dojk ali ga vsaj zamaknemo na kasnejši čas.

Rožnata drevesa po Sloveniji

Občina Divača je letošnje leto partner v osveščanju o raku dojk v lokalnem okolju. Skupaj s podružnico Europa Donna Obala in Kras smo posadili »rožnato drevo« in s tem opozorili na pomen zdravja v lokalnem okolju.

UMIRJANJE PROMETA NA KOSOVELOVI ULICI

Na Kosovelovi ulici v Divači smo 24. avgusta postavili grbino za umirjanje prometa (t. i. ležečega policajca). V začetku oktobra pa smo na prehodu za pešce pri osnovni šoli in vrtcu v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav in podjetjem COPS Systems postavili sistem COPS@zebra v akciji SKUPAJ ZA PROMETNO VARNOST.

Zavarovalnica Triglav je do sedaj financirala postavitev skupno 60 sistemov COPS v 46 občinah. Najbolj navdušujoč je podatek, da je število prometnih nesreč na odsekih, ki so opremljeni s temi 60 opazovalnimi sistemi COPS, upadlo povprečno za 80 %.

Sistem COPS@zebra je inovativen sistem, sestavljen iz štirih prometnih znakov s svetlobno vsebino, kjer sta dva znaka namenjena opozarjanju

voznikov na približevanje prehodu za pešce, dva znaka pa opozarjata pešce na približevanje vozil. Pešci so informirani ne samo o približevanju vozila, ampak tudi o njegovi hitrosti. Dodatni dolgoročni učinek sistema COPS@zebra je umirjanje prometa, saj dejstvo, da lahko pešci in drugi mimoidoči udeleženci v prometu vidijo trenutno hitrost cestnega prometa ali posameznega vozila, odgovornega voznika dodatno motivira k prilagoditvi hitrosti. Enote sistema COPS@zebra spremljajo promet in beležijo statistične parametre kot so:

- gostota prometa (število vozil na uro),
- hitrosti vozil (najvišja, povprečna, povprečna 85 %, število prekoračitev hitrosti),
- znižanje hitrosti vozil po vklopu

opozorilnih signalov (viden neposreden učinek na umirjanje prometa) ter

- druge prometne in sistemske podatke za nadzor pravilnosti delovanja.

S tem smo od poletja na Kosovelovi ulici izvedli štiri ukrepe umirjanja prometa:

- poziv voznikom k strpni in umirjeni vožnji,
- povečan nadzor prometa s strani policije in redarjev ob konicah,
- postavitev grbine za umirjanje prometa in
- postavitev sistema COPS Zebra, s katerimi si prizadevamo izboljšati varnost v cestnem prometu na Kosovelovi ulici oz. v tem delu naselja. Lepo prosimo za potrpežljivo in strpno,

predvsem pa umirjeno ter počasno vožnjo skozi naselje Divača. Na cesti nismo sami – pazimo nase in drug na drugega!

Občina Divača

Foto: COPS Systems
in arhiv Občine
Divača

Projekti

USPEŠNO IZVEDENA PRESTAVITEV ŽELEZNIŠKE PROGE V DIVAČI

V Divači se je na mestu, kjer se prične trasa drugega tira Divača–Koper, izvedla prestavitev obstoječe proge, t. i. deviacija. Trasa drugega tira je namreč presekala traso obstoječe železniške proge, zato se je ta morala prestaviti na novo traso. V ta namen je bilo treba zgraditi približno 900 metrov nove proge, vgraditi tire in kretnice ter postaviti električno vozno omrežje in signalno varnostne ter telekomunikacijske naprave. S prestavitvijo obstoječe železniške proge je ta v celoti prestavljena na levo stran nove proge. Ko je bilo vse pripravljeno za deviacijo, je za dokončanje vseh del sledila popolna zapora železniškega prometa na relaciji od Kopra do Divače. To so narekovali posegi v obstoječo železniško infrastrukturo v Divači, ki so bili tehnološko zelo zahtevni. Zaradi prestavitve obstoječe železniške proge je štiri dni, od 26. do 29. avgusta, potekala popolna zapora železniškega

prometa. V tem času so bila izvedena vsa načrtovana dela, da so staro progo lahko preusmerili na novo zgrajeni del proge. Šele po dokončanju deviacije in preusmeritvi prometa na novi del proge je bilo 29. avgusta v večernih urah možno pričeti z demontažo 1,1 kilometra obstoječe proge in vozne mreže, s čimer se je dokončno sprostil

prostor za gradnjo drugega tira. Po uspešno opravljeni prestavitvi proge so v naslednjih tednih potekale tudi regulacije proge, ki pa železniškega prometa v večji meri niso več ovirale.

ZTDK, d. o. o.

Foto: ZTDK, d. o. o.

Od 29. avgusta se vlaki pri Divači vozijo po približno kilometer dolgi novi trasi.

JAVNA RAZPRAVA V OKVIRU IZDELAVE KRAJINSKE ZASNOVE KRASA

V sejni sobi Občine Divača se je odvijala javna razprava v okviru Krajinske zasnove Krasa, kjer so bila predstavljena izhodišča za pripravo te pomembne naloge. Ustvarjen je bil prostor za podajanje predlogov in mnenj občanov ter občanov.

Krajinska zasnova Krasa bo strokovna podlaga, ki bo vplivala na podobo in funkcionalnost kraške krajine (območje matičnega krasa) ter bo podlaga za bodoče postopke urejanja občinskih prostorskih aktov in potencialnih regionalnih planov. Zaradi navedenega je mnenje občanov in občanov ter vse strokovne javnosti ključno, saj je pomembno, da bo ta dokument resnično zasledoval vizijo in cilje ljudi, ki to krajino oblikujemo ter z njo živimo.

V večurni konstruktivni razpravi je bilo izpostavljenih več tem in predlogov, ki so bili vsi skrbno zapi-

sani. Skupaj s prispevki razprav v sosednjih občinah bodo podlaga za nadaljnjo pripravo navedenega dokumenta. Ko bo osnutek Krajinske zasnove Krasa pripravljen, bo na Občini Divača ponovno organizirana javna razprava, na kateri bo še možnost sodelovati in podati mnenja oz. pobude. O javni razgrnitvi in posvetu vas bomo pravočasno obvestili.

Javno razpravo so organizirali: Republika Slovenija – Ministrstvo za naravne vire in prostor (naročnik) in PLAN-KA, planiranje-krajinska arhitektura (izvajalec) v sodelovanju z Občino Divača.

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI 2023

Občina Divača je bila spomladi uspešna pri prijavi na Javni razpis za sofinanciranje priprave in izvedbe aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti 2023. Za operacijo nam je Sklad za podnebne spremembe dodelil nepovratna sredstva v višini 4.863,70 EUR.

V sklopu aktivnosti je divaška občina izvedla mobilnostno akcijo *Na kolo za zelen svet in moder planet*, na kateri je predstavila sistem Kras Brkini bikes – izposoja in rezervacijo koles ter na ta način povezala Divačo s Parkom Škocjanske jame. Organizirana je bila predstavitev stojnica v sklopu dogodka *Skupnostno povezani praznujemo skupaj*. Na javni tribuni *Učinkovita urbana in ruralna mobilnost – utopija ali realnost*, kjer smo v Divači gostili šest strokovnih govorcev, ki vsakodnevno delajo na področju reševanja mobilnostnih vprašanj, so bila predstavljena stališča in polemike, razvila se je debata na temo trajnostne mobilnosti v urbanih naseljih in na podeželju, problematika odvisnosti od osebnega vozila, predstavljena je bila pobuda za t. i. pešbus, predstavljene so bile nove mobilnostne storitve na podeželju in v reševanje postavljeno večno vprašanje financiranja javnega potniškega prometa na osi lokalno – nacionalno. Na *dan brez avtomobila* so po trajnostnih poteh krenili zaposleni občinske uprave, ki so se na delovno mesto pripeljali s kolesom, vlakom ali s storitvijo prevozov na zahtevo Lokalno povezani ter zjutraj po prihodu v službo skupaj s Šolo zdravja – skupino Ita Rina telovadili skozi tisoč gibov. Sledila je še ena mobilnostna akcija *Lokalno je svetovno*, kjer smo se od doma podali s storitvijo prevozov na zahtevo Lokalno povezani do Parka Škocjanske jame, tam pa po krožni učni poti peš skozi lepote narave. Pri organizaciji in izvajanju omenjenih akcij se lepo zahvaljujemo Javnemu zavodu Park Škocjanske jame in Območni razvojni agenciji Krasa in Brkinov.

Z namenom ozaveščanja pomena trajnostne mobilnosti za ranljive skupine ljudi, ki živijo na deprivilegiranih območjih slovenskega podeželja, sta na pot kot častna prostovoljca v akciji *Župani za volani* v sodelovanju z Zavodom Sopotniki, ki na našem območju že skoraj deset let skrbi za brezplačne prevoze za starejše, krenila županja Alenka Štrucl Dovgan in podžupan Mario Benkoč ter na sladek opravek v Slaščičarno Vesna v Lokvi odpeljala dve gospe.

V sklopu projekta sta bila izvedena tudi dva trajna ukrepa umirjanja prometa v naseljih:

- umiritev prometa v Divači: v Gabrovem naselju so bile na štirih mestih izrisane oznake za umirjanje prometa – 30 km/h, da je jasno, da je celotno naselje mirna cona,
- umiritev prometa v Dolnjih Ležeah s postavitvijo grbine za umirjanje prometa zraven košarkarskega oz. otroškega igrišča

Pri urejanju prostora, zagotavljanju varnosti v cestnem prometu ter vzpodbujanju trajnostnih načinov mobilnosti – vzpodbujanju gibanja na prostem v smislu pešačenja je pomembno upoštevati participacijo občanov, saj le tako lahko odgovorimo na potrebe ljudi z učinkovitimi rešitvami, ki so neposreden odgovor na te potrebe.

Na Občini Divača si bomo še naprej prizadevali k uresničevanju ukrepov, zamisli in pobud, ki prispevajo k trajnostni mobilnosti v našem lokalnem okolju.

Aktivnosti se izvajajo v okviru projekta *LIFE IP CARE4C-LIMATE* in so financirane s strani Ministrstva za okolje, podnebje in energijo – Sklad za podnebne spremembe.

CARE
4CLIMATE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

OPOZORILO POLICIJE IN OBČINE DIVAČA

V zadnjem času se po našem območju vozijo ljudje, ki se izdajajo za izvajalce elektro storitev, četudi to niso. Vozijo se v različnih avtomobilih ali kombiju. Zlikovci prepričajo žrtev, da jih spusti v hišo z argumentom opravljanja elektro storitev. Eden od njih zamoti žrtev, drugi pa gre v tistem času po hiši in vzame vse, kar mu pride pod roke. Najpogosteje gredo v spalnico do nočne omarice.

Opozarjamo vse občanke in občane, da ste pozorni na to in da nikogar, ki ga ne poznate, ne spustite v hišo!

Če zaznate ali opazite sumljive osebe ali sumljivo dejanje, prosimo, da zadevo nemudoma javite policiji in, če je le mogoče, zapišete registrske tablice ter ob klicu na policijo podate čim več informacij.

Prosimo vse, da obvestilo čim bolj razširite, predvsem med starejše občanke in občane, saj so prav ti ciljni ter posledično žrtve prevare in kraje. Obvestite svoje svorce, stopite do sosedov in jim to povejte. Pazimo drug na drugega ter poskrbimo za svojo varnost in varnost soljudi.

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

NOVA AVTOBUSNA LINIJA KOZINA-DIVAČA-POSTOJNA-ILIRSKA BISTRICA

V letošnjem šolskem letu (2023/2024) se je na srednjo šolo v Postojni (Šolski center Postojna in Srednja gozdarska šola) vpisalo veliko število devetošolcev iz naše občine, zaradi česar so se na nas obrnili starši s prošnjo ureditve primernega avtobusnega prevoza za dijake šol v Postojni.

Občina Divača se je zadnje tri mesece aktivno vključevala v iskanje rešitve za naše dijake, se pogajala in usklajevala ter se na koncu dogovorila z NOMAGO, da se vzpostavi nova avtobusna linija iz Kozine, čez Divačo, v Postojno in nato v Ilirsko Bistrico. Tako je NOMAGO upošteval tudi pobude drugih udeleženih in omogočil pot v šolo za dijake iz Kozine in Divače oz. za dijake šol v Postojni in Ilirski Bistrici.

Iskreno se zahvaljujemo družbi Nomago, d. o. o., in vsem udeleženiim za pomoč. Dijakom pa želimo srečno in varno vožnjo v šolo in nazaj. Delimo vozni red, ki je časovno usklajen tudi tako, da ga lahko uporabljate vsi občani – tudi za morebiten prevoz na delo v Postojno (prihod v Postojno ob 6.55).

VOZNI RED VELJA OD 1. OKTOBRA DALJE.

Vljudno vabljeni k uporabi novo vzpostavljene linije. Naj prevozi zaživijo, kot je bilo v pobudi predlagano.

Občina Divača

SEPTEMBRSKA RAZSTAVA POLONE VIDE ČELIGOJ »A DANSE! (DOBRODOŠLI!)« V PREDDVERJU OBČINE DIVAČA

Polona Vida Čeligoj je Bistričanka, ki zadnja leta živi v Brkinih in poleg Brkinov vedno s sabo nosi tudi Burkina Faso. Je vzgojiteljica predšolskih otrok, ki rada potuje in na poteh veliko fotografira.

Fotografije, ki so bile v septembru razstavljene v preddverju, so večinoma nastale v Burkini Faso v zahodni Afriki. Tam je Polona Vida preživela leto dni, tja se tudi večkrat vrača, ima prijatelje, pravzaprav neke vrste družino. Burkina Faso jo je očarala s toplino in odprtostjo njenih prebivalcev ter s čudovito barvitostjo. Poleg fotografij iz Burkine Faso so bile razstavljene tudi fotografije njenega prvega stika z Afriko, z Madagaskarjem, in nekaj slik iz Malija, kjer je v glavnem mestu Bamako obiskala šolo La Fontaine in svojo stanovsko kolegico, vzgojiteljico Tuddor.

Razstavljene fotografije so med nas prinesle pisani svet prelepe celine, kjer se srčnost ljudi prepleta s čudovitimi ritmi glasbe in bogato kulturno dediščino.

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

SEZNAM AED (AVTOMATSKIH EKSTERNIH DEFIBRILATORJEV) V OBČINI DIVAČA

AED pomeni avtomatski eksterni (zunanj) defibrilator. Namenjen je nudenju pomoči v primeru nenadnega srčnega zastoja. V srčni mišici električni impulzi ne delujejo več ali ne delujejo pravilno oz. ritmično, zato lahko pride do t. i. fibrilacije – šibkega trzanja srca, kar se lahko zgodi na-

enkrat. Srce ne poganja več krvi po telesu, celice ne dobijo kisika in hranil, začnejo se kvariti in odmirati. V možganih ta proces poteka zelo hitro, zato ne smejo ostati brez pretoka krvi. Z ustreznim električnim sunkom lahko »prebudimo« srce oz. povzročimo ponovno sprožanje ustreznih električnih

impulzov in s tem ustreznega krčenja srčne mišice.

Objavljamo seznam vseh AED v občini Divača. Objavljen je tudi na naši spletni strani, kjer ga bomo ustrezno dopolnjevali.

Občina Divača

NASELJE	Ulica	Lokacija	Dostopnost	Naselja, ki jih pokriva defibrilator
KRAJEVNA SKUPNOST DIVAČA				
Divača	Kraška cesta 30 a	Hotel Malovec	24 UR – javno dostopen	Divača
Divača	Kraška cesta 67	Gasilski dom Divača	Dostop ima PGD Divača	Na zahtevo ekipe Nujne medicinske pomoči preko številke 112 na svojem teritorialnem okolišu
Divača	Kolodvorska ul. 3a	Na vhodu v občinsko stavbo	24 UR - javno dostopen	Divača
Matavun	Matavun 12	Matavun info center	24 UR - javno dostopen	Škocjanske jame - obiskovalci, Matavun, Škocjan, Betanja
Naklo		Vaški dom	24 UR - javno dostopen	Naklo
Kačiče - Pared		Vaški dom	24 UR - javno dostopen	Kačiče - Pared
Dane pri Divači		Vaški dom	24 UR - javno dostopen	Dane pri Divači
KRAJEVNA SKUPNOST VREME				
Famlje	Famlje 3	Stanovanjski blok	24 UR - javno dostopen	Vremška dolina
Gornje Ležeče	Gornje Ležeče 12	Stanovanjska hiša	24 UR - javno dostopen	Gornje Ležeče
KRAJEVNA SKUPNOST SENOŽEČE				
Senožeče	Senožeče 19	Gasilski dom Senožeče	Dostop ima PGD Senožeče	Na zahtevo ekipe Nujne medicinske pomoči preko številke 112 na svojem teritorialnem okolišu
Dolenja vas	Dolenja vas 5	Gostilna pri mlinu	24 UR - javno dostopen	Dolenja vas
KRAJEVNA SKUPNOST BARKA				
Barka	Barka 28	Stara šola na Barki	24 UR - javno dostopen	Barka

ISKRENE ČESTITKE JOŽETU ČEPERJU ZA ČETRTO MESTO NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Naš občan Jože Čeper iz Gornjih Ležeč je 25. 8. osvojil četrto mesto v neolimpijski disciplini velikokalibrska pištola s središčnim vžigom 25 metrov na svetovnem prvenstvu v Bakuju! To je najboljša uvrstitev slovenskih strelcev na svetovnem prvenstvu v Bakuju do sedaj. V natančnem delu tekmovanja je bil Čeper popolnoma na vrhu razpredelnice, potem ko je zadel 294 krogov, v hitrostrelnem programu pa je zadel 288 krogov, kar je bilo na koncu dovolj za četrto mesto (582).

Občina Divača

Foto: Zajem zaslona, rtvslo.si

**ISKRENE ČESTITKE ZA ODLIČEN REZULTAT,
PONOSNI SMO NA IZJEMEN USPEH!**

ISKRENE ČESTITKE KOŠARKARJEM!

Slovenci do 18 let so danes zaključili svetovno prvenstvo v košarki 3x3 ter si priborili mesto na stopničkah – osvojili so tretje mesto!

V ekipi, ki je dosegla ta izjemen uspeh, je nastopil mladi košarkarski up – šestnajstletni Enej Gerželj Čebtron iz Gabrč!

Slovensko reprezentanco so pod vodstvom selektorja Matica Vidica in trenerja Roka Smake poleg Eneja zastopali Filip Razdevšek, Jure Rener in Erik Gustin.

**Iskreno čestitamo ob velikem uspehu!
Bravo za ves trud in vloženo delo!
Veselimo se vseh nadaljnjih uspehov!**

Občina Divača
Foto: arhiv Občine Divača

ISKRENE ČESTITKE AKTIVU ŽENA SENOŽEČE za zlato priznanje za pripravo najboljše jedi na Lovrenčevem sejmu v Podčetrtku

Občina Divača
Foto: arhiv Občine Divača

Iskrene čestitke
KUD Pepca Čehovin
Tatjana Senožeče
za **50 let obstoja** in
delovanja.

Hvala za neizmeren prispevek naši lokalni skupnosti na področju ustvarjanja in kulture.

Občina Divača

DRAGICA IN ZORKO NOVAK STA PRAZNOVALA 60. OBLETNICO POROKE

Zadnjega dne avgusta sta častitljivo obletnico poroke slavila **Dragica** in **Zorko Novak** iz Famlj. Spoznala sta se na plesni veselici in prav kmalu se je Dragica iz rojstnega Gradišča pri Materiji priženila k Franetovim v Famlje, kjer sta si ustvarila družino. V zakonu sta se jima rodila sin Franc in hči Liljana. Dragica je bila ves čas skrbna gospodinja in je poleg službe opravljala še kmetijska dela na njivi. Nazadnje je bila zaposlena v Famljah, v obratu LIV Postojna. Zorko je bil do upokojitve zaposlen kot pomočnik strojevodje na železnici v Divači. Skupaj sta opravljala vsa kmečka dela, imela sta konje in tudi nekaj glav živine, pa tudi stroje in traktor za košnjo in spravilo sena. Z leti se jima je zdravje poslabšalo, zato sta težja kmetijska dela opustila. Na njenem domu smo ju obiskali z županjo Občine Divača **Alenko Štrucl Dovgan** in jima zaželeli še veliko skupnih, predvsem pa zdravih let.

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Tatjana Cerkvenik

VIKTORIJA POŽAR JE PRAZNOVALA 99 LET

Viktorija Požar se je 16. oktobra 1924 rodila pri Knezovih v Famljah. V času 2. svetovne vojne je pomagala z zbiranjem hrane, oblačil in sanitetnega materiala za partizane na Vremskem in na območju Brkinov. Po osvoboditvi se je udeleževala mladinskih delovnih brigad, opravljala kuhinjska dela v oficirski menzi v Vipavi, kasneje pa v kuhinji rudnika Timav Vreme. Nazadnje je bila zaposlena v obratu LIV v Famljah in je tudi domačim pomagala pri kmečkih opravilih. Odločila se je za samsko življenje in nato v pozni starosti postala varovanka Doma upokojencev Sežana, kjer jo vsak teden obišejo njeni sorodniki in se z njo poveselejo. Obiskali smo jo tudi mi in ji zaželeli, da bi se skupaj poveseleli tudi za njen stoti rojstni dan.

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Tatjana Cerkvenik

SEPTEMBER PRI »OVČKAH«

Za nami je prvi mesec uvajalnega obdobja v vrtcu. Naredili smo velik korak, saj smo se prvič ločili od staršev. Ta korak je zahteval veliko poguma in nekaj solzic, a smo jih skupaj hitro obrisali in na obraz priklicali iskrive nasmeh. Sedaj že pogumno raziskujemo igralnico in atrij, zidamo gradove, pojemo pesmi, rajamo z novimi prijatelji, dobro jemo, predvsem pa se veliko crkljamo in se imamo lepo. Veselimo se jeseni, ki nam zagotovo prinaša nove dogodivščine.

Nuša Živec
Foto: Nika Seražin

NOGOMETNI DAN PRI »SONČKIH«

V septembru obeležujemo dan slovenskega športa. Pri Sončkih smo ga obeležili z gibanjem na nogometnem igrišču. Najprej smo se sprehodili do velikega nogometnega igrišča. V dogovoru z Nogometnim klubom Železničar so nas tam pričakale nogome-

tne žoge in otroški nogometni dresi. Po igrišču smo najprej tekli in brcali žoge. Nato smo se razdelili v dve ekipi. Vzgojiteljici sta branili vsaka svojo gol, otroci pa so žoge brcali v gol kot pravi nogometaši. Kdo je zmagal, nihče ne ve, zabavali pa smo se prav vsi.

Zahvaljujemo se NK Železničar, da so nam omogočili, da smo na igrišču preživeli res lepo dopoldne.

Anika Perhavec
Foto: Anika Perhavec

PRAZNOVANJE JESENI V VRTCU

Pod medvedovim dežnikom je pravljica slovenske avtorice Svetlane Markarovič. Zgodba pripoveduje o medvedu, ki je bil tako prijazen, da je na deževen dan pod svoj dežnik povabil prav vse živali, ki jih je brez dežnika srečal v gozdu. Medved je bil zaradi svoje dobrote in prijaznosti obkrožen z veliko prijatelji.

Čudovita zgodba s poučnim sporočilom se nam je v skupini »Sončki« zdelala kot nalašč za dramsko uprizoritev

ob praznovanju jeseni. Pravljico smo najprej dobro spoznali, nato smo si razdelili vloge in se igrali. Zatem smo pripravili še predstavo. Vsak otrok se je lahko preizkusil večkrat v različnih vlogah. Ko smo bili pripravljene, smo na predstavo povabili vse otroke v vrtcu. Otrokom smo tako ob prihodu novega letnega časa, jeseni, pripra-

vili predstavo, ki so si jo z veseljem ogledali. Otroci skupine »Sončki« so nalogo vzeli zelo resno, pogumno so stopili na oder, na koncu predstave pa bili zasluženo ponosni nase.

Anika Perhavec

Foto: Anika Perhavec in Nuša Živec

DIJAKI UČENCEM

Učenca Maks Hribar in Tai Raimondi sta zaključila šolanje na OŠ dr. Bogomirja Magajne v juniju 2022 in se vpisala na Gimnazijo Ilirska Bistrica, program Tehnik računalništva. Že med šolanjem na osnovni šoli sta izkazovala zanimanje za vojaško zgodovino. Večkrat sta ostajala po pouku, med odmorom in z učiteljico pregledovala novosti na področju oborože-

vanja vojaških velesil skozi zgodovino. Tem pogovorom so prisluhnili mlajši učenci in se navdušili nad tematiko ter prišli na idejo, da bi Maks in Tai predstavila del svojega znanja mlajšim na šoli. Zadnji teden v šolskem letu 2022/2023 sta prišla k uri zgodovine v 8. a, 8. b in 8. c ter izvedla šolsko uro. Predstavila sta glavne značilnosti bojevanja v prvi svetovni vojni, primerjala vojaške sile v drugi svetovni vojni in njihovo oborožitev ter predstavila Slovensko vojsko. Vse skupaj sta popestrila z rekviziti. Učenci so jima odprtih ust prisluhnili in si ogledali stare čelade in ostale pripomočke, ki sta jih prinesla s seboj. Odlično sta izvedla šolsko uro, zato smo se dogovorili, da ponovno prideta tudi v tem šolskem letu. Obema se iz srca zahvaljujemo za zanimivo predavanje.

Lucija Prihavec Mahorčič

Foto: Lucija Prihavec Mahorčič

KARATE KLUB BUSHI JE ŽE VNETO VSTOPIIL V ZAČETEK NOVE SEZONE

Za KK Bushi Divača beseda počitek ne obstaja. Komaj smo začeli s treningi, že smo se udeležili karate seminarja z vrhunskim mojstrom Masaom Kagawo Shihanom, ki je eden najboljših mojstrov karateja na Japonskem. Seminarja, ki je potekal v Osnovni šoli Antona Žnidaršiča v Ilirski Bistrici, so se udeležili Vojko Frank, Goran Dežjot in Tom Miklavc. Poleg tega so naši člani imeli možnost sodelovanja na reprezentančnem treningu v Gorenji vasi pri Zrečah. Zdaj pa se bomo začeli vneto pripravljati na začetek tekmovalne sezone, polaganje izpitov za barvne pasove in vse seminarje, ki nas čakajo.

Kljub temu da se je novo šolsko leto že začelo, v KK Bushi še vedno sprejemamo nove člane. Zavedamo se, da je začetek novega športa, dejavnosti ali pridružitve novemu klubu velika odločitev. Pomembno je, da se odločite pravilno, zato vse, ki ste zainteresirani, vabimo, da pridete na trening in pogledate, če je karate tisto, kar bi vam najbolj ustrezalo. Prepričani smo, da se boste lahko hitro odločili, ali bi se radi pridružili naši veliki družini. Karate je idealen šport za otroke, saj krepi samozavest, ravnotežje, koordinacijo, disciplino in vpljdnost, hkrati pa se naši najmlajši učijo osnovnih veščin samoobrambe.

V našem klubu vlada toplo, prijazno in spodbudno vzdušje, vsi naši trenerji pa so usposobljeni in vas bodo obravnavali tako skupinsko kot individualno. Naš cilj je pomagati otroku, da se razvije v uglednega in samozave-

stnega mladega posameznika.

Karate je namreč idealen šport za učenje samoobrambnih veščin, hkrati pa omogoča vadbo celotnega telesa. Pomaga tudi pri razvijanju samozavesti in je odlična oblika sproščanja stresa. Karate je primeren tako za moške kot ženske, da pridobijo tradicionalne veščine tega borilnega športa, ki združujejo samoobrambo in vadbo celotnega telesa. Karate je dejavnost, ki razvija tako telesne kot duševne sposobnosti in je odlična alternativa drugim športom.

Nicol Vujović

Foto: Biljana Frank

STARA PASTIRSKA IGRA »PANDOLO«

»Lippa«, izraz, ki naj bi bil lombardski, je starodavna tradicionalna igra neznanega izvora. Kljub temu da velja za igro za dečke, obstajajo dokazi, da so jo že v preteklosti igrali odrasli obeh spolov. Beneška republika je to igro prepovedala iz varnostnih razlogov, s prepovedjo v Benetkah in na okoliških ozemljih. Prvi dokazi segajo v 11.–12. egipčansko dinastijo (2205 pr. n. št. – 1778 pr. n. št.). Leta 2003 ga je našel raziskovalec Mark Fittà in je zdaj v »Petrie Museum of Egyptian Archaeology« v Londonu. Najpomembnejše najdbe segajo v srednji vek in so bile odkrite v 90. letih prejšnjega stoletja v Bovoloneju (Verona). Zdaj so shranjene na Arheološkem nadzorništvu Benečije v Veroni. Sklicevanje na igro je mogoče najti v več priljubljenih filmih, vključno s »Pazi, nori smo« z Budom Spencerjem in Terenceom Hillom (ZDA, 1974). Obstajajo štiri glavne različice, odvisno od tega, ali igrajo posamezniki ali ekipa ter ali

se meri z razdaljo (čim dlje od mesta udarca) ali natančnostjo (doseči določeno območje). Vse različice igre uporabljajo enako varnostno opremo, vendar v različnih velikostih.

Naša različica te igre se imenuje **pan-dolo** – igra osvajanja ozemlja, v kateri se pomerita po dve ekipi s po tremi igralci. Cilj igre je s pomočjo daljše lesene palice (mace) krajšo palico (pandolo) v treh udarcih odbiti čim

dlje v igrišče. Ekipi tako izmenično osvajata oziroma nasprotniku preprečujeta osvajanje ozemlja. Igra je v Sloveniji prisotna že stoletja. Organizirana igra v Sloveniji poteka od leta 1993, leta 2000 pa so društva ustanovila Zvezo društev igre pandolo in s tem organizirano državno prvenstvo, v katerem se letno pomeri med 20 in 30 ekip. Igra pandolo je tudi del Registra Slovenske kulturne dediščine,

Tekma v Dolenji vasi

Zmagovalci v Dolenji vasi

Zveza društev igre pandolo Slovenije je članica Olimpijskega komiteja Slovenija – združenja športnih zvez ter letno sodeluje pri organizaciji več kot 10 turnirjev in javnih predstavitev igre. Igra se je iz obalnih mest razširila v Prekmurje, kjer jo igrajo od leta 2005. Njihove ekipe sodelujejo na obalnih turnirjih. Ministrstvo za kulturo je igro pandolo leta 2013 potrdilo za del nesnovne dediščine, kar je pomemben premik na poti do splošne popularizacije igre kot del vsakdana. Več si lahko preberete na spletni strani: <https://www.pandolo.si/pandolo/>

Državno prvenstvo v tej igri smo letos organizirali in izvedli posamezniki iz naše vasi, in sicer na travniku v Dolenji vasi v juniju, v času praznika krajevne skupnosti. Naš sovaščan Damjan Pavlin je z Obale prenesel večine igranja te igre in nam jo ob omenjeni priložnosti z ostalimi soigralci tudi predstavil. Predstavljamo vam dve fotografiji s tekmovanja v Dolenji vasi in eno s podelitve zahval in nagrad na prazniku krajevne skupnosti v Dolenji vasi. Septembra letos pa se je ekipa treh naših primorskih tekmovalcev v Italiji udeležila tekme v stari igri pandolo oz.

njeni podvrsti **scianco**, kjer so zastopali barve naše države Slovenije. Tamkajšnji vsakoletni turnir se imenuje »Tocati«, kar naj bi po naše pomenilo »ti si na vrsti«. Organizator je združenje »Tocati AGA – Associazione giochi antichi«. Več na: <https://www.associazionegiociantichi.it/home>
Tekmovali so v mestu Veroni, na gradu **Castel San Pietro**. Sodelovale so ekipe iz osmih sredozemskih držav. Naša ekipa je letos odigrala štiri tekme. Ker je bil en njihov igralec odsoten, so nastopili z rezervnim in osvojili sedmo mesto. Prvo mesto je osvojila ekipa iz Milana. Poleg uradne tekme so prisotnim predstavili tudi našo – slovensko različico igre pandolo, ki jo igrajo pri nas. Na fotografiji je Damjan tik pred udarcem pandola proti sosednji ekipi branilcev. Prizor je zaradi varnosti fotografiran izza varnostne mreže. Damjan, Vučko in Danijela, bravo za uspeh! Čeprav je najpomembnejše sodelovati, drugo leto upamo na še lepši uspeh.

Andrej Škapin

Foto: Andrej Škapin

BALETNA PRAVLJICA OSTRŽEK NAVDUŠILA

Baletna umetnost ima moč, da pripoveduje zgodbe brez besed, in prav to se je zgodilo na premieri baletne pravljice Ostržek v izvedbi Društva ljubiteljev baletne umetnosti Divača (DLBU Divača). Zgodba o Ostržku izvira iz priljubljenega romana italijanskega pisatelja Carla Collodija, ki je prvič izšel leta 1883. Je ena izmed najbolj priljubljenih in prepoznavnih pravljic v svetu. Baletna pravljica o leseni lutki, ki zaživi in se odloči, da postane pravi fant, je primerna za občinstvo vseh starosti, saj zgodba in glasba pritegneta tako otroke kot odrasle. Gledalce spodbuja k razmisleku o vrednotah, kot so prijateljstvo, ljubezen in poštenost.

Na velikem odru Kosovelovega doma je zaplesalo kar 40 otrok, ki obiskujejo ure baleta v Divači ali Sežani. Skozi zgodbo so dobili priložnost, da se izrazijo in pokažejo svoje plesne spretnosti na različnih ravneh. Za režijo in kore-

Nastopajoči člani DLBU v predstavi Ostržek

ografije sta poskrbeli Giusi Monza in Giorgia Capelli, obe nekdanji baletni prvakinji, ki sedaj poučujeta v DLBU Divača. Zahvala gre tudi gledališkemu igralcu Romeu Grebenšku, ki je s svojo

prisotnostjo na odru dodal globino in izraznost celotni predstavi, zaradi česar so lahko otroci še močneje zasijali na odru. Otrokom na odru sta se pridružili tudi odlični pedagoginji Nika

Lipolt in Živa Oštir, ki sta s svojimi hudomušnimi koreografijami nasmejali publiko v dvorani.

Predstavo si je v dneh po premieri na šestih ponovitvah ogledalo več kot 2000 otrok iz okoliških osnovnih šol in vrtcev, za kar smo jim nezmerno hvaležni. Njihov pristen in bučen aplavz je za nastopajoče največja nagrada za delo, ki so ga vložili v predstavo Ostržek. Posebna zahvala gre tudi Astrid Bastianelli, idejni vodji projekta in predsednici društva, ki je s svojo ne-

umorno energijo spodbujala vse, ki so se v procesu ustvarjanja kdaj utrudili in podvomili. Predstave pa ne bi bilo brez staršev in ostalih podpornikov društva, ki so svoj prosti čas, tudi med počitnicami in vikendi, namenili društvu.

Hvala vsem in pristrčno vabljeni, da se nam pridružite na ponovitvah in gostovanjih v drugih gledališčih.

Tina Kajan

Foto: Astrid Bastianelli

ZIMZELENJE Z MEDNARODNO PRIZNANO IN VEČKRAT NAGRAJENO PEVSKO ZASEDBO INGENIUM

Po uspešnih prvih dveh koncertih letošnjih že 47. Jesenskih serenad, ki jih organizira Glasbena mladina ljubljanska v sodelovanju s sežansko izpostavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti, v Sežani in cerkvi sv. Jurija na Tabru pri Materiji, se je tretji koncert četrte sezone na Brkinih in Krasu 19. septembra odvijal v Muzeju slovenskih filmskih igralcev v Divači. Na posebnem večeru, naslovljenem Zimzelenje, so se predstavili člani skupine Ingenium, mednarodno priznane in večkrat nagrajene slovenske pevske zasedbe. To so: Domen Anžlovar in Blaž Strmole (tenor), Matjaž Strmole (bariton) in Ambrož Rener (bas). Poleg klasične zborovske glasbe se posvečajo tudi sodobnim stvaritvam. Bogato slovensko zborovsko izročilo pa predstavljajo tudi na glasbenih festivalih v tujini. Med najpomembnejše dosežke štejejo uspehe na zborovskih tekmovanjih v Leipzigu, Arezzu in Tolosi, kjer so leta 2014 poleg zmage v obeh kategorijah za vokalne skupine prejeli tudi nagrado občinstva. Za mednarodne dosežke pa je skupina leta 2015 prejela zlati znak Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Tokrat so ljubiteljem petja divaške občine predstavili med drugim tudi zimzelene napeve v lastnih priredbah in poželi obilen aplavz. Obiskovalci so še posebno dolge aplavze namenili pesmim, kot so Cvetje v jeseni, Marko skače, Moj črni konj, Mladi, kot smo nocoj, Dan ljubezni, Zemlja pleše, venček koroških narodnih pesmi idr. Z umetniško besedo je Jesenske serenade tudi le-

tos popestrila gledališka igralka Tina Uršič, vnukinja neponovljive igralkke Štefke Drolčeve. Med drugim je tudi interpretirala pesmi primorske pesnice Alenke Rebula, hčerke pisatelja Alojza Rebule in Zore Tavčarjeve. Za prečudovit večer se je gostom s šopkom cvetja zahvalila vodja sežanskega Javnega sklada za kulturne dejavnosti Vladislava Navotnik. Jesenske serenade so se zaključile s četrtim koncertom konec septembra, kjer se je na prireditvi Lovilec sanj na gradu v Štanjelu predstavila skupina Marko Hatlak Band z odličnim Markom Hatlakom, harmonikarjem in vokalistom ter avtorjem skladb in besedil.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

FESTIVAL REKA REKA TUDI V VREMSKI DOLINI

Festival reka Reka je festival klasične glasbe, prvi in zaenkrat edini takšne vrste v tem delu Slovenije. Organizira ga Kulturno umetniško društvo Mucart pod umetniškim vodstvom violinistke, violistke in komorne glasbenice Tjaše Klanac. Tjaša je diplomirala na Univerzi za glasbo in uprizorivne umetnosti v Gradcu. Vrhunske glasbene dogodke želi predstaviti tudi v rodnih krajih. Festival združuje pet koncertov, ki se odvijajo na

različnih prizoriščih biosfernega območja reke Reke. Na njih se predstavljajo izvrstni mladi glasbeniki iz šestih držav, pretežno v godalni zasedbi. Po dobro obiskanih koncertih na gradu Prem, v Domu na Vidmu in cerkvi sv. Petra v Ilirski Bistrici je četrta prireditev (24. septembra) potekala v dvorani Rudnik Vreme v Famljah. Pritegnila je veliko število obiskovalcev in ljubiteljev glasbe, ki so začutili in z aplavzi nagradili prizadevnost, nadarjenost in entuziazem mladih glasbenikov. Tokrat se je predstavil komorni godalni orkester Camera-ta Laibach. Orkester je mlad tako po ustanovitvi – svoj krstni nastop je imel januarja 2018 na Magistratu Mestne občine Ljubljana – kot tudi mladosti članov. Sestavlja ga namreč 14 dijakov in študentov glasbe pod umetniškim vodstvom prof. Aleksandre Čano Muharemović. Uspešno delujejo v sklopu Društva akademskih glasbenikov.

Na domačih in tujih odrih so poželi veliko uglednih in mednarodnih nagrad. Tako so se maja 2019 udeležili mednarodnega tekmovanja Akordom Art plus v Sarajevu, kjer so navdušili komisijo, osvojili prvo nagrado v svoji kategoriji in z 98 točkami bili tudi lavreat tekmovanja. Sledile so visoke uvrstitve na mednarodnih tekmovanjih (Sankt Petersburg, Toronto, Kazahstan, mednarodno tekmovanje Idrijska čipka – grand prix oz. lavre-

at tekmovanja ...) V gledališču Teatro Verde v Gorici so leta 2020 izvedli celovečerni koncert. Od samega začetka organizirajo samostojne celovečerne koncerte v Ljubljani, Trstu in Ilirski Bistrici, od leta 2018 pa tudi redno gostujejo v Radovljici.

Program orkestra je zelo raznovrsten in obsega različna glasbena obdobja, od baroka, klasike, romantike in del sodobnih skladateljev. Tudi v Famljah so mladi glasbeniki izvedli precej zahteven in vrhunski skoraj dveurni program. V prvem delu so odigrali tri skladbe. V Mozartovi Koncertantni simfoniji v Es-duru, K. 364 sta blestela

solista Tjaša Klanac in Nikola Pajanović, v romantičnih Variacijah na rokojsko temo, op. 33, Čajkovskega pa solistka Sara Čano na violončelu. Prvi del koncerta so zaključili s Sibeliusovo skladbo Impromptu, op. 5. Drugi del je prinesel skladbe sodobnih avtorjev (Slakan: Stringendo za godalni orkester – skladba je bila napisana prav za ta orkester in Britten: Preprosta simfonija za godala, op. 4). Očarano občinstvo si je z aplavzom prislužilo v dodatku še baročno skladbo Ples divjakov iz opere Galantni Indijci.

Mladim glasbenikom sta se za prečudovit in doživet nastop zahvalila divaški podžupan Mario Benkoč in predsednica domačega TKŠD Urbanščica Mirjam Frankovič Franetič.

Festival, ki ga podpirata tudi Občina Divača in Park Škocjanske jame, se je zaključil z nastopom Godalnega kvarteta Noctua 8. oktobra prav tako v divaški občini, in sicer v Promocijsko kongresnem centru Pr'Nanetovih v Matavunu. Organizatorji, še bolj pa izvajalci upajo, da bo festival, ki z letošnjim letom stopa prvič v svet in ga navdihujeta narava in veselje do življenja, postal tradicionalen in da se bo razširil tudi na italijansko stran vse do Štivanja, kjer se reka Reka pod imenom Timava izliva v Jadransko morje.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

NAŠI GODBENIKI NA MUSICI CREATIVI

Med 20. in 26. avgustom je v Izoli potekal že 42. poletni festival mladinske godbene kulture Musica creativa. Letos se ga je iz našega orkestra udeležilo 12 godbenikov in 4 mentorji. Po uvodnih besedah organizatorjev in mentorjev na sprejemu smo se razdelili na dva orkestra – Pihalni orkester Musice creative, ki izvaja koncertne skladbe zabavnejšega karakterja, in Slovenski mladinski pihalni orkester, ki izvaja koncertne skladbe višjih težavnosti – in pričeli z vajami. Sledilo je kosilo, porazdelitev po sobah, po kosilu smo imeli prosto. Popoldan smo zopet imeli vaje, po večerji pa spoznavni večer. Poletne dneve smo pričenjali kar zgodaj, že ob 7.30 smo vstali, pozajtrkovali, sledilo je ogrevanje, sekcijske vaje in skupne vaje orkestra. Po kosilu smo imeli čas tudi za kopanje, da smo se lahko nekoliko ohladili v vročih poletnih dneh. Večeri so bili namenjeni druženju, spoznavanju in zabavnemu učenju, imeli smo npr. glasbeni kviz o Vinku Štrclju in talent šov. Kaj smo se naučili, smo publiki pokazali na treh nastopih – v četrtek na koncertu komornih zasedb v parku Pietro Coppo, v petek sta na ploščadi pred dijaškim domom nastopila oba orkestra, v soboto pa v Avditoriju Portorož. Slednji je bil še

posebej slovesen, saj smo povabili tudi goste iz sosednje Furlanije - Julijske krajine, celoten program pa je snemala RTV Slovenija in ga predvajala 1. in 8. oktobra na drugem programu. Novo sezono rednih orkestrskih vaj običajno začnemo z javno vajo, na kateri lahko naša publika vidi in sliši, kako se imamo oz. delujemo na vajah. Letos smo javno vajo združili s Filmskim dnevom, ki ga je prvo soboto v septembru organiziral Muzej slovenskih filmskih igralcev. Na borjaču Škrateljnov domačije so bile tudi stojnice lokalnih društev in ponudnikov, na

katerih so občani lahko spoznali, okušali in kupili različne pridelke ter izdelke, organizirane pa so bile tudi razne filmsko obarvane aktivnosti. Zvečer so sledile projekcije filmov, tematsko vezanih na Divačo, kot npr. pustna povorka, prevoz transformatorja, življenje in delo Stojana Zafreda, vse ob glasbeni spremljavi. Pester popoldan se je zaključil z večernim koncertom zasedbe Čompe. Na javni vaji smo prvič nastopili v naših novih majicah.

Jana Volk

Foto: arhiv Musice creative

OB 30-LETNICI PRIPRAVILI PREGLEDNO KLUBSKO RAZSTAVO

Sežanski Fotoklub Žarek je s pregledno klubsko razstavo, kjer se v Mali galeriji Mira Kranjca Kosovelovega doma Sežana predstavlja 16 članov, dostojno proslavil 30-letnico svojega bogatega delovanja.

Dolgoletni predsednik FK Žarek Igor Petaros je predstavil dosežke in razvoj društva, ki združuje 30 članov. Čeprav društvo po številu članov ne spada med večje foto klube, so njihovi rezultati vidni v okviru tekmovanj Fotografske zveze Slovenije, dosegajo pa tudi zavidljive mednarodne uspehe. »V zadnjih petih letih smo se po doseženih rezultatih na domačih in mednarodnih salonih ter točkah, pridobljenih z organiziranjem fotografskih razstav, dvakrat uvrstili na 5. mes-

to, dvakrat na 6. mesto in v letu 2017 na 7. mesto pri FZS. Stojan Gorup se je v dveh letih uvrstil med deset najuspešnejših razstavljalcev FZS. Leta 2019 je bila njegova fotografija Srce z naslovnice kataloga glede na število nagrad na mednarodnih in domačih salonih proglašena za najuspešnejšo fotografijo leta v okviru vsakoletnega tekmovanja FZS.« je Petaros poudaril dosežke članov in pohvalil več članov, ki so pridobili fotografske nazive FZS in mednarodnih fotografskih zvez. Od leta 2004 je zelo aktivna tudi likovna sekcija zlati Žarek.

Prve stopinje Fotografskega študijskega krožka Žarek, ki je pričel delovati oktobra 1993 v okviru sežanske ljudske univerze, ki jo je takrat vodil direk-

tor, sedanji sežanski častni občan Pavel Skrinjar, je orisala njena vodja Vilma Colja. Člani FK Žarek imajo stalno razstave v sežanskem zdravstvenem domu in trgovini Špar. Na tokratni pregledni razstavi v kulturni prestolnici Krasa in Brkinov se predstavljajo: Anka in Jadran Čeh, Vlasta in Stojan Gorup, Dajana Čok, Igor Fabjan, Cvetka Šemrov, Jana Štok, Marija Maruša Maraž, Bogdan Čok, Igor Petaros, Ivan Tavčar, Simon Rebul, Marko Pleterski, Klemen Kodre in najmlajši 12-letni član Matej Borjančič, ki je na salonu črno-bele fotografije na Reki že leta 2019 zasedel 1. mesto.

Izbor fotografij za tokratno razstavo je opravil umetniški svet, ki ga sestavljajo Dajana Čok, Jana Štok in Stojan

Gorup, slednji je tudi predstavil fotografije in njihova dela. Motivno je razstava zelo pestra in bogata. Po žanru pa prevladuje krajinska fotografija, kjer je pokrajina prisotna na polovici izbranih del. Petaros je specialist za fotografiranje glasbenikov, predvsem jazzistov. Gorupova fotografija Srce je nastala kot posnetek z zgornjega vinograda na nižje ležeče vinograde na slovensko-avstrijski meji blizu Šentilja in vsebuje bogato simboliko. Zato je bila sprejeta na več kot 100 salonih po svetu in petnajstkrat nagrajena, kar ji je za leto 2019 prineslo naziv fotografija leta v okviru FZS.

Ob tem pa je Gorup poudaril, da se člani FK Žarek predstavljajo kot gostje Foto kluba Skupine 75 na jubilejnem mednarodnem dogodku 25. foto srečanja v Kulturnem domu v Gorici (Italija). Program odprtja razstave je povezovala Vlasta Gorup, ki je ob soprogu Stojanu edina v sežanskem FK

Žarek dosegla naziv odličnika mednarodne fotografske zveze.

Dogodek je popestrila Vokalna skupina Kresnik pod umetniškim vodstvom tenorista Mirana Žitka iz Postojne, v kateri prepeva tudi sežanski fotograf Igor Fabjan. V dobrih treh letih so nanizali vrsto odmevnih nastopov. Izvedli so več koncertov, med drugim tudi turnejo po Krasu, ki so jo zaključili s celovečernim koncertom v Kosovelovem domu. V letošnjem januarju so uspešno izpeljali ciklus petih celovečernih božičnih koncertov, tudi v mariborski stolnici, in ponosno ponesli ime Krasa širom Slovenije. Razstava bo na ogled do 5. novembra.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN 11. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

Odvili so se Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD) in 11. Teden kulturne dediščine (TKD) s široko paleto dogodkov, ki so potekali od 23. septembra do 7. oktobra 2023. Osre-

dnja evropska tema enega najbolj prepoznavnih kulturnih dogodkov pod pokroviteljstvom Sveta Evrope in Evropske komisije je bila letos »Nesnovna kulturna dediščina«. Skupni

evropski temi se je pridružila tudi Slovenija s temo »Redka in dragocena znanja, spretnosti in poklici«, s katero so v Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije želeli poudariti dejstvo, da te redke in dragocene tradicije izginjajo, obenem pa postaviti v ospredje izziv, kako zagotoviti in omogočiti pogoje za prenos znanja in veščin redkih nosilcev na mlajše generacije v tem prostoru in času.

Tudi v Zavodu Dobra pot smo v okviru tega kulturnega dogodka prispevali svoj del s širjenjem znanj in ozaveščanjem o pomembnosti starih znanj, poklicev in veščin ter se tako pridružili več kot 450 prireditvam, ki so potekale v kar 150 krajih po Sloveniji in zamejstvu. Ena izmed dejavnosti, ki

smo jih organizirali, je bila delavnica Tkanje na statvah, ki je potekala 23. septembra v prostorih Krajevne skupnosti Senožeče v soorganizaciji KuD Pepca Čehovin Tatjana. Tkanje na ročnih statvah je nekoč bilo razširjeno po vsej Sloveniji, predvsem za izdelavo lanenih in volnenih tkanin. Danes pa se te veščine uvrščajo med redka tradicionalna znanja, ki izginjajo. Udeleženke, tako tiste, ki so se že prej srečale s tkanjem, kot tudi popolne začetnice, so pod vodstvom prostovoljke Žane Boltin, vodje projekta Nit pri Zavodu Dobra pot, najprej ustvarile okrasni pogrinjek z motivom srca. Na koncu pa so se preizkusile še v nekaj gibih na namiznih ročnih statvah,

ki jih je zavodu velikodušno podaril Valter Cerkvenik. Prav izkušnja dela s statvami in ročnega tkanja še najbolj ovrednoti pomen ročnega tkanja kot dragocene veščine, ki se v današnjem svetu hitro izgublja, zato se bomo v Zavodu Dobra pot še naprej trudili obujati in raziskovati to tradicionalno znanje.

V Zavodu Dobra pot smo poleg delavnice izkoristili možnost predstavitve dragocenih spominov starejših, ki so shranjeni v aplikaciji Zapisi spomina. Ta aplikacija, ki sta jo nagradila Svet Evrope in Evropska komisija, beleži in objavlja spomine starejših, oživlja zgodovino ter obuja mnoge pozabljene poklice in spretnosti. Pre-

ko družbenih omrežij Zavoda Dobra pot smo predstavili številne zgodbe o pozabljenih tradicionalnih spretnostih in gospodarskih veščinah, da bi ohranili dragocene spomine dedkov in babic za prihodnje generacije. Med številnimi zapisanimi zgodbami smo izpostavili nekaj zapisov, kot so »Pozabljeni poklici«, »Grabljenje listja na Krasu«, »S pastirji na paši«, »Brkinski venčki« in »Če ni konj, ni pravo«. Vse te zgodbe so dostopne na spletni strani aplikacije Zapisi spomina: www.zapisi-spomina.dobra-pot.si.

Zavod Dobra pot

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot

OLEPŠANI Z OTROŠKO DOMIŠLJIJO

Ob letošnjem *Tednu otroka* z osrednjo temo »Zakaji in zatoji radovednosti« nadaljujemo z zelo plodovitim sodelovanjem z divaškim vrtcem. Ob tej priložnosti, ko so naše misli pri otrocih in otroški brezmejni zvedavosti, je nastala razstava otroških ilustracij, ki je svoje mesto dobila v prostorih divaške knjižnice. Pod mentorstvom Barbare Majcen in Irene Glavina Novak so ustvarjale vrtčevske Sovice ter Zajčki. Stena, ki vodi v prvo nadstropje divaške knjižnice, namenjeno najmlajšim obiskovalcem – mladim bralcem, je sedaj polna sijočih sončnic in Sovic Okic. Vabljeni v knjižnico, vabljeni na ogled priložnostne razstave.

Tanja Bratina Grmek

Foto: arhiv Knjižnice Divača

ZA ZAČETEK EKO ZGodbica ZAJČEV PROSTOR

Da smo po počitniškem premoru željno in zelo nestrpno čakali na novo pravljico sezono, smo kaj hitro ugotovili tisti prvi torek v oktobru, ko je knjižnične prostore napolnil otroški vrvež. Kopica otrok s starši in starimi starši je z zanimanjem prisluhnila tokratni gostji Tanji Badalič Volk. Pisateljica, ilustratorica in ljubiteljica živali nam je ob bližajočem se svetovnem dnevu živali predstavila zelo poučno, pa tudi na vest trkajočo pravljico *Zajčev prostor*. Le-ta nam

v razmislek ponuja problematiko sobivanja živali in človeka v svetu, »kjer se zdi, da človek razume naravo in njena bitja kot nekaj, kar mu je na razpolago«. Ob koncu smo se naši

gostji zahvalili za obisk in ji zaželeli še veliko ustvarjalnega navdiha.

Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv Knjižnice Divača

BRANJE ZA ZNANJE

Želja vseh tistih, ki se zavedamo pomena, doprinosna branja za naše življenje, je, da bi to ljubezen do kakovostnih knjig in branja privzgojili tudi našim tako vrtčevskim kot šolajočim se otrokom. V ta namen se ne le na lokalni, temveč tudi na nacionalni ravni izvajajo različni projekti. Eden takih je tudi nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture *Rastem s knjigo*. V okviru projekta sedmošolci med letom obiščejo splošno knjižnico in se poučijo o delovanju le-te. Tudi divaški sedmošolci, skupaj s koordinatorko in spremljevalci, so v četrtek, 28. septembra 2023, obiskali krajevno knjižnico v Divači, kjer sta jih sprejeli vodja divaške knjižnice in mladinska knjižničarka iz Sežane Petra Hlača. Ob koncu druženja so sedmošolci v dar s strani Javne agencije za knjigo Republike Slovenije dobili mladinski roman Irene Androjna *Modri otok*.

Spodbujanju branja in bralne pismenosti pa je namenjen tudi *Nacionalni mesec skupnega branja* in temu projektu so se med 8. septembrom in 8. oktobrom 2023 pridružili tudi divaški petošolci z učiteljico Danilo Gerželj ter učiteljem Martinom Fabčičem. Skupno branje z raznoraznimi gosti je potekalo prav vsak dan. Letos je bilo branje namenjeno strokovni, poljudni literaturi in tako so petošolci izvedeli marsikaj zanimivega, morda še neznanega. V četrtek, 4. oktobra 2023, so prišli na obisk v divaško knjižnico in prisluhnili njihovi knjižničarki, ki je v duhu letošnjega *Tedna otroka* z osrednjo temo »Zakaj in zatoji radovednosti« potešila radovednost otrok ter z branjem odgovorila na marsikatero zanimivo vprašanje.

Tanja Bratina Grmek

Foto: arhiv Knjižnice Divača in Martin Fabčič

UTŽO KRAS SE PREDSTAVI

Tako kot že nekaj let zapored se je tudi letos v prostorih divaške knjižnice ob začetku novega študijskega leta vsem zainteresiranim z novim študij-

skim programom predstavila Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras, ki jo že od začetka zelo predano vodi Nadja Mislej Božič. Ob bogatem na-

boru letošnjega programa, v katerem so zajeta različna strokovna ter tudi nekoliko bolj poljudna področja z različnimi uveljavljenimi predavatelji, so bili vsi prisotni seznanjeni z vsemi potrebnimi informacijami ter raznoraznimi zanimivostmi, anekdotami, ki so se nabrale v preteklih študijskih letih. K vpisu so bili poleg upokojenec povabljeni tudi mladi od 15. leta dalje ter ostali odrasli s kako minuto prostega časa, saj UTŽO Kras stremi k medgeneracijskemu sodelovanju in povezovanju. Ob koncu srečanja so priložnost za svoja vprašanja dobili tudi znanja željni obiskovalci.

Tanja Bratina Grmek

Foto: arhiv Knjižnice Divača

BRALNA AKCIJA KOSOVELOVE KNJIŽNICE KNJIGA ZAŽIGA! ŽE PETO POLETJE

V času sodobnih tehnologij si knjižnica še bolj prizadeva, da bi med mladimi spodbujala branje knjig, saj ima to blagodejen učinek na človeka in človeštvo. Krepi pozornost, širi obzorja, spodbuja domišljijo, razvija empatijo, omogoča spoznavanje samega sebe in sveta okoli nas, nas razvedri, preganja dolgčas in še marsikaj bi lahko našteali. V Kosovelovi knjižnici Sežana in njenih enotah tako za mlade poteka več različnih dejavnosti. Ena od njih je tudi poletna bralna akcija za osnovnošolce, ki smo jo zasnovali pred petimi leti. Pomenovali smo jo »Bodi kul, beri ful«, z leti pa se je njeno ime spremenilo v »Knjiga zažiga!«. Ponosni smo, da so bralna akcijo mladi bralci vzeli za svojo, saj jih v njej vsako leto sodeluje več. Veseli smo, ko v juniju slišimo vprašanje: »A letos bodo tudi kartončki?« Poletne počitnice otrokom nudijo veliko prostega časa, knjižnica pa jim je vedno na voljo s svojo pestro ponudbo. Za e-navdušence imamo tudi zvočne in e-knjige. In tako ravno v poletnem času poteka naša akcija Knjiga zažiga!. V septembru se dobimo na že tradicionalnem zaključnem srečanju, ki ga vsakič pripravimo v drugi občini, s pomočjo lokalnih ustanov in društev. Letos smo ga organizirali v Sežani v sodelovanju z Botaničnim vrtom ob vili Mirasasso. Na srečanje povabimo tudi starše, saj je pri branju gotovo zelo dobrodošla njihova podpora. Zaposleni v Botaničnem vrtu so se prijazno ponudili, da otrokom in staršem

razkažejo ta bujen kotiček Sežane. Otroci so bili po kratkem sprehodu povabljeni v res lepo dvorano, v kateri je sledil poučen, pravljico-glasbeni program, ki ga je pripravila glasbenica Malala Tina Rakoto. Skupaj z njo smo z našega Krasa odpotovali daleč na južno poloblo, na otok Madagaskar, kjer ima sama korenine. Preko besede, glasbe in slike smo spoznavali daljni otok ter prisluhnili malgaški pripovedki o dečku Ibotityju. Čudovito slikanico si lahko izposodite tudi v naši knjižnici, izšla je v založbi društva Drevo sozvočja.

Ibotity se je spraševal, kdo ali kaj je najmočnejše. Po dolgem raziskovanju je našel odgovor, s katerim se povsem strinjamo: skupaj smo najmočnejši! Petje in igranje na afriške instrumente nas je razvedrilo in pričakali smo še zadnji del prireditve. Vsem sodelujočim smo razdelili pohvale in nagrade. Mladi bralci so ob branju tudi ustvarjali, tako da smo nagradili tudi poseb-

no izvirne izdelke. Veliko sponzorjev je omogočilo, da smo na koncu imeli še žreb. Poslovili smo se s sladkim okusom Mlinotestovih dobrot v ustih, starši pa tudi s kapljico kraškega terana Vinakras.

Tako kot je Ibotity spoznal, da smo vsi skupaj najmočnejši, smo tudi mi skupaj z veliko sodelujočimi pripravili lep dogodek. Zato se zahvaljujemo Botaničnemu vrtu ob vili Mirasasso in Malali Tini Rakoto ter veliko sponzorjem: Elmarel elektroinstalacije, Kosovelov dom Sežana, Muzej slovenskih filmskih igralcev Divača, Kobilarna Lipica, Muzej Grad Štanjel, Vojaški muzej Tabor Lokev, Mitol Sežana, Mlinotest, Vinakras, Nova KBM, Office and more, Cavallino, Pri naju, Tedi, Patri, Pelikan in GecZav. Mladim bralcem čestitamo in se že veselimo novih bralnih doživetij ter srečanj!

Marja Filipčič Mulič
Foto: arhiv KKS

FOTOGRAFIJE ŠKOCJANSKIH JAM V DIVAŠKI KNJIŽNICI

V septembru je Park Škocjanske jame v divaški knjižnici gostoval s fotografijami iz globin Škocjanskih jam. Avtor fotografij je Borut Lozej, naravovarstveni nadzornik v parku, ki se že vrsto let ukvarja tudi z jamsko fotografijo. Na odprtju razstave je Borut na konkretnih primerih spregovoril o igri svetlobe in teme pri fotografiranju v jami. Na fotografijah so obiskovalci knjižnice občudovali izjemno razsežnost podzemnega kanjona, kot tudi kapniško okrasje jame. Utrinki iz Škocjanskih jam so zbrani tudi v koledarju parka za prihajajoče leto. Do konca leta in v letu, ki sledi, bo razstava gostovala še v nekaterih knjižnicah v vplivnem območju parka ter bližnjem zaledju. Namen razstave je prebivalcem približati ta kraški biser, ki je tudi del svetovne dediščine. Skrb za naravno in kulturno dediščino se namreč pričinja pri lokalnemu prebivalstvu.

Maruša Markočič, Park Škocjanske jame
Foto: Maruša Markočič

DAROVANJE SENA V PRIZADETO OBMOČJE POPLAV – GORNJI GRAD

Klic na civilno zaščito in prijava na darovanje sena prizadetemu območju sta nam veliko pomenila. Sami se dobro zavedamo življenja na kmetiji in kaj pomeni krma za naše živali. Kmetijam je v poplavih krma za živali odplavilo in poplavilo, zato smo se odločili, da pomagamo, kolikor je v naši moči. In zgodil se je ta dan: v nedeljo, 1. oktobra, smo se zbrali, naložili bale na tovornjak in jih varno pritrdili. Naslednji dan pa je tovornjak šel na pot proti Gornjemu Gradu.

Pa veste, kako pravi star rek? Darovanja se nikoli ne da, ampak se ga posodi, saj nikoli ne vemo, kdaj se lahko sami znajdemo v situaciji, ko bomo potrebovali pomoč. Seno smo darovali: kmetija Malečkar z Barke, kmetija Fedrigo iz Matavuna in Andrej Dekleva z Mislič. Za darovani prevoz se zahvaljujemo avtoprevozniku Mitji Benčiču z Varej in podjetju DARS za oproščeno plačilo cestnine.

Tovornjak sena, pripravljen za pot proti Gornjemu Gradu.

Kmetija Malečkar
Foto: Kmetija Malečkar

ČISTILNA AKCIJA V GORNJIH VREMAH

Na prvi oktobrski dan smo se ob lepem sončnem vremenu v Gornjih Vremah zbrali vaščani in očistili poti ter okolico cerkve sv. Jošta. V popoldanskih urah je sledilo druženje in klepet ob zakuski. Zahvala gre vsem sovaščanom, ker so se v tako velikem številu odzvali povabilu.

Boris Prunk
Foto: Tjaša Prunk

MEDNARODNA POLETNA ŠOLA KONSERVATORSTVA IN INTERPRETACIJE

Med 28. 9. in 2. 10. 2023 je s sedežem v Promocijsko-kongresnem centru Pr'Nanetovh v Matavunu potekal terenski del Mednarodne poletne šole konservatorstva in interpretacije, ki so se je udeležili študentje iz Črne gore, Švice, Hrvaške in Slovenije. Šola, namenjena uvodnim analizam in zbiranju informacij za vzpostavitev razpršenega muzeja fresk, je potekala v okviru UNESCO katedre za interpretacijo in izobraževanje za spodbujanje celostnih pristopov k dediščini pod taktirko dr. Neže Čebrov Lipovec z Univerze na Primorskem, dr. Darka Babića z zagrebške univerze, dr. Elisabeth Menship iz švicarske SUPSI, Minke Osojnik iz ZVKDS OE NG, sodelavcev JZ PŠJ in kolegic Špele Prunk ter Brigitte Jenko iz Pokrajinskega muzeja Koper. Izvedba šole, ki so jo sofinancirali Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, JZ PŠJ in Univerza na Primorskem, pa ne bi bila mogoča brez sodelovanja domačinov in Občine Divača.

Mednarodna poletna šola konservatorstva in interpretacije, ki naj cerkvice sv. Helene na Gradišču, sv. Tomaža v Famljah in sv. Brikcija v Naklem poveže v razpršen muzej fresk, je prva večja skupna aktivnost Fakultete za humanistične študije UP in JZ PŠJ v okviru leta 2022 ustanovljene UNESCO katedre, ki teži k vnovični vzpostavitvi skupnega, celostnega upravljanja naravne in kulturne dediščine.

Z vidika JZ PŠJ pa je ta Unesco katedra pravzaprav nadgradnja leta 2014 ustanovljene Mreže fakultet PŠJ, s katero prav pri tej poletni šoli v kombinaciji z Odborom za varstvo kulturne dediš-

čine kot upravljavci UNESCO biosfernega območja skušamo udejanjati nalogo povezovanja lokalne skupnosti, oblasti in znanstvenih institucij z namenom skupnega snovanja, preizkušanja in vzpostavljanja novih aktivnosti na poti k doseganju ciljev trajnostnega razvoja na našem območju. Namreč iskro, ki je zanetila sedaj

že kar požar, je podal predstavnik lokalne skupnosti Branko Cerkvenik iz Gradišča v okviru Odbora za varstvo kulturne dediščine že leta 2017. Želja JZ PŠJ je, da bi se tudi v bodoči proces snovanja razpršenega muzeja še naprej vključevala lokalna skupnost kot enakovreden partner, saj bo lokalna skupnost, če bo ta muzej ne-

koč dejansko zaživel, ključna za njegovo delovanje. V tem smislu bodo cerkvice, ki so že nekoč bile pomemben element preživljanja časa v teh krajih, to na nek način tudi ponovno spet postale.

Darja Kranjc
Foto: arhiv PŠJ

JESENSKA TURNEJA DOKUMENTARNIH FILMOV PROJEKTA IZROČILO

Filmska turneja dokumentarnih filmov iz projekta Izročilo Brkinov in Krasa je v polnem teku. Ekipe Zavoda Dobra pot je v sodelovanju s podjetjem Be GR8 Media, Višjo strokovno šolo ŠC Srečka Kosovela Sežana in številnimi domačini kot izpričevalci izročila ustvarila deset čudovitih dokumentarnih filmov, ki nas popeljejo v svet izročila in tradicije edinstvenega območja Krasa in Brkinov.

Z nizom filmov se je jesenska turneja pričela v Senožecah 8. septembra, kjer smo v sodelovanju s KuD Pepca Čehovin Tatjana lokalnemu občinstvu predvajali štiri kratke dokumentarce

o izročilu Brkinov in Krasa ter po njih izvedli še pogovor s snovalci in ustvarjalci filmov. Pogovor je bil tokrat še posebej razgiban, saj sta se nam poleg nastopajočih pridružila oba snemalca. Tako smo slišali o mnogih prigodah iz zakulisja, o tremi pred kamero, izzivih v montaži pri iskanju pravih kadrov in še marsičem.

Turnejo smo nadaljevali v Famljah, kjer smo 29. septembra na povabilo TKŠD Urbanščica pred polno dvorano predstavili dokumentarni film *Grad na skali*. Po projekciji so se nam na odru pridružili nastopajoči, od katerih smo izvedeli še mnoge dodatne

zanimivosti, zgodbe in smešne prigode, povezane z gradom Školj. Izkazalo se je, da te stare ruševine še vedno burijo domišljijo, odpirajo debate ter porajajo vprašanja in ideje za nadaljnje vsebine. Navdušeni smo, da je lokalno izročilo tako zanimiva tema, ki ljudi povezuje, saj je bil ravno to eden od namenov projekta Izročilo. Po dogodku smo druženje nadaljevali ob dobrotah, ki so jih velikodušno pripravili v Vaškem društvu Suhorje, in ob domači glasbi »Barškega tria«.

Najlepše se zahvaljujemo vsem sodelujočim in nastopajočim za sodelovanje pri obeh dogodkih, pa seveda

lokalnim društvom, domačinom in obiskovalcem za tako lep sprejem!

V sklopu projekta Izročilo so bili filmi *Čarobni venčki Sv. Ivana*, *Življenje ovčarjev*, *Brkini in žganjekuha*, *O kamnu in Kraševcih* ter *Grad na skali* ustvarjeni v sodelovanju s studiem Be GR8 Media. Ostale filme, ki so nastali v okviru projekta, kot so *Kamnite vezi*, *Pletarska duša*, *O piščalki in rogu*, *Zgodba o brkinski noši* in *Zgodba o primorski noši*, pa so pod mentorstvom profesorjev VSŠ Sežana z zavzetostjo ustvarili mladi filmografi – študentje VSŠ Sežana, ki so jim prav tako dali svojevrsten pečat.

Projekt Izročilo je rezultat sodelovanja

med Zavodom Dobra pot, konzorcijskimi partnerji, številnimi sodelavci in podporniki. Financiran je iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Republike Slovenije. Cilj projekta je okrepiti prepoznavnost in dodano vrednost dediščinskih obrti, storitev in izdelkov s tega območja ter ohraniti bogato dediščino Brkinov in Krasa. Poleg dokumentarnih filmov projekt vključuje tudi spletišče dokumentiranega izročila, kjer se širi znanje o naravni in kulturni dediščini ter promovirajo

dediščinske obrti, storitve in izdelki. Oglejte si ga na www.izrocilo.si.

Filmska turneja se nadalje v širši okolici Brkinov in Krasa, datume lahko spremljate na spletni strani izrocilo.si/dogodki.html. V občini Divača bo naslednje predvajanje niza dokumentarnih filmov v nedeljo, 3. decembra, zvečer v večnamenski dvorani Muzeja slovenskih filmskih igralcev Divača. Vabljeni!

Zavod Dobra pot

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot

NA DOGODKU PROJEKTA RENATURE O KRAŠKIH PAŠNIKIH IN REJI AVTOHTONIH PASEM DOMAČIH ŽIVALI

Na Veterinarski fakulteti smo konec septembra organizirali dogodek z naslovom Revitalizacija kraških pašnikov in prosta reja avtohtonih pasem domačih živali.

Dogodek smo organizirali v sklopu projekta Obnova mreže mokrišč in travišč, pomembnih za Natura 2000 ter druge zavarovane vrste in habitatne tipe v Biosfernem območju Kras in porečju Reke ter Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera – ReNature, pri katerem, poleg Veterinarske fakultete, sodelujejo še Javni zavod Park Škočjanске jame, Občina Pivka, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem (FAMNIT) ter Norveški inštitut za raziskovanje narave (NINA). Projekt sofinancirajo Islandija, Lihtenštajn in Norveška s sredstvi Finančnega mehanizma EGP 2014–2021 in pripadajoča slovenska udeležba.

Glavni cilj projekta je izboljšano upravljanje in obnova mokrišč in traviščnih ekosistemov, ki so pod pritiskom podnebnih sprememb v Biosfernem območju Krasa in porečju reke Reke ter Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera. Vzpostaviti želimo inovativen mehanizem za boljše usposobljenost upravljanja travnikov in mokrišč, z namenom spodbujanja doseganja ekoloških in gospodarskih potencialov občutljivega kraškega območja. V projekt želimo vključiti tudi lokalno prebivalstvo preko koncepta ekosistemskih storitev.

Na Veterinarski fakulteti bomo v sodelovanju z Agrarno skupnostjo Gabrče na območju Vremščice obnovili 39 ha zaraščenih travnikov, ki so pomembni za vrste Nature 2000 in habitatne tipe. Na travnikih bomo z izvedbo dobrih kmetijskih praks vzpostavili botanično pestro travno rušo, ki je odpornejša na ekstreme, ki jih prinašajo spremembe podnebja. Travnike bomo uporabljali kot pašnike in kot študijski poligon za prikaz dobrih praks v primeru ohranjanja prvotnih biotopov tipičnih kraških travnikov in pašnikov.

Na dogodku smo gostili štiri predavatelje in vsak izmed njih je predstavil temo, ki se tiče tudi projekta ReNature, saj bomo na novo vzpostavljene pašnike imeli tudi avtohtone pasmi domačih živali, ki bodo s pašo ključno pripomogle pri ohranjanju na novo vzpostavljenega kraškega pašnika in posledično pri ohranjanju

biotske raznovrstnosti.

Doc. dr. Matej Vidrih z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani je predaval o vzpostavljanju in ohranjanju kraških pašnikov. Doc. dr. Mojca Simčič, prav tako z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, je predavala o selekciji pri avtohtonih pasmah drobnice v Sloveniji, kjer smo izvedeli tudi več o istrski pramenki kot pašni živali. Mag. Andrej Kastelic je predaval o krškopoljskem prašiču, ki je tudi pašna žival. Matjaž Hribar pa nam je predstavil ocenjevanje in odbiro čistopasemskih živali cikaste pasme, ki je prav tako pašna žival. Po dogodku je sledil še pogovor s predavatelji ob odlični pogostitvi Domačije Vrbin.

Karin Bokal, koordinatorka projekta ReNature, Veterinarska fakulteta

Foto: ReNature

SREČANJE UPOKOJENCEV PRIMORSKE

Letos Društvo upokojencev Primorske praznuje 20 let delovanja. V okviru praznovanja smo se člani Društva upokojencev Divača udeležili srečanja, ki je bilo 28. 9. v hotelu Delfin v Izoli. Udeležilo se ga je 64 upokojencev, v Izolo pa smo se odpeljali z avtobusom. Vseh udeležencev s cele Primorske je bilo 1500. Svečano srečanje se je pričelo s proslavo, ki je bila posvečena 20-letnici obstoja. Po nagovorih je potekal zelo pester kulturni program z glasbenimi skupinami. Po proslavi smo imeli kosilo, nato pa nadaljevali veselo druženje z živo glasbo. Ob 17. uri smo se odpravili proti domu. Bilo je zelo lepo srečanje primorskih upokojenk in upokojencev.

Stojan Cerkvenik
Foto: Stojan Cerkvenik

NOVA POSKOKČEVA SEZONA

Letošnjo gibalno sezono smo z veseljem pričakovanjem pozdravili 18. septembra. Otroci so celo poletje nestrpno čakali, da zopet začnejo raziskovati svet gibanja pod vodstvom svojih vaditeljev, ki so bili ravno tako polni novih pričakovanj. Prve ure gibalne abecede so se začele s preprostim osvajanjem naravnih oblik gibanja in pridobivanjem osnovne palete gibalnih vzorcev. Med uricami smo veliko časa namenili zabavi in grajenju trdnih prijateljskih vezi. Tudi letos se bomo vaditelji po najboljših močeh trudili spodbujati razvoj otrokovih gibalnih sposobnosti in jim med našim druženjem pričarali nasmeh na obrazu.

Nicol Likar
Foto: Žan Skok

OPASILO V NAKLEM

Ko se bliža 22. september in goduje sv. Mavricij ali po naše sv. Vric, se v naši vasici pričnejo intenzivne priprave na opasilo. In tudi letos ni bilo nič drugače.

Teden pred opasilom smo vaščani na »rabuti« očistili vaške poti, dom in cerkev sv. Vrica, ki se ohranja predvsem z donacijami ter prostovoljnim delom vestnih domačinov. Prav s sveto mašo se je v soboto, 23. septembra, pričelo veselo druženje. V prijetnem zavetju šotora, ki so ga dan prej postavili nakouski moži, nas je najprej pozdravil naš »žpn« Jernej Babuder, kmalu pa se nam je pridružila tudi županja Alenka Štrucl Dovgan, ki je tudi letos pohvalila, da znamo Nakouci res držati skupaj in marsikaj postoriti z lastnimi prizadevanji.

Dokaz za to so tudi vaški fantje Nejc, Tine, Tian in Jan, ki obvladajo vrsto glasbenih instrumentov, Sara in Anita pa radi zapojeta. Skupaj so že na začetku poskrbeli, da so nas prav vse zbrane zasrbele pete. Na letošnjem prazniku pa nismo imeli samo enega benda, tria Ku Adn, ampak so nas poleg omenjenega vaškega orkestra prijetno presenetili tudi neumorni godci tria Ne reč ne. Prvi se je na plesišču zavrtel najstarejši vaščan, Viktor Mušček, ki bo v naslednjem letu dopolnil častitljivih 90 let. Neutrudno je odplesal skoraj vsako rundo in soplesalke smo se strinjale, da se je izkazal za najboljšega plesalca tega večera. Druženje je minilo tudi ob sedaj že tradicionalnem golažu in seveda pohanju Benčičevih z Varej ter rujni kapljici. Manjkale niso niti sla-

ščice, ki jih vsako leto napečejo pridne vaške gospodinje. Dan po opasilu so vaščani zadovoljni s potekom pretekle noči že kovali načrte za prihodnje vaško druženje.

Vesna Matevljič
Foto: Vesna Matevljič

RABUTA V NAKLEM

Nakouci se trudimo kar najbolje skrbeti za urejenost vaških cest, poljskih poti, vaškega doma in cerkvice sv. Vrica. Tako se pred opasilom zagotovo zberemo na vaški rabuti, čistilni akciji, kjer za metle in lopate – po moderno pa sedaj seveda puhalnike in električne kosilnice – poprime skoraj vsak vaščan, od otrok do starostnikov. Do poznega

popoldneva zvok traktorjev po vasi potihne, z žara zadiši pečenje in tako čistilno akcijo zaključimo zadovoljni z opravljenim delom.

Vesna Matevljič

Foto: Vesna Matevljič

EUROPA DONNA OBALNO-KRAŠKE REGIJE NA DIVAŠKEM OBČINSKEM PRAZNIKU PO OBČINSKEM PRAZNIKU

Članice Europa Donna, podružnica Obala in Kras, smo se tudi letos z zadovoljstvom predstavile na dogodku »Skupnostno povezani praznujemo skupaj«, ki ga je Občina Divača organizirala na prireditvenem prostoru na parkirišču pri zdravstveni postaji. Dogovarjanja z Občino Divača so nam članicam zelo blizu, tako da smo tudi letos imele stojnico samo zase, ki so nam jo pomagali postaviti prijazni fantje Režijskega obrata Občine Divača. Na stojnici smo predstavile delovanje društva, predvsem smo vsem mimoidočim razložile pomen samopregledovanja, saj je zgodnje odkrivanje bolezni ključno za nadaljnje zdravljenje. Na stojnici smo bile zelo vesele obiska županje Alenke Štruel Dovgan in podžupana Maria Benkoča, s katerima smo poklepetale o »Rožnatem oktobru«, dogodku v knjižnici Divača 12. oktobra in o veselju nad posaditvijo »rožnatega drevesa«, ki ga letos podarja Europa Donna Slovenija vsem občinam, ki so se prijavile za partnerstvo, med njimi tudi Občini

Divača. V divaški knjižnici bomo od tega dne tudi zbirale volno za izdelavo odejic Europa Donna, ki bodo oddane uporabnikom invalidskih vozičkov v domu starejših občanov, saj članice pridno kvačkamo babičine kvadratke in smo se priključile skupini »Nitke nas povezujejo«, imamo pa narejenih

že 39 odejic. V poštev pridejo vse mešanice volne, razen 100-odstotne volne in moherja. Če vam doma ostaja volna, vas lepo prosimo, da jo prinesete v knjižnico.

Orjana Gombač

Foto: Orjana Gombač

GOSTOVANJE NA LOKAVSKEM OPASILU

Je že tako, da je za soboto po tednu dni spet sobota in tako je bil Aktiv žena iz Senožec spet v akciji. Tokrat smo bile povabljenе v Lokev, kjer je društvo tamkajšnje mladine 16. septembra pripravilo vsakoletno opasilo. Ne glede na to, da smo sicer iz sosednje občine, smo se rade odzvale, saj očitno dober glas seže v deveto vas, kot pravi ljudski rek. Glede na uro in čas se vsak rad ustavi pri stojnici s sladkimi dobrotami, poskusi domače kekse, potico ter druge pekovske izdelke in gre dalje.

Ker pa v aktivu ne znamo samo peči, sta se na drugi stojnici predstavili tudi naša Izidora ali vsem bolj poznana Darinka, ki je pridno izdelovala omamno dišeče punčke iz sivke, ter Alenka, ki zna še po starem, po maminem in babičinem

izročilu, izdelovati punčke iz cunj. Pri tem ne uporablja ne igle ne sukanca, temveč malo motvoza ali po domače špaga, da bolj trdno stoji. Njuna stojnica oziroma miza, ki je bila tudi delovni pult, je bila ravno tako oblegana kot ta s sladkarijami. Marsikoga so razveselile s tem, da so izdelke z veseljem podarile.

Popoldan se je počasi prevesil v večer in zopet polne novih doživetij smo se ob pijači ali dveh še malo podružile ter z mislimi za naprej odšle proti domu.

Barbara Marinšek
Foto: Barbara Marinšek

DIVAČA V MODI

Kulturno društvo OseRose iz Sežane je v sodelovanju z Občino Divača (15. 9. 2023) pripravilo modno revijo, ki so jo naslovili Divača v modi. Na borjaču Muzeja slovenskih filmskih igralcev in Škrateljnovе domačije v Divači, kjer je bila rojena prva filmska diva Ida Kravanja - Ita Rina, se je na prireditvi, ki jo je povezovala radijska napovedovalka Katja Muren v razgovoru s Tamaro Kljun, zbralo veliko modnih navdušencev. Glavni akterki modne revije sta Maja in Petra Oblak iz kreativnega ateljeja OseRose iz Sežane, ki sta s pomočjo manekenk predstavili izjemno čarobne poletne, jesenske in zimske kolekcije oblačil, ki so očarale občinstvo od blizu in daleč. Sežanski kreativni atelje OseRose, kjer izdelujejo oblačila in modne dodatke za vsak žep, sta sestri Oblak v Sežani odprli leta 2016, nakar so se s Partizanske ulice preselili na Trg osvoboditve v neposredni bližini sežanske cerkve. Na modni reviji v Divači sta očarali občinstvo z izjemno paleto slogov, od-

lično kakovostjo in udobjem oblačil ter kreativnostjo. Kar dve poletni kolekciji sta zbrane popeljali v svet romantike. Kolekcija vključuje čudovite jeans tope v kombinaciji z elegantnimi svilenimi mini krili, ki so ročno poslikana, dodajajo pa pridih umetnosti. Kombinacija nežnih in živahnih barv poskrbi za prijetne sprehode po poletnih ulicah. S prefinjenostjo je očarala tudi druga izjemno elegantna romantična poletna kolekcija, ki je vključevala čarobne boho obleke iz viskoze s črno-belimi vzorci rož, ki prina-

šajo navdih narave in svežine. Nekaj posebnega je bil eleganten čipkasti komplet, primeren za poletne festivale ali sproščene večere, kjer nežni spol izžareva eleganco in romantiko.

Tudi jesensko športna elegantna kolekcija OseRose je prava paleta sloga in kakovosti. Uporablja visokokakovostno tkanino, mešanico svile in lana, ki ustvarja čudovit občutek mehkoobe in elegance. Za bolj formalne priložnosti so poskrbeli s strukturirano dolgo obleko, dopolnjeno z modnimi dodatki (kapo in

rokavicami). Tudi zimska kolekcija, kjer sta Petra in Maja uporabili visokokakovostno volneno blago kot osnovo za jakne, plašče in dolga volnena krila, je izžarevala luksuz in stil. Zimska kolekcija bo s pravo paletto barv in ročnih detajlov prinesla svežino in eleganco v hladnih dneh. Za popoln dodatek stila so pripravili pester izbor ročno izdelanih torbic in dodatkov, kot so klobuki. Zadnji hod po modni pisti pa je za zaklju-

ček dvournega programa večera bila »odštekana« kolekcija, kjer so zasijali modeli v bogatih krilih in bluzah, ki jih krasijo črtasti vzorci v živahnih barvah in pretiranih naborkih.

Modno revijo sta popestrila še mlad domači glasbenik Matija Marijon, ki igra saksofon že od svojega devetega leta, in diplomirana baletna plesalka mariborskega Konservatorija za glasbo in balet Rozalija Kavčič. Kulturo, športno in modno umetniško društvo

OseROse, ki deluje že od leta 2016, se posveča tudi baletu pod mentorstvom Marjetke Markovič Kosovac, ki poučuje tudi v Nabrežini in Boljuncu. V začetku oktobra so se z modno revijo predstavili tudi na Modnem vikendu v Ljubljani.

Čestitke vsem nastopajočim je izrekla tudi divaška županja Alenka Štruel Dovgan.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

SEŽANA: KMEČKE ŽENE NA EKSKURZIJI PO VIPAVSKI DOLINI

Kmetijska svetovalna služba iz Sežane pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica je v sodelovanju s turistično agencijo Idejaturizem za članice Društva kmetic sežanske regije 12. septembra 2023 organizirala strokovno ekskurzijo po Vipavski dolini.

Prvi obisk smo imeli na turistični kmetiji Černigoj v Lokavcu, kjer nas je za dobrodošlico že čakal kozarec penine.

Gospodar nam je predstavil kraj in svojo kmetijo. Obdelujejo 15 ha kmetijskih površin, od tega 6 ha vinogradov, poleg pa še 1 ha češenj ter tudi njive in travnike. Ukvarjajo se z živinorejo, redijo 8 glav govedu, po 40 prašičev in kokoši. Sami pridelujejo tudi suhomesnate izdelke in imajo dvakrat na leto osmico. Po pogostitvi s suhomesnatimi izdelki, vinom in sokovi smo pot nadaljevali

proti Vipavskemu Križu, kjer nas je že čakala Kristina in nas popeljala skozi cerkev, samostan in knjižnico, v kateri so arhivirana originalna knjižna dela Janeza Svetokriškega. Po vasi nas je vodil Patrik in nam predstavil Vipavski Križ in njegove znamenitosti. V grajski kleti smo nazdravili s kozarcem avtohtonega vina zelen. Naslednjo postajo smo imeli pri izviru Hublja, ki je eden

glavnih kraških izvirov v Vipavski dolini. Pot smo nadaljevali v Šempas, kjer smo na turistični kmetiji Pri Rjavčevih imeli kosilo. Na kmetiji obdelujejo 42 ha površin, od tega 31 ha njiv, 2,8 ha vinogradov, travniški sadovnjak in travnike. Samo radič pridelujejo na 5 ha. Poleg redijo še goveda in prašiče. Imajo tudi svoje suhomesnate izdelke, žita, zelenjavo in poljščine.

Po ogledu kmetije in vinske kleti smo se odpeljali do vrtnarije Golob Klan-

čič v Vitovlje. Gospa nam je predstavila njihovo dejavnost in vzgojo trajnic. Njihova osnovna usmeritev je pridelava zdravih sadik. So edini, ki pridelujejo tudi sadike divjih špargljev.

Po ogledu rastlinjakov smo za prijeten zaključek potepanja po Vipavski dolini obiskali še vinogradniško kmetijo Colja v Steskah, kjer so nas pričakali s penino. Obdelujejo 8 ha vinogradov, od tega imajo 60 % belih in 40 % rdečih sort vinske trte. Grozdje predelajo

na kmetiji in vino sami tržijo. Da so vina vrhunska, pričajo številna priznanja in nagrade z različnih ocenjevanj, tako doma kot v tujini. Njihov slogan *Vina Colja, vina emocij* še kako velja. Ob prijetnem druženju in degustaciji njihovih vin (zelen, pinela, malvazija, merlot ...) smo se polni lepih vtisov odpravili proti domu.

Milena Štolfa

Foto: Milena Štolfa

SEPTEMBER IN NAŠA KAČIŠN'CA

Vaščani Dan, Kačič in Pareda smo kot vsak september tudi letos dokazali, da zmoremo. Organizirali smo že vsem znani tradicionalni vaški praznik Kačičn'ca. Po lanskem uspehu in velikem obisku smo letos nadaljevali v enakem slogu in z enako zagnanostjo. Tako smo se v petek, 8. septembra 2023, na praznik Marijinega rojstva, ponovno zbrali na prireditvi v Danah pri Divači, pod šotorom »na Planinci« za vasjo, kot vaščani pogovorno pravimo.

Kulturni program je bil letos gledališko obarvan. S svojo veseloigro so se nam predstavili člani društva TKŠD Urbanščica. Predstavo »Bržola in pomfri« je napisala in režirala Tjaša Trampuž, odigrali pa so jo Mirka Grabljevec, Tamara Kljun, Taja Medved, Anika Pipan, David Hreščak, Miha Pipan in Sandi Maslič.

Večer se je nadaljeval s plesom. Šotor je ogrela skupina Lisjaki, za njo pa je nastopil hrvaški glasbenik Mauro Staraj s skupino La Banda. Ob njihovih ritmih smo se vrteli do zgodnjih jutranjih ur. Za popestritev so lahko obiskovalci sodelovali v nagradni igri,

pri kateri so ugibali težo domačega kraškega pršuta. Novost letošnje Kačičn'ce pa je bil »Pokal šanka«. Sicer gre za pivsko igro, kjer se skupina, glede na količino naročene pijače in zbranih točk, poteguje za pokal in »laskavi« naziv »Najbolj žejni«. Da je pri šanku najlepše, se že ve ..., ma da pa za to dobiš pokal?! Samo na Kačičn'ci.

Presrečni smo, da nam je uspelo izpeljati še eno opasilo. Kljub temu da so za nami naporni tedni načrtovanja, organizacije, usklajevanja, pospravljanja ..., se ne pritožujemo. Dobra ekipa in podpora domačinov ter zunanjih sponzorjev je ključ, da to delo opravljamo radi. Radi bi poudarili, da nobena pomoč ni samoumevna. Velika zahvala gre vsem sponzorjem, ki so nam tudi letos omogočili, da smo priredili čudovit večer, prepleten s smehom, druženjem in dobro glasbo. Tu so tudi vsi naši sponzorji in podporniki, ki so nam finančno in materialno pomagali: Občina Divača, Krajevna skupnost Divača, Park Škocjanske jame, Krajevna skupnost Rodik, Odvetniška družba Gabrič, O. P., d. o. o., Vlečna služba in pomoč na

cesti, Bojan Vetrih, s. p., Ključavničarstvo in druge storitve, Robert Ivančič, s. p., Ključavničarstvo Počkaj, d. o. o., Art-Glass, podjetje za proizvodnjo in predelavo stekla, d. o. o., BORS Borut Nedoh, s. p., vulkanizerstvo in gradbena mehanizacija, Domačija Vrbin, Ošterija na Planinci, Bišteka – mesni butik & cafe, Odvetniška pisarna Bogomir Horvat, Gostilna in mesnica Malovec ter Elektroinstalacije, Boris Zadnik, s. p. Vsem omenjenem velik HVALA. Brez vas vsega dogajanja ne bi izpeljali tako gladko. Najpomembnejša zahvala pa gre zagotovo našim pridnim članom društva, ki so se ves večer trudili in dali vse od sebe, da bi dogodek kar se da najbolje izpeljali. Vsa podpora nam daje le dodaten zagon za nadaljnje delo.

Naš letošnji slogan se je glasil: »Imam čudežno moč, da zdržim celo noč!« Nedvomno smo znova dokazali, da mi to čudežno moč res imamo.

Se vidimo drugo leto!

TKŠD Mejame

Foto: Jan Rustja

DOM NA KRASU

Leto 2023 ima za stanovalce in delavce Doma na Krasu še posebej velik pomen, saj mineva natanko 20 let od odprtja prvih bivalnih enot v Sežani. Takrat so naši stanovalci dobili nove možnosti in priložnosti zaživeti izven institucije, v drugačnem okolju. Spoznali so prednosti, ki jim jih ponuja taka oblika življenja in vključevanja. Hvaležni so bili za vsako od priložnosti sodelovanja, sobivanja in sprejemanja. Danes se nam zdi, da je teh dvajset let minilo, kot bi trenil. Dom na Krasu se je znašel pred novim izzivom. Pionirsko orje ledino v procesu deinstitutionalizacije. Prav zaradi tega smo izredno ponosni prav na vsako od odprtih bivalnih enot v Divači, ki našim uporabnikom nudi varno podporno okolje, ki ga potrebuje prav vsak človek. Živeti v hiši in v okolju, ki te sprejema, je neprecenljiva dobrina. Biti obdan z ljudmi, ki so ljubeci, spoštljivi in človečni, je dar, ki ga privoščimo vsakemu živemu bitju. In prav zaradi tega je proces deinstitutionalizacije tako zelo pomemben. In tudi zaradi tega je to leto za vse stanovalce in delavce Doma na Krasu praznično. V ta namen smo pripravili vrsto prireditev, na katerih smo obeležili to za nas tako pomembno obletnico in prelomnico.

Celo poletje nas je povezovala in družila umetnost. Izjemen navdih nam je septembra ponudila Škrateljnova domačija v Divači. Organizirali smo »Kiparsko ustvarjalnico«, na katero smo povabili vso zainteresirano lokalno skupnost. Izredno smo hvaležni Občini Divača, da nam je omogočila ustvarjanje v tako čudovitem ambientu. V objemu kamenja in zelenja smo se prepustili domišljiji. Izdelali smo preproste male plastike, reciklirali in v kompozicije vnašali tudi naravne materiale. Poskušali smo se zlititi z naravo, jo razumeti in jo povišati na raven umetnine. Želeli smo biti ekološki in osveščeni ter ozaveščati, da smo tu na Zemlji začasno ter da je treba naravo spoštovati in jo ohranjati. In tudi tokrat nam je bil moto »Prebujenje«. Zbuditi in ohraniti, prebuditi tisto nekaj več v sebi in drugih. Nastale so čudovite kiparske kreacije, domiselne in pomenljive. Umetnine z duhovno in čustveno strukturo, v katero so ujete sanje vsakega avtorja. Hvaležni smo za topel odziv učencev in mentorjev OŠ Elvire Vatovec iz Divače. Želimo si, da bi še kdaj ustvarjali skupaj in na tak način ohranjali stik ter vero v boljšo in lepšo prihodnost, ki daje prav vsakemu od nas priložnost, da se uveljavi in živi v skupnosti, da je njen enakopra-

ven in enakovreden del.

Praznično leto počasi, a vztrajno napolnujemo s prijetnimi in prijaznimi vsebinami, ki so del nas in naših stanovalcev. Ponosni smo na to, kaj vse zmorejo, in spodbujamo njihovo ustvarjalnost ter vnemo. Želimo si, da bi bilo prav njihovo domače okolje njihov največji motivator in prostor, kjer bi bili najbolj slišani in cenjeni.

Damjana Štrukelj,
Dom na Krasu

Foto: arhiv Doma na Krasu

FILMSKA JESEN NA ŠKRATELJNOVI DOMAČIJI

Ob vstopu v novo šolsko leto smo v Muzeju slovenskih filmskih igralcev pripravili pester in zanimiv program, ki je privabil številne obiskovalce. Prva septembrska sobota je bila rezervirana za *Filmski dan v Muzeju slovenskih filmskih igralcev*. Na dogodku smo predstavili program in vsebine našega muzeja ter Slovenske kinoteke, obenem pa so imeli obiskovalci možnost spoznati, okusiti in kupiti različne izdelke in pridelke lokalnih ponudnikov. Celodnevni dogodek je ponudil široko paleto filmsko obarvanih aktivnosti, ki so bile primerne za vse generacije. Skupaj smo ustvarjali, se izobraževali in uživali v čarobnem svetu filmske umetnosti. Ko je padel mrak, smo v letnem kinu zavrteli izbrano selekcijo filmov, tematsko vezanih na Divačo, ki so nas popeljali v preteklost in nam predstavili zanimive zgodbe naših krajev in ljudi. Neme filme sta z glasbeno spremljavo v živo obogatila saksofonist **Tomaž Nedo** in harmonikar **Stefano Bembi**, zatem pa smo na muzejskem borjaču prisluhnili izvrstni zasedbi **Čompe**,

ki nas je s svojo edinstveno avtorsko glasbo v zavetju polne lune razvajala pozno v noč. Dogodek nameravamo v program umestiti tudi v prihodnjih letih in poskrbeti za edinstveno doživetje. To presega tradicionalno razumevanje muzeja kot zgolj prostora za ohranjanje kulture in dediščine, temveč ga preoblikuje v živo in utripajoče središče naše skupnosti. Z vrnitvijo učencev v šolske klopi smo na stalnih razstavah gostili tudi prve šolske skupine. Skupaj smo raziskovali slovensko filmsko dediščino in z zanimanjem prisluhnili intervjujem naših filmskih igralcev, v katerih so razkrile mnoge zanimivosti iz zakulisja filmskega sveta. V torek, 19. septembra, smo v muzejski dvorani gostili koncert *Jesenske serenade: Zimzelenje*, v sklopu katerega smo prisluhnili akustični zasedbi **IngeniuM**, ki se posveča poustvarjanju klasičnih slovenskih skladb za moške zборе in slovenskih zimzelenih napevov v lastnih priredbah. V četrtek, 5. oktobra, pa smo se zbrali na pogovornem večeru *Divača – mesto nad Reko: Speleološke*

raziskave in odkritja v Kačni jami ter na trasi drugega tira. Odkrivali smo skrivnosti divaškega podzemlja, ki nedvomno predstavlja duh kraja in bistvo njegove prepoznavnosti. Gosta večera sta bila **Jaka Jakofčič**, jamar iz Jamarskega društva Sežana, ki je predstavil speleološka odkritja v Kačni jami, in **dr. Mitja Prelovšek**, znanstveni sodelavec Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU Postojna, ki je osvetlil speleološka odkritja na trasi drugega tira. Dogodek smo organizirali v sodelovanju z divaškim arhitektom **Stojanom Lipoltom**, ki skrbi za pripravo in moderacijo poučnih pogovornih večerov, ki pritegnejo poslušalce iz različnih koncev Slovenije. Dogajanje bo razgibano tudi v prihajajočih mesecih, zato vabimo k spremljanju naših družbenih omrežij in spletne strani, kjer redno objavljamo informacije o dogajanju na Škrateljnovi domačiji.

Tamara Udovič,
Muzej slovenskih filmskih igralcev
 Foto: BeGR8 Media

VSESLOVENSKO SREČANJE DRUŠTVA ŠOLA ZDRAVJA

Prvo vseslovensko srečanje je bilo leta 2009 v Piranu, bilo je zelo čustveno obarvano, prijetno in veselo. Zbralo se je okrog 200 udeležencev. Po skupinah se je še nekaj dni govorilo o »pozitivni energiji«, ki se je sprožila med oranžno oblečenimi. Rezultat tega prvega skupnega srečanja je bila pobuda občine Piran, da bi srečanja ponavljali vsako leto, in tako so se v Piranu srečevali kar 10 let. Zaradi dolo-

čenih razlogov se je tradicija začasno prekinila, kasneje pa so se srečanja nadaljevala drugod po Sloveniji. Leta 2019 je potekalo v Velenju, naslednje leto, ko naj bi se srečali na Vrhniki, pa je dogodek ustavila pandemija covid-19, ki je ohromila ves svet. Po treh letih pavze je srečanje ponovno zaživelo letošnjega 2. septembra v Vinici v Beli krajini. Namen srečanj je druženje, izmenjava

izkušenj, spoznavanje članov iz drugih krajev Slovenije, širitev dobre volje ter motivacija, da se nekaj dobrega naredi zase in za svoje zdravje. Na vsakem srečanju smo seveda telovadili po metodi Grishina, ki je bil v Sloveniji ustanovitelj Društva Šola zdravja. Po izobrazbi nevrolog in manualni terapevt Nikolay Grishin je prva leta na srečanjih vodil te vaje, spodbujal udeležence s simpatičnimi mislimi in navodili,

pa tudi s slikovito razlago posameznih vaj. V vsakem kraju je potekal tudi voden ogled mesta z vsemi zanimivostmi kraja in izlet v bližnje kraje.

Na letošnjem vseslovenskem srečanju v Vinici se je zbralo okrog 1700 članov. Iz različnih koncev Slovenije so se pripeljali z avtobusi. Kar sedem avtobusov je prišlo iz Ljubljane, štirje iz Ptuja, trije iz Maribora, pa z Gorenjske in Primorske. Od 8. ure zjutraj se je proti domačiji Benetič razlivala reka oranžnih udeležencev srečanja. Pričakali so jih prostovoljci, gasilci in člani iz belokranjskih skupin Šole zdravja, jim zaželeli dobrodošlico in jih pogostili z belokranjsko pogačo. Na info točkah so udeleženci preizkusili svojo zmogljivost, izmerili krvni tlak in si od znotraj ogledali Svitovo črevo. Na ogled so imeli bogato ponudbo stojnic, domačih rokodelcev s certifikatom belokranjske blagovne znamke. Vsak si je lahko kupil, kar je želel.

Zbrane sta z nagovorom pozdravila nova predsednica društva **Zdenka Kavčič** in župan Občine Črnomelj **Andrej Kavšek**, ki je vse udeležence pohvalil in povedal, da včasih telovadi s skupino v Črnomlju. Poudaril je, da so vaje dobro izbrane, saj razgibajo celo telo. Srečanja z vadbo se je udeležila tudi direktorica Direktorata za javno zdravje pri Ministrstvu za zdravje **Vesna Marinko**. V svojem nagovoru je povedala, da taka skupnostna srečanja zagotovo krepijo medčloveške odnose, ki so pomembni in odločilni za dolgo in kakovostno življenje, ter da jih Ministrstvo za zdravje podpira že 15 let. Jutranjo vadbo je v Vinici vodil mladi kineziolog s štajerskega konca **Simon Jurmič**, ki sta se mu pridružila znana strokovnjaka **Andraž Purger** in **Eva Jeza**.

Prireditve je popestril nastop folklorne skupine KUD Vinica z belokranjsko belo nošo. Po zaključku uradnega dela prireditve so se udeleženci srečanja podali na Viniški grad, na pohod ob Kolpi in na voden pohod po romarski poti na Žeželj. Ogledali so si tudi Spominsko hišo Otona Župančiča. Nekatere skupine so si za popoldansko aktivnost izbrale ogled Krajinskega parka Lahinja, druge so se z avtobusi odpeljale na ogled Muzejske hiše v Semiču. Večina pa je ostala ob reki Kolpi, se družila med seboj in uživala v prekrasnem vseslovenskem dnevu Šole zdravja. Nekateri so se udeležili različnih praktičnih delavnic, ki so jih izvajali Center za krepitev zdravja Črnomelj, NIJZ, Fakulteta za šport,

Gasilska zveza Črnomelj, diagnostika telesa na osnovi bioenergije in KUD Vinica, ali pa so se z Andražem Purgerjem, vodjo projekta »Dihamo z naravo«, odpravili do čudovite jase ob Kolpi in se v senci dreves seznanili z vadbo »Dihamo z naravo«. Za pustolovščino, ki je bila nepopisna, se moramo zahvaliti mnogim, tudi družinskim prostovoljcem **Mojce Šikonja** in **Zdenke Kavčič**, ki so pripomogli pri hitri delitvi bonov in vseh informacij na info točki. Posebna zahvala gre gasilcem PGD Vinica, ki so pomagali pri organizaciji in pospravljanju prireditvenega prostora ter s kombijem prevažali udeležence srečanja, ki so težje hodili, do avtobusov.

Srečanje v Vinici so udeleženci zaključili s prijetnimi vtisi, pridobili nove prijatelje in se navdušili nad prelepo Belo krajino. Iz naše divjaške skupine so se srečanja udeležili štirje člani in se na avtobusu pridružili članom z Obale, Hrpelj in Sežane.

Po poročilu Nede Galijaš zapisala
Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Jani Pavlin

NAVDIH KRASA – ZA ZDRAV DAN

Sežansko bolnišnico, ki bo čez tri leta slavila 90 let svojega delovanja, prihodnje leto pa 70-letnico dozidave stavbe ter ima 168 zaposlenih, že tri mesece vodi v. d. direktorice mag. Vanja Debevec. Ob letošnjem občinskem prazniku so po dolgem času spet odprli vrata jame, ki je v neposredni bližini bolnice in v kateri že desetletja izvajajo program pljučne rehabilitacije.

Dogodka, ki so ga poimenovali »Navdih Krasa – za zdrav dan«, so se poleg domačinov udeležili tudi nekateri vidni predstavniki družbe: državni poslanec Bojan Čebula, predsednik Seniorske organizacije Gibanja Svoboda, Miriam Komac iz Združenja zdravstvenih zavodov Slovenije, prof. dr. Melita Peršolja, predstavnica UP FVZ, in drugi.

Mag. Debevec je predstavila delo bolnišnice. Vodja dvoletnega projekta »Po poti zdravja« Adrijana Šonc je obiskovalce seznanila s tekočimi aktivnostmi, cilji in rezultati projekta, v katerega so vključene lokalne domačije in ki se v letošnjem letu izteka. Nataša Kamenšek, Marija Babuder in Polonca Stopar so okrog 60 obiskovalcev pospremile v jamo, kjer

so se ob 12 stopinjah Celzija prijetno ohladili in pod strokovnim vodstvom fizioterapevtke Silvane Janežič izvedli nekaj dihalnih vaj ter se spoznali s potekom rehabilitacije v jami, kjer jamska mikroklima blagodejno učinkuje na bolnike. Ob strokovnem medicinskem nadzoru se program rehabilitacije kroničnih pljučnih bolnikov izvaja v sezanski bolnišnici že vrsto let. Tega programa se udeležujejo predvsem bolniki z astmo in kroničnim obstruktivnim bronhitisom iz Slovenije in tujine. Po rehabilitaciji, ki traja 3–4 tedne, se zmanjša uporaba zdravil, število poslabšanj osnovne bolezni, občutek dušenja, manj je hospitalizacij in odsotnosti z dela, poveča pa se telesna zmogljivost, kar vpliva na boljšo kakovost življenja bolnikov.

V projektu Po poti zdravja so vključeni lokalni ponudniki vseh štirih kraško-brkinskih občin z namenom ozaveščanja o pomenu uživanja lokalno pridelane hrane in zadostnega gibanja. Projekt izpostavlja pomen zdrave prehrane in ozavešča ljudi, kako je sestavljen zdrav krožnik in na kaj je treba paziti pri nakupih v trgovinah (predvsem pravilno branje deklaracij ali etiket na živilih). Že v prvi fazi projekta so izvedli različne interaktivne delavnice za otroke iz vrta in šole. Posneli so različne fizioterapevtske vaje in izdelali kar štiri publikacije s prehranskimi smernicami za kronične ledvične bolezni, dihalne bolnike, prehranske podpore po osteoporoznem zlomu in po možganski kapi. Izvedli so že de-

lavnice na domačiji Pri Starčih v Križu, kjer je nosilka dejavnosti Milena Tavčar, mlada prevzemnika Katjuša Tavčar in Alen Dibitonto pa nadaljuje več kot 400-letno tradicijo kraške domačije. Njihova posebnost je pridelava olja iz grozdnih pešk. S svojimi produkti se vključuje Biodinamična kmetija Pri Kamnarjevih v Volčjem Gradu, predvsem z grozdnim sokom in sirupom iz bezga, ter Zlata Benčič s turistične kmetije na Filipčjem Brdu z domačim pršutnim kruhom, rolnim domačim jabolčnim štrudljem ter polento z ocvirki. Obiskovalci so razvajali svoje brbončice ob domačih dobrotah tudi v Dobri hiši zdravja na Golcu, ki jo vodi podjetje Sirah z vodjo Nado, kjer na 650 metrih nadmor-

ske višine slovijo po miru in ponudbi domačih jedi. Prav tu so posneli tudi film o pripravi domače enolončnice ješprenja in jabolčnega zavitka. V sklopu projekta bodo izvedli še vrsto delavnic, tudi na Dujčevi domačiji v Škofljah, ki se ponaša tudi s svojim kampom ob reki Reki in krasnim dvoriščem, kje se bodo udeleženci lahko razgibali s fizioterapevtko. Navdušeni obiskovalci jame in sezanske bolnišnice so obljubili, da se bodo z velikim veseljem udeležili prihodnjih izobraževalnih dogodkov.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

IGRA »JE U ROKAH« ZA BARSKO OPASILO

Po uspešno odigrani lanskoletni predstavi in večkratnem gostovanju po Brkinih in Krasu nas je tudi letos za barsko opasilo razveselila nova veseloigra domače gledališke skupine z naslovom »Je u rokah«. Besedilo sta napisali Marta Kuret in Ester Matjažič, ki je poskrbela tudi za kostume. Dovršena

scena, ki nas je popeljala v šestdeseta leta, pa je delo Primoža Polha. Tudi tokrat so v igri zaigrali barski ljubiteljski igralci: Marta in Neja Kuret, Ester Matjažič, Karla Mirtič, Nataša in Eva Volk ter Primož Polh. Igra je marsikoga popeljala po spominih, nekaterim je predstavila odlomek iz življenja njihovi-

vih mam in non, vsi pa so v predstavi uživali in se nasmejali. Od zmeraj je veljalo, da opasilo na Barki mora biti, in to takšno, kot »Bog zapovej«, in ni bilo dosti drugače kot danes. Ali pač? Da bi izvedeli več, si boste morali predstavo ogledati. Ljudje si želimo kulturnih dogodkov,

kar je potrdila množična udeležba predstave, ki je prijetno presenetila tudi ustvarjalce.

Marta Kuret
Foto: Ana Polh

OGNJIŠČE

Sveti Jernej je bil eden od dvanajstih Jezusovih apostolov. Rodil se je v Kani galilejski v začetku našega štetja. Imenovali so ga tudi Bartolomej ali Natanael. Z Jezusom sta imela zanimiv dialog. Jernej se je čudil: »Ali mora priti iz Nazareta kaj dobrega?«, ko so mu ga drugi apostoli predstavili, Jezus pa je dejal: »Glejte, pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.«

Po Jezusovi smrti je oznanjal krščanstvo v Indiji, po izročilu sta z Judo Tadejem v Armeniji ustanovila Armensko apostolsko cerkev. Umrli je mučeniške smrti leta 50, goduje pa 24. avgusta. Je zavetnik knjigovezov, usnarjev, kmetov in oračev. Imel je tudi vzdevek SIN BRAZDE, na njegov god naj se ne bi oralo na njivah.

V Sloveniji mu je posvečenih 31 cerkva. Tudi v Senožecah je »naš patron«, kjer vsako leto s slovesno sveto mašo počastimo njegov god. Ob somaševanju našega župnika Pavleta Kodelje, ki ga priporočamo pokojnemu škofu Antonu Vovku, da prosi za

njegovo ozdravljenje, je sveto mašo daroval gospod Božo Rustja.

Ob druženju smo si zaželeli, da naslednje leto zopet ponovimo to srečanje in da bi mogli napolniti cerkev do zadnjega kotička, kajti veliko se jih trudi polepšati obred z okrasitvijo

svetišča, lepim petjem ter sodelovanjem pri bogoslužju Bogu v čast in vernikom v zadovoljstvo in dušni mir. Sveti sin brazde – prosi za nas!

Izidora D. Škamperle
Foto: Izidora D. Škamperle

17. POHOD NA KOKOŠ

V sklopu občinskega praznika Občine Divača organizira Planinsko društvo Sežana pohod »Gremo peš na Kokoš«. Letošnji pohod, ki smo ga izpeljali v **nedeljo, 20. avgusta**, je bil že 17. po vrsti. Dan je bil lep, sončen, z visokimi temperaturami, poti, ki so vodile na vrh, pa izpeljane v hladni senci. Pohoda se je udeležilo nekaj čez 30 pohodnikov. Nekaj teh je odšlo s planinsko vodnico **Mirjam Frankovič Franetič** iz lokavske smeri, nekateri pa so iz ostalih smeri prišli individualno. Pohodniki so bili vpisani v knjigo evidence vsakoletnih udeležencev, za kar se prejme simbolično nagrado, za tri pohode bronasto, za šest srebrno in za devet zlato značko, za 12 pohodov pa priznanje s priložnostno nagrado.

Nekaj značk je bilo podeljenih, bilo pa je kar nekaj novih pohodnikov, ki so pohod opravili prvič. Planinsko društvo je na cilju delilo čaj in pecivo, za dobro voljo pa so poskrbeli domači

muzikanti »**Barški trio**« z Barke.

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

BRKINSKA TRASA ROMANJA K FARI

V okviru Vremskega opasila smo letošnjega 15. avgusta že peto leto zapored, v soorganizaciji Odbora za varstvo kulturne dediščine Biosfernega območja Kras in porečja Reke, TKŠD Urbanščica, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Nova Gorica, Občina Divača in JZ PŠJ izvedli dediščinski pohod po cerkvah zahodnega dela našega biosfernega območja.

Z rekordnimi 31 udeleženci smo v dobrih sedmih urah prehodili pot iz Artviž, preko Mislič in Barke do farne cerkve v Vremskem Britofu, na kateri smo obiskali artviško kapelico in cerkev sv. Socerba, vatovsko cerkev sv. Jurija, si ogledali misliško šolo, studenec v Šivniki in imeniten kamnit most na stari misliški poti proti Barki, barsko cerkev sv. Kancijana ter pohod zaključili s sv. mašo v romarski cerkvi Marijinega vnebovzvetja v Vremskem Britofu.

Na naši poti so nas toplo sprejeli in svoje kraje ter vpetost cerkvic v njihovo vsakdanje življenje predstavili Zlatka Škerjanc z Artviž, Cvetka Bordon in Goran Dežjot z Mislič, KS Barka s Stankom Polhom z družino, godci in pevci ter podžupanom Občine Divača Mariom Benkočem – ki so nas tudi imenitno pogostili –, na koncu pa še župnik Slavko Obed, ki smo ga ujeli

skoraj za rep, da nam je pred začetkom sv. maše še utegnil podeliti za služene romarske podobice.

Odveč je pripomba, da je za predstavitev umetnostno zgodovinskega pomena cerkva in njihovega stanja odlično poskrbela odgovorna konservatorka Minka Osojnik. Velik HVALA pa gre še (po abecednem redu) Mirjam Frankovič Franetič, Borisu Cer-

golju in njegovemu nonotu, Anu Kahuna, Katyushi Manakai, Špeli Prunk, Sitki Tepeh in vsem udeležencem. Če smo vsem vpletenim popihali na vest, da je dediščina pomembna, je bilo naše poslanstvo izpolnjeno.

Darja Kranjc
Foto: arhiv PŠJ

»K'DU N' RDI T' BULŠI DUNAJC?« »AKTIV ŽENA SENOŽEČEEEEEE!«

Ob letu osorej, v soboto, 12. avgusta, se je kot vsako leto odvijal Lovrenčev sejem v Podčetrtku, ki so se ga udeležila tudi nekatera društva iz občine Divača, saj sta občini že vrsto let pobrateni. Med njimi smo bile tudi me, ženske iz Aktiva žena Senožeče, pod okriljem KUD Pepca Čehovin Tatjana. Zgodaj zjutraj smo se na avtobusu v Senožečah pridružile ostalim občanom, ki so vstopili v Divači, in z dobro voljo smo nadaljevali pot na štajerski konec. Z enim postankom je pot hitro minila in v dopoldanskem času smo na stojnici, ki nam je bila dodeljena, že lično postavile domače dobrote za

pokušino, ki smo jih spekle za mimo-idoče obiskovalce.

Da pa bi dan hitreje in lepše minil, nam je župan Peter Misja v naše veliko veselje in kot vsako leto dobrodušno priskrbel karte za bazen, v katerem se še kako paše osvežiti v tako vročem dnevu.

Popoldanski del dneva je bil rezerviran za kuharsko tekmovanje, ki je tudi že vsakoletna tradicija – in seveda smo prisotne tudi me. Po dolgoletni kuhi bučne juhe, ki nam je tudi že prinesla priznanja, je bil letos »MENU« spremenjen in smo pripravljale dunajski zrezek s kislim krompirjem.

Krompir je vsaka skupina prinesla že kuhanega od doma, meso, čebula in kotliček pa so nas čakali na licu mesta. Na znak za začetek smo pričele s paniranjem mesa ter lupljenjem, rezanjem in kisanjem krompirja. Komisija je budno spremljala, kaj in kako pripravljamo, sproti ocenjevala naše delo ter si skrbno vse zapisovala v zvezek. Po opravljenem cvrtju smo skupine do-

bile označen prazen krožnik s številko, ki smo jo na začetku izžrebale, in nanj položile jed za komisijo. Držale smo se pravila »manj in preprosto je več«. Medtem ko smo čakali na rezultate, se je čas vlekel kot jara kača. Že res, da je malo za šalo, malo zares, pa vendar ... No, končno rezultati! Komisija, ki so jo sestavljali župan Peter Misja, direktor TIC-a Boštjan Misja in pospeševalka

na KZ Šmarje Irena Kos, se je odločila, da bronastih priznanj ni, ker so bili zrezki skoraj enako dobri, da pa je vseeno eden izstopal, da ni bil ne preveč ne premalo in enakomerno pečen ter v ravno pravem času vzeti iz masti.

Začeli so seveda s srebrnimi priznanji. Prvo ni bilo naše, ravno tako ne drugo, niti tretje in ne četrto. Napetost je naraščala, dokler nista od osmih ostali le še dve družbi. No ja, je že res, da je važno sodelovati in ne zmagati, vendar ko si tako visoko, se pa tudi z »zlatom« spogleduješ. In končno, še zadnja srebrna je bila podeljena društvu Ajda in istočasno je zlata pripadala nam. Nismo se je razveselile samo me, temveč tudi cel naš avtobus, ki nas je vseskozi budril in podpiral.

Ker je vsakega lepega enkrat konec in ker se je dan prevesil v pozno popoldne, se je bližal tudi čas za odhod, saj nas je čakala še pot domov. Seveda polni lepih vtisov na ta čudovit dan in lep štajerski del smo se pozno zvečer poslovili in se prijetno utrujeni odpravili vsak proti svojemu domu.

Barbara Marinšek
Foto: Barbara Marinšek

DRUŠTVO KMETIC SEŽANSKE REGIJE SE JE PREDSTAVILO NA LOVRENČEVEM SEJMU

V soboto, 12. avgusta 2023, se je občina Divača kot že več let tudi letos predstavila na Lovrenčevem sejmu v Podčetrtku in k sodelovanju povabila Društvo kmetov sežanske regije, Društvo proizvajalcev Kraškega brinjevca in Brkinskega slivovca ter Aktiv kmečkih žena iz Senožec.

Med stojnicami, na katerih je bilo veliko razstavljalcev, smo članice Društva kmetov sežanske regije izdelovale vrečke s sivko in jih delile med obiskovalce. Za pokušino smo nudile različno domače pecivo in likerje. Poleg pa je predsednik Društva proizvajalcev Kraškega brinjevca in Brkinskega slivovca ponudil Kraški brinjevec in Brkinski slivovec. Stojnico z domačimi dobrotami so imele tudi članice Aktiva kmečkih žena Senožec.

Popoldan je bilo organizirano tekmovanje v pripravi pohanega »šnicla« in krompirjeve solate. Tekmovanja se je udeležilo osem društev, med njimi tudi Aktiv kmečkih žena Senožec.

Strokovna komisija, ki so jo sestavljali župan Občine Podčetrtek Peter Misja, direktor zavoda TIC Podčetrtek Boštjan Misja ter svetovalka-specialistka iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje Irena Kos, je ocenila vse jedi. Najboljši paniran zrezek in krompirjevo solato so po oceni strokovne komisije pripravile članice Aktiva kmečkih

žena Senožec in tako postale zmagovalke tekmovanja. Čestitamo!

Posebna zahvala gre Tatjani Cerkvenik iz divaške občine, ki je poskrbela za vse, da smo se cel dan imeli lepo.

Milena Štolfa
Foto: Milena Štolfa

DOBRODELNOST ČLANIC EVROPA DONNA IZ OBALNO-KRAŠKE REGIJE OB POPLAVAH

Skoraj nerazumno je, da se iz lepih, vročih, počitniških dni, nebo razjezi, razbesni, parajo ga strele, nastajajo povodnji ... in povzročijo kar naenkrat toliko solz, trpljenja, celo smrti. Uničujoče vreme je v trenutku ljudem vzelo vse, kar so imeli, za kar so se odrekli celo življenje. Treba je pomagati, vendar kako?

Zaradi posledic zdravljenja bolezni in operacij je fizična pomoč na poplavljenih območjih za nas, bolnice z rakom, nemogoča. Stiska ljudi nam je segla globoko v srce. V začetni fazi je na poplavljenem območju vladal kaos, poti so bile neprevozne, nevarnost ruševin, razpokane zemlje in poškodovanih cest je bila velika. Ljudje in delavci si niso imeli kje kuhati, zato je padla odločitev, da se organiziramo in skuhamo topel obrok za 300 delavcev, gasilcev in domačinov. Hitrosmo se organizirale in vzpostavile stik s predstavniki poplavljenih območij, saj telefonske številke koordinatorjev pomoči še niso bile javno objavljene. Ko smo od tamkajšnjih predstavnikov civilne zaščite in gasilskega društva dobile podatek, da pomoč v obliki hrane pripeljemo v petek v kraj Gornji Grad, smo se dela hitro lotile.

Najprej smo se obrnile na Lovsko družino Dolce s prošnjo, da nam za kuhanje odstopi lovsko kočo Nadrožica. V restavraciji Lenivec v Sežani so nam poleg nasveta, koliko sestavin moramo kupiti in skuhati za toliko ljudi, prostovoljno odstopili polento. Ob tej akciji so nastali tudi stroški, zato smo pozvale vse članice kraške regije, da prispevajo po svojih

sposobnostih in močeh.

Nabavile smo vse potrebne sestavine za divjačinski golaž s polento in domačo joto z vratovino in kruhom. Kupile smo še pijačo ter pribor in posodice.

Zavihale smo rokave in pričele kuhati. To je bil za nas precej zajeten podvig, saj ima vsaka kakšne zdravstvene posebnosti. Gnalo nas je zavedanje, da je na drugem koncu Slovenije ogromno ljudi, ki so ostali brez vsega. Zahvaljujemo se vsem, ki so pomagali pri organizaciji, in seveda članicam, ki so kuhale, saj akcija brez njihovega dela ne bi bila izvedljiva.

Za prenos pripravljene hrane smo potrebovale velike termo posode, ki nam jih je z veseljem odstopilo osebje Vrtca Sežana.

Svojo nesebično pomoč je izkazal tudi Avtocenter Novak Sežana, d. o. o., z izposojno vozila za dostavo hrane na poplavljen območje.

V avtomobilu sta bili samo dve članici društva, saj je bil prtljažni del poln termo posod s hrano, pijačo in ostalih pripomočkov. Ko sta prispeli v Gornji Grad, so ju pričakali domačini, predstavniki civilne zaščite in gasilskega društva. Skupaj so pripravili vse za postrežbo toplega obroka. Bili so izredno hvaležni za vse, kar smo pripravile. Pripravljene hrane je še veliko ostalo in shranili so jo za naslednji dan, saj so pričakovali veliko število prostovoljcev.

Lepo je videti, da ob tako hudi naravni nesreči stopi skupaj vsa Slovenija. Obnova bo trajala še dolgo časa, a sčasoma bodo zgrajene nove hiše in stanovanja. Zakrpale se bodo razpoke v zemlji, vendar razpok v srcu ljudi, ki so izgubili svoje spomine, svoje ljubljene predmete, ne bo nadomestil noben omet. Strah pred dežjem, pogledovanje v nebo ... bo še dolgo ostalo prisotno v zavesti tamkajšnjih ljudi.

Solidarnost z ljudmi s poplavljenih področij nas je obogatila in napolnila z notranjim zadovoljstvom. V našem društvu drži kot pribito, kar je dejala ena od naših članic: »Vsi za enega in eden za vse.« To je pokazala tudi ta akcija.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam pomagali pri organizaciji pomoči, kuhanju, nakupu surovin in izposojno prostorov, v katerih smo kuhale!

Orjana Gombač

Foto: arhiv Europa Donna, podružnica Obala in Kras

OBISK UPOKOJENCEV IZ PODČETRKA

V letošnjem juniju (15. 6.) so nas obiskali prijatelji iz Društva upokojencev Podčetrtek. Z društvom iz Podčetrka imamo sklenjen sporazum o sodelovanju, tako imenovano pobratenje. Vsako leto sprejmemo program sodelovanja. V okviru programa sodelovanja so prišli na obisk v Divačo.

Z dobrodošlico smo jih sprejeli v centru Škocjanskih jam v Matavunu. Članice društva upokojencev iz Divače so jim pripravile domačo joto in domače piškote.

Po malici smo jih peljali na ogled Pršutarne Lokev, kjer so si lahko kupili njihove izdelke. Nadaljevali smo na Kras, na ogled Štanjela in Komna. Zaradi slabega vremena so bili ogledi malo okrnjeni. Popoldne smo se vrnili v Matavun, kjer smo imeli popoldan-

sko kosilo. Po kosilu smo se podružili in si izmenjali stališča. Goste je prišla pozdravit tudi županja Občine Divače. Po nagovorih predsednikov društev in županje smo se ob harmoniki lepo zabavali. Pozno zvečer smo prijatelje pospremili na avtobus in odpra-

vili so se proti domu. Sprejeta je bila skupna misel, da so takšna srečanja dobra in koristna za vse.

Stojan Cerkvenik
Foto: Stojan Cerkvenik

OBELEŽILI MEDNARODNI DAN GLUHIH

Mednarodni dan gluhih, ki ga po vsem svetu zaznamujemo tretjo soboto v septembru (letos 16. septembra), je največji praznik gluhe skupnosti v Sloveniji. Na ta dan gluhi opozarjajo na svojo nevidno invalidnost in težave, s katerimi se srečujejo v življenju.

Letošnje osrednje praznovanje je potekalo 30. septembra v Domu kulture v Velenju, kjer je okrog 500 oseb z okvaro sluha, združenih v 13 društev v Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, gostilo domače Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje, ki je letos konec marca praznovalo 60 let delovanja in je ob letošnjem občinskem prazniku prejelo grb MO Velenje. Letošnji mednarodni teden in dan gluhih je potekal pod sloganom »Zmorem kot drugi, že imam veliko, a še potrebujem podporo« in opozoril širšo javnost o

težavah oseb z izgubo sluha.

Na slavnostni akademiji so ob pozdravnih nagovorih župana MO Velenje Petra Dermola, predsednika domačega društva gluhih Franca Foršnerja ter predsednika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladena Veršiča spregovorila še varuh človekovih pravic Peter Svetina in predsednica Državnega zbora RS Urška Klakočar Zupančič. Vsi so poudarili, da društva preko socialnih programov uresničujejo svoje cilje in poslanstvo. V zadnjih nekaj letih so izboljšali zagotavljanje varovanja pravic, socialni razvoj in dvignili kvaliteto življenja oseb z okvaro sluha. V Sloveniji ima že vsak 10. prebivalec okvaro sluha in imamo 12 % invalidov. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije bo ta številka še višja zaradi staranja prebivalstva, pogostejših kro-

ničnih bolezni ipd. Čeprav so že veliko pridobili, pa vseeno potrebujejo še dodatno podporo družbe.

Velenjsko društvo gluhih in naglušnih je v vseh teh letih delovanja doseglo izjemen napredek in trenutno deluje v 10 občinah Šaleške in Zgornje Savinjske doline. Šteje kar 460 članov. Društvo je osebam z okvaro sluha nekako drugi dom. Omogoča jim razvijanje pozitivne identitete, uporabo maternega jezika in druženje s sebi enakimi. Ob jubileju so izdali tudi svoje glasilo.

Kulturni program na prireditvi so oblikovali člani Folklorne skupine Oljka, ki deluje že skoraj 50 let in v kateri je polovica članov gluhih, ter domači otroški in mladinski pevski zbor. Prireditve so se udeležili tudi člani DGN Južne Primorske, ki ga vodi predsednica Darja Mujkanović, podpredsednik društva pa je več kot 40-letni član društva Milan Šuc iz Pliskovice, ki vodi sekcijo Krasa in Brkinov. Okrog 40 članov koprškega društva, si je ob prihodu ogledalo znamenitosti mesta in se udeležilo družabnega srečanja v Rdeči dvorani. Poleg pravega nedeljskega kosila in plesa z ansamblom Golte so se udeležili srečelova, katerega izkupiček je šel za pomoč gluhim in naglušnim, ki so utrpeli škodo v letošnjih poplavih.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

PRIREDITEV OBMOČNE OBRTNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE SEŽANA

V petek, 15. septembra 2023, je Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana organizirala tradicionalno prireditev, kjer so bila podeljena jubilejna priznanja za 10, 20, 30, 40, 50 in celo za 60 let delovanja. Tudi letošnja prireditev je bila pomembna, saj so izzivi, s katerimi se še vedno srečujejo obrtniki in podjetniki, neusmiljeni, zato so jubileji, ki jih obrtniki beležijo, vredni posebne pozornosti.

Predsednik OOOZ Sežana Marko Svetina je v uvodnem govoru izrazil misel, da so pred nami nemirni časi številnih neznank in resnih izzivov, kako preživeti. »Svet je na pragu četrte industrijske revolucije. Soočeni smo z novim mednarodnim okoljem, ki zahteva pragmatičen premik v našem razmišljanju. Za uspeh potrebujemo znanja, povezana z digitalizacijo in inovacijami. Potrebne so veščine o umetni inteligenci, robotiki in nanotehnologiji.« Svetina je še povedal, da OOOZ Sežana preko OZS aktivno sodeluje tudi z Vlado Republike Slovenije. »Pri predlogih vladnih ukrepov je OZS dober pogajalec, žal pa je treba ob tem povedati, da smo sicer velikokrat slišani, a premalokrat uslišani. Podjetniki se znamo prilagoditi, smo delavni in vztrajni, razmišljamo izven okvirov. Poguma nam ne manjka. Ni nam ga v preteklosti, nam ga ne sedaj in verjamem, da nam ga ne bo manjkalo niti v prihodnje,« je udeležence vzpodbudil Svetina, ob tem pa dodal, da v nedogled takšno stanje ne bo mogoče. »Mnoge panoge že zapirajo svoja vrata, primanjkuje nam delovne sile. Prepričan sem, da lahko le skupaj soustvarimo varno in spodbudno poslovno okolje, iz katerega nam ne bo treba bežati, saj bomo imeli doma možnost razvoja in napredka.«

Za 10 LET USPEŠNEGA DELA v obrti in podjetništvu za leto 2023 so zahvalo prejeli:

ALPRIM - proizvodnja in montaža, d. o. o.; Curk Damijan, s. p. - cestni tovorni promet, Frank Sanja, s. p. - Frizerski studio; Gulič Mitja, s. p. - Kamnoseški izdelki umetnostne obrti; Klun Igor, s. p. - Gostilnica in pizerija „PRI NAJU“; Miklavc Mitja, s. p. - Stavbno kleparstvo; Novoselc Janja, s. p. - KASPR, komunikacijsko svetovanje in stiki z javnostjo; Računovodstvo SONCE, Helena Zgonik Vidmar, s. p.; Štok Jernej, s. p. - Ključavničarstvo in umetno kovaštvo; Trobec Simon, s. p. - Avtoprevoznništvo Trobec; Vrtovec Matej, s. p. - Kovinarstvo Jermat

Za 20 LET USPEŠNEGA DELA v obrti in podjetništvu za leto 2023 so zahvalo prejeli:

AVTOEXPERT, prevoz oseb, vzdrževanje, prevoznništvo, avtovleka in trgovina, d. o. o.; Bezjak Franček, s. p. - Zidarstvo Kamenšak; Bolčič Nejc, s. p. - Montex montaže; Kocjan David, s. p. - Avtodelavnica Kocjan; Mohorčič Lucija, s. p. - Trgovina na debelo z začimbami „CONDIMENTUM“; Renner Branko, s. p. - Mednarodna špedicija CARRIER; Strugarstvo Franetič - obdelava kovin, d. o. o.; Tragin Aleš, s. p. - Tragin kamnoseštvo

Za 30 LET USPEŠNEGA DELA v obrti in podjetništvu za leto 2023 so zahvalo prejeli:

Abram Aleš, s. p. - Instalacije vodovodnih naprav, klimat-

skih naprav in instalacije za centralno ogrevanje; Avtomehanika in vulkanizerstvo Žan Umek, s. p.; Baša Damjan, s. p. - Gostilna BAŠA; ELTER - trgovina in storitve, d. o. o.; Fitness Planet Bojan Pirjevec, s. p.; Gec Peter, s. p. - trgovina in servis; Gombač Emil, s. p. - elektro storitve; Guštin Jordan, s. p. - turistično vodenje in druge storitve; Juriševič Tomaž, s. p. - „GOSTILNA KLAVDIJ“; Koritnik Andrej, s. p. - Gostilna pri mlinu; KRASINOX - Kovinski izdelki Pavel Trbižan, s. p.; KRASINVEST - inženirig, projektiranje in geodetske storitve, d. o. o.; LEMO gostinstvo, trgovina in posredništvo, d. o. o.; OZON storitve, trgovina, izvoz-uvov, d. o. o.; Povh Srečko, s. p. - Gradbena mehanizacija in gradbeništvo; Trampuž transport - Podjetje za logistiko in transport, d. o. o.

Za 40 LET USPEŠNEGA DELA v obrti in podjetništvu za 2023 sta priznanje prejela Dodič Boris, s. p. - Javni prevoz stvari, in podjetje Mahne, transport in trgovina z lesom d. o. o.

Za 50 LET USPEŠNEGA DELA v obrti in podjetništvu za 2023 je priznanje prejelo podjetje Špacapanova hiša, d. o. o.

Za 60 LET USPEŠNEGA DELA v obrti in podjetništvu za 2023 je priznanje prejelo podjetje ŠILES, d. o. o.

PODELJENA SO BILA TUDI POSEBNA PRIZNANJA. Priznanje za kakovost izdelkov, storitev in inovatorske dosežke v obratovalnicah in podjetjih so za leto 2023 prejeli:

LEA PISANI, s. p.

Uspešnost tako podjetja kot posameznika je v veliki meri odvisna od posameznikove samozavesti in samopodobe. Svetovalka za celovito podobo Lea Pisani svetuje posameznikom in posameznicam pri oblikovanju prav te. Celovita podoba odseva osebnostne lastnosti, naravne danosti in skladnost z načinom tako življenja kot dela posameznika.

S svetovanji pomaga pri dvigu kulture podjetij skozi kulturo posameznika, upoštevajoč vlogo in položaj zaposlenih, njihov običajni delovni dan in poslovne priložnosti. Naša podoba ima veliko moč, saj nam lahko pomaga bolje živeti, lažje komunicirati in hitreje priti do cilja. Živimo v obdobju in okolju, v katerem lahko vsi svojo podobo prilagodimo različnim poslovnim in življenjskim priložnostim. »Zakaj tega ne bi izkoristili?« se sprašuje Lea Pisani.

Na seminarjih in interaktivnih delavnicah nas uči načrtno uporabe barv, krojev in dodatkov ter doseganja ciljev, tudi s poznavanjem osnovnih pravil sodobnega bontona. Stranke ob koncu izobraževanj prejmejo njihovim potrebam in ciljem prilagojeni osebni priročnik. Vključuje opis primernih oblačil za poslovne priložnosti ter podrobnosti o osebni urejenosti in

osnovnih pravilih komuniciranja.

V obdobju pandemije je svoje znanje domiselno preusmerila v pisanje knjig, namenjenih širšemu občinstvu. Vse tri: *Obleka – kaj, kdaj, kako*, *Ravni oblačnja* ter *Moška oblačila in dodatki* so uspešnice.

Lea Pisani je hkrati avtorica nove celostne podobe radarjev Slovenije, zaposlenih podjetja Ljubljanska parkirišča in tržnice ter AMZS. Če se morebiti sprašujete, kaj počne zdaj, pa lahko povemo, da oblikuje službena oblačila za ELES. V sodelovanju s kostumografom Alanom Hraniteljem je izpeljala več projektov službenih oblačil – celostno podobo za Žale, Slovensko turistično organizacijo, Ljubljanski potniški promet in Maxi delikateso. Uniforma mora odražati profesionalnost, ugled, morda celo avtoriteto. In biti vsaj tako lepa, da bi se Slovenke lahko spet zaljubljale v moške v uniformah.

▶ INTERVELA, proizvodnja jader, turizem, uvoz – izvoz, d. o. o.

Intervela je največje podjetje za proizvodnjo jader v vzhodni Evropi. S sedežem v Materiji, le pol ure vožnje od Trsta, Kopra in Reke. Podjetje sta ustanovila Zvonko Bezić in Željko Perović leta 1992 v Kopru kot nadaljevanje obrtne dejavnosti, ki sta jo začela na Reki leta 1987. V naslednjih desetih letih je podjetje doživljalo razvoj in razcvet ter doseglo pomembne mednarodne uspehe. Leta 2002 so se preselili na zdajšnja lokacijo v Materiji. Leta 2003 je bila proizvodnja v Materiji v celoti prenovljena. Na 2500 m² površine 35 zaposlenih skrbi za proizvodnjo vseh vrst jader.

Intervela je že od začetka vodilno v 3D računalniški tehnologiji krojenja in projektiranja jader. Uporablja najsodobnejše programe za projektiranje jader in tri računalniško vodene rezalnike, od tega dva laserska, zadnje generacije. Od leta 2007 je del novo ustanovljene skupine One Sails, ki združuje 49 proizvajalcev jader na petih celinah. Intervela neposredno in skozi skupino prodaja svoje izdelke po celem svetu; od manjših jader tekmovalnega razreda Optimist do jader za potovalne mega jahte. Jadra za Optimiste, proizvedena v Materiji, so zmagala na šestih svetovnih prvenstvih v zadnjih osmih letih. Več kot 20 let so dobavitelj jader za proizvajalce jadrnic Elan in Salona.

Med proizvajalci jader v skupini One Sails je Intervela edino podjetje, ki zadnjih pet let proizvaja certificirana ekološka jadra, ki jih je mogoče v celoti reciklirati.

▶ KLJUČAVNIČARSTVO KAVČIČ, KAVČIČ EVGEN, s. p.

Evgen Kavčič je uspešno zgodbo družinskega podjetja začel ustvarjati leta 1996. Izdelujejo in montirajo inox ograje ter nadstreške za stanovanjske hiše in poslovne objekte. Nerjaveči materiali so večni in ne potrebujejo vzdrževanja, stranke z njihovimi izdelki prihranijo denar in čas, stavbe pa dobijo lep in moderen videz. Vsi izdelki Ključavničarstva Evgen Kavčič, s. p., so unikati. Vsaki od strank se namreč želijo približati in v popolnosti ustreči njihovim željam in potrebam.

Kakovost izdelkov in storitev ter spoštovanje dogovorjenih rokov so njihova vrlina, poroštvo za kakovosten in funkcionalen izdelek pa so dobri materiali in njihove 27-letne izkušnje. Te s sinovoma Boštjanom in Blažem zanesljivo prehajajo v naslednji rod družine.

Evgen Kavčič je dejaven tudi na področju kulture: predsednik Pihalnega orkestra Komen je že več kot 15 let, za kar je v letošnjem juniju prejel priznanje Občine Komen.

▶ SAM TRANS, trgovina in storitve, d. o. o.

Transportno podjetje SAM TRANS, d. o. o., je družinsko podjetje. Deluje na področju Slovenije in celotne Evropske unije. Tudi zato govorijo številne jezike. Poleg slovenščine še angleško in italijansko ter hrvaško, severda. In nemško. In špansko. Že samo to nam pove, da so vsi zaposleni delovno zelo zavzeti in visoko motivirani. Podjetje je specializirano za prevoz tako blaga kot nafte in naftnih derivatov. Njihov vozni park zajema številna, dobro opremljena tovorna vlečna vozila, polprikolice in cisterne.

Transportno podjetje SAM TRANS se ponaša tudi z logistiko: organizacijo in posredovanjem logističnih storitev. Sami povejo: »Od 1992 delamo zanesljivo, točno in na področju EU.«

Skratka, SAM TRANS premore večletno tradicijo, znanje in fleksibilnost.

Posebno priznanje je MLADI OBRTNIK, ki ga komisija podeljuje četrto leto in je namenjeno mladim upom, ki z veseljem in ponosom opravljajo svoj poklic ter tako ohranjajo vrednote obrti. Letošnja prejemnica tega priznanja je Nika Černigoj iz Gostilne Godina.

▶ NIKA ČERNIGOJ se je po končanem osnovnošolskem izobraževanju vpisala na srednjo šolo v Izoli na program Gastronomija in turizem. To je leta 2017 uspešno zaključila in se nemudoma zaposlila v domači, družinski gostilni Godina. Pod budnim mentorskim očesom staršev Loredane in Damjana se spoznava in izpopolnjuje v kulinariki, še posebej njej ljubemu slaščičarstvu. Nabor svojih slaščičarskih znanj je obogatila na številnih mednarodnih tečajih, leta 2019 pa je opravila tudi mentorski izpit ter sedaj svoje znanje in izkušnje predaja naprej. Nika Černigoj pri ustvarjanju sladice s pretanjenim občutkom uporablja lokalne sestavine vrhunske kakovosti. Okuse izročila prednikov združuje s sodobnimi postopki oz. tehnikami ter tako ne le ohranja dragocene korenine krajevne kulinarike, temveč jih dviguje na novo raven. Raven, kjer se posrečeno prepletajo okusi preteklosti z domiselnostjo sedanjosti.

Podeljena sta bila tudi BRONASTA PEČATA OBRTNO PODJETNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE, ki sta ju prejela:

▶ DODIČ BORIS, s. p. – javni prevoz stvari

Začetki, ko se je Boris Dodič, doma iz Markovščine,

prvič profesionalno usedel za kamion, segajo v leto 1983. Opravlja različne vrste prevozov po Sloveniji in tujini, tako za domače kot tuje naročnike. Kot marsikateri samozaposleni podjetnik se je tudi Boris Dodič na svoji poti soočal z različnimi izzivi. Ni bilo vedno lahko, vendar pa kljub temu ohranja svojo pokončno držo in s svojimi voznim parkom želi tudi v bodoče svojim strankam ponuditi najboljše storitve.

Bronasti pečat OZS naj bo Borisu Dodiču v vzpodbudo za nadaljnje delo in v zahvalo za ves trud, ki ga je skozi desetletja vlagal v razvoj in obstoj svojega podjetja.

MAHNE, transport in trgovina z lesom, d. o. o.

Podjetje Mahne, transport in trgovina z lesom, d. o. o., se na področju logistike in transporta udejstvuje od leta 1983. Skozi desetletja so se specializirali in svojo dejavnost usmerili v prevoz hlodovine na področju cele Slovenije ter sosednjih držav: Avstrije, Italije in Hrvaške, kar je postala primarna dejavnost podjetja. Prevoze opravijo kakovostno in v dogovorjenih rokih, podjetje pa že več desetletij uspešno vodi Martin Mahne.

SREBRNI PEČAT OBRTNO PODJETNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE je prejelo podjetje:

ŠPACAPANOVA HIŠA, d. o. o.

Špacapanova hiša že več kot 40 let skrbi za promocijo in razvoj kraške kulinarike. Začetki družinske gostilne segajo v leto 1973, ko so Špacapanovi pod svoje okrilje vzeli staro vaško gostilno. Njihova kulinarika temelji na prvovrstnih kraških sestavinah, ki jih večinoma pridelajo in vzgojijo sami. Česar nimajo ali jim zmanjka, najdejo na najbližjih kmetijah. Filozofija njihove kuhinje je zelo preprosta – iz najkakovostnejših lokalnih sestavin ustvariti najboljše okuse. Okuse Krasa, ki pripovedujejo zgodbe o kraški deželi in ljubezni.

Špacapanovi verjamejo v moč narave in tradicije, zato po najstarejših metodah, ki so prestale stoletja preizkušanj in izboljšav, pridelujejo tradicionalne kraške izdelke. Pri tem se držijo preprostosti – samo iz najboljših sestavin je mogoče ustvariti vrhunske izdelke, ki jih

poleg odličnega okusa in teksture odlikujeta tisočletna zgodba prednikov in moč kraške narave.

ZLATI PEČAT OBRTNO PODJETNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE je prejelo podjetje:

ŠILES, d. o. o.

Šiles je uspešno družinsko podjetje s 60-letno tradicijo, katerega ustanovitelj je Stanislav Šibelja. Začetki njegove zasebne dejavnosti segajo v daljno leto 1963, ko je Stanislav začel s popoldansko obrtjo, dve leti kasneje pa je prerasla v obrt v mizarski dejavnosti. Začel je z izdelavo raznih mizarskih izdelkov v skromni delavnici, v osemdesetih letih pa dejavnost prenesel na podjetje Šiles, ki se je z leti razvilo v vodilnega proizvajalca parketa in stopnišč. Z lastnim razvojem in vlaganjem v najsodobnejše tehnologije se Šiles lahko kosa s tujo konkurenco in že 60 let izdeluje parket, stopnice, ograje, zaključne letvice, zunanje terase in intarzijske.

Izvajajo tudi parketerska dela. Vile, stanovanja, poslovni objekti, hoteli, gradovi, terase, gledališča, plesne dvorane, telovadnice, sakralni objekti ..., to je le nekaj primerov, ki so jim s svojimi izdelki dali posebno noto in obogatili prostor z lesom.

Z izkušnjami in znanjem, ki so si ga v podjetju pridobili v vsem tem času, se za svoje kupce potrudijo vedno poiskati najboljšo rešitev. Proizvodnjo in prodajno-razstavni salon podjetja ohranjajo v osrčju Krasa, v Tomačevici pri Komnu. V podjetju je angažirana vsa družina. Danes obrt uspešno vodi in nadaljuje hčerka Karmen.

Spoštovani jubilaranti in prejemniki priznanj, ste sinonim za delavnost, prizadevnost, privrženost, vztrajnost, pogum in dobro delo! Iskrene čestitke za vaše izjemne dosežke in zahvala, da skupaj soustvarjamo prihodnost, v kateri vsi z veseljem sobivamo. Sodelujemo.

Zahvala občinam Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana, ki so nas pri izpeljavi prireditve tudi podprle.

Klementina Križman, OOO Sežana

Foto: Urša Tušar

pgdsenozece.si

INTERVENCIJE PGD SENOŽEČE

Prometna nesreča – AC razcep Gabrk

Petek, 4. 8. 2023, ob 14.47

Zgodila se je prometna nesreča na avtocesti na razcepu Gabrk v občini Divača. Voznik je z osebnim vozilom trčil v obcestno ograjo. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 6 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so zavarovali mesto

nesreče, obolelemu nudili prvo pomoč do prihoda reševalcev, odklopili akumulator ter pomagali reševalcem in delavcem Darsa. Ekipa NMP Sežana je poškodovano osebo oskrbela in prepeljala do urgence v Sežani.

Odpravljanje posledic poplav – Moste pri Komendi

V petek, 4. 8. 2023, se je okoli 18. ure na prizadeta območja odpravila prva ekipa PGD Senožeče, ki je opravila prvo 12-urno nočno izmeno na prizadetih območjih, in sicer natančneje v Mostah pri Komendi. Vse do nedelje so se izmenjevale sveže ekipe na terenu, in sicer na vsakih 12 ur. V naselju

Moste pri Komendi so s kolegi iz vseh društev Kraške gasilske zveze pomagali pri črpanju vode iz večstanovanjskega objekta, kamionskega parkirišča in okoliških hiš. Na pomoč pri črpanju vode iz podzemne garažne hiše je civilna zaščita dostavila dve večji črpalki. Garažna hiša s štirimi nadstropji pod zemljo je bila v celoti poplavljen, uničenih je bilo več kot 100 avtomobilov. 4. 8. 2023 pa je bila prva ekipa napotena tudi na pomoč na Koroško.

Požar na prometnih sredstvih – AC Gabrk

Sreda, 9. 8. 2023, ob 00.44

Na AC Koper-Ljubljana na priključnem kraku iz Sežane proti Senožečam je zagorel osebni avtomobil. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Območje smo prometno in požarno zavarovali, pogasili goreče vozilo, počistili vozišče ter pomagali avtovleki pri nakladanju uničenega vozila. Na intervenciji smo sodelovali skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana in policijo.

Nesreče z nevarnimi in drugimi snovmi v prometu – AC Senožeče

Sreda, 9. 8. 2023, ob 6.46

S strani ReCO Postojna smo bili obveščeni, da se na avtocesti med Senožečami in Sežano, pri razcepu Gabrk, kadi iz tovornega vozila. Na intervencijo je izvozilo 11 gasilcev z

dvema voziloma. Ob prihodu na lokacijo smo ugotovili, da je prišlo do razlitja hladilne tekočine tovornega vozila. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana smo posuli madeže na cesti z vpojnim sredstvom. Gmotna škoda ni nastala.

Pomoč na poplavljenih območjih – Črna na Koroškem

Četrtek, 10. 8. 2023

V četrtek se je celotna Obalno-kraška regija v zgodnjih jutranjih urah napotila na pomoč v Črno na Koroškem, kjer smo domačinom pomagali pri izčrpanju vode iz objektov in odstranjevali material, ki ga je voda nanosila v hiše in okoličje.

Iz našega društva so posredovali štirje gasilci.

Prometna nesreča

Petek, 11. 8. 2023 ob 7.59

Na avtocestnem odseku Senožeče-Divača, pri razcepu za Sežano se je tovorno vozilo zaletelo v obcestno ograjo in prišlo je do iztekanja pogonskega goriva po cestišču. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili trije gasilci PGD Senožeče, ki so skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Postojna prometno zavarovali kraj dogodka, odklopili akumulator na vozilu, z absorpcijskim sredstvom posuli razlito dizelsko gorivo in pomagali pri sanaciji cestišča. Po cestišču se je razlilo 200–300 litrov dizelskega goriva.

Pomoč prizadetim v poplavih – Ljubno

Sobota, 12. 8. 2023, ob 5.00

V zgodnjih jutranjih urah se je proti prizadetim območjem v Ljubnem odpravil konvoj gasilcev celotne Obalno-kraške gasilske regije ter gasilci poklicnih entot ZGRS Sežana in GB Koper, skupaj preko 130 gasilcev z več kot 50 vozili. Odpravljali so posledice poplav na območju Ljubnega. Iz našega društva so se udeležili trije gasilci z enim vozilom.

V naslednjih dneh smo gasilci iz Kraške gasilske zveze nudili pomoč na Savinjskem.

Požar v naravi – pobočje Vremšičice

Petek, 18. 8. 2023, ob 17.21

Nad letališčem v Divači je bil opažen dim. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče. Na lokaciji

smo ugotovili, da sta zaradi udara strele zagorela trava in drevo. Požar na površini okrog 20 m² smo pogasili. Na intervenciji so sodelovali še ZGRS Sežana in PGD Divača.

Pomoč ob poplavah – Ljubno ob Savinji

V soboto, 19. 8. 2023, ob 5.30 je celotna Obalno-kraška regija odšla na pomoč prizadetim ob katastrofalnih poplavah, ki so zajele velik del Slovenije. Tokrat so izvajali naloge v Ljubnem ob Savinji, kjer so pomagali pri sanaciji prostorov industrijskega obrata KLS. Iz PGD Senožeče so sodelovali 4 gasilci z enim vozilom.

Požar v naravi – Kačiče - Pared

Petek, 25. 8. 2023, ob 14.46

Zagorelo je ob železniški progi Divača–Rodik v občini Divača zaradi okvare zavor tovrnega vlaka. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 8 gasilcev PGD Senožeče z dvema voziloma. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana so požar na površini okrog 500 m² pogasili in preventivno obilneje zalili z vodo.

Neurje – Povir

Ponedeljek, 28. 8. 2023, ob 14.37

V vasi Povir v občini Sežana je močno neurje poškodovalo več streh stanovanjih hiš in gospodarskih poslopij ter podrlo več dreves in drogov električne napeljave. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 8 gasilcev z dvema voziloma, ki so pomagali pri sanaciji po neurju. Naslednji dan, v torek, 29. 8. 2023, je na prizadeto območje prav tako odšla ekipa 5 gasilcev z enim vozilom. Nudili smo pomoč pri sanaciji več streh stanovanjskih in gospodarskih objektov ter umaknili podrta drevesa. Intervencija je bila zaključena ob 14.00.

Prometna nesreča

Ponedeljek, 18. 9. 2023, ob 10.54

V Senožečah sta pri bencinskem servisu OMV trčila motorist in voznik osebnega vozila. Po pozivu ReCO Postojna smo na intervencijo izvozili 4 gasilci PGD Senožeče. Do prihoda reševalcev so nudili pomoč poškodovani osebi in zavarovali kraj dogodka. Na intervenciji smo sodelovali s kolegi iz ZGRS Sežana. Poškodovanega motorista je ekipa NMP Sežana dokončno oskrbela in odpeljala na nadaljnje zdravljenje v SB Izola.

Odstranjevanje sršenov – Senožeče

Ponedeljek, 25. 9. 2023

S strani občana smo bili obveščeni, da je na podstrešju stanovanjskega objekta sršenje gnezdo. Na lokaciji smo locirali eno manjše in eno večje gnezdo ter ju odstranili.

Prometna nesreča – AC Divača–Senožeče

Torek, 26. 9. 2023, ob 14.05

Na avtocestnem odseku Divača–Senožeče v občini Divača je tovorno vozilo iz neznanega vzroka zapeljalo v obcestni jarek in se prevrnilo na streho. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 6 gasilcev PGD Senožeče. Kraj nesreče smo prometno in požarno zavarovali, odklopili akumulator ter s tehničnim posegom rešili voznika tovrnega vozila iz kabine in nudili pomoč ostalim službam. Voznik tovrnega vozila je bil telesno poškodovan in prepeljan v izolsko bolnišnico. Na intervenciji smo sodelovali s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana, policijo in ekipo NMP.

Požar tovrnega vozila – AC Razdrto–Senožeče

Torek, 26. 9. 2023, ob 19.13

Na avtocestnem odseku Razdrto–Senožeče je zagorelo tovorno vozilo s polpriklopnikom, na katerem so bile naložene bale papirja. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 9 gasilcev z dvema voziloma. Ob prihodu na kraj smo nemudoma začeli z gašenjem polno razvitega požara tovrnega vozila. Tovorno vozilo in priklopnik sta zgorela v celoti. Skupaj s kolegi iz PGD Postojna, PGD Razdrto in ZGRS Sežana smo požar pogasili, pomagali avtovleki pri odstranitvi vozila ter še dodatno zalivali bale papirja med prekladanjem in sanacijo. Avtocesta je bila nekaj časa med intervencijo v celoti zaprta iz smeri Razdrto proti Senožečam.

Požar na sredstvih železniškega prometa

Ponedeljek, 2. 10. 2023, ob 6.34

Obveščeni smo bili, da se kadi iz tovornih vagonov za prevoz premoga na železniški postaji v Divači. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče z dvema voziloma. Ob prihodu smo zavarovali kraj dogodka in počakali odgovorno osebo, da je izklopila in ozemljila tir iz omrežja. Pregledali smo celotno vlakovno kompozicijo in pogasili 4 vagonne tlečega premoga. Po končanem gašenju smo s termovizijsko kamero še enkrat preverili celotno vlakovno kompozicijo, ki je štela 22 vagonov. Na intervenciji smo sodelovali s poklicnimi kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Divača.

Odstranjevanje sršenov – Gabrče

Torek, 3. 10. 2023, ob 18.35

S strani ReCO Postojna smo bili obveščeni, da je sršenje gnezdo pod ostrešjem stanovanjskega objekta v vasi Gabrče v občini Divača. S tehničnim posegom smo ga odstranili iz stanovanjskega objekta.

UDELEŽBA PIONIRJEV NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU ZA MEMORIAL MATEVŽA HACETA

V soboto, 23. 9. 2023, je v Gornji Radgoni potekalo državno mladinsko tekmovanje za memorial Matevža Haceta. Naše društvo je zastopala ekipa pionirjev. Pomerili so se v vaji z vedrovko, prenosu vode in razvrščanju. Žal je zadnja vaja prinesla nekaj kazenskih točk in odlična uvrstitev je šla po zlu, vendar smo vsi zelo zelo ponosni na našo pionirsko ekipo. Med čakanjem na rezultate pa smo si ogledali še sejem SOBRA. Najbolj nas je navdušila vožnja z oklepnikom Slovenske vojske. Za nami je bil naporen, vendar kljub dežju nepozaben dan.

SREČANJE ČLANIC KGZ

V soboto, 30. 9. 2023, je potekalo srečanje članic KGZ, ki ga je letos organiziralo PGD Povir. Najprej so članice nagovorili predsednik PGD Povir Sašo Popovič, predsednik KGZ Ivan Kovačič in poveljnik KGZ Peter Jerina. Po postroju so se članice odpravile na orientacijski pohod s 4 vmesnimi postajami. Na prvi so se preizkusile v gašenju z gasilnimi aparati, na drugi so izvedele nekaj več o potopnih črpalkah, na tretji je bila predstavitev vasi Povir in zgodovine PGD Povir, na zadnji pa je bilo članicam predstavljeno izpolnjevanje IPS obrazca in postavitve sprejemnega mesta, ki se vzpostavi ob večjih intervencijah. Sledilo je še kosilo in popoldansko druženje. Ob koncu srečanja je vsaka članica v spomin na srečanje prejela praktično darilo. PGD Povir se zahvaljujemo za odlično izpeljano srečanje. Srečanja se je udeležilo 10 članic PGD Senožeče.

ZAHVALA ZA DONACIJE OB POPLAVAH

Spet smo pokazali, da v najtežjih trenutkih vsi postanemo eno, saj smo v preteklih mesecih zbrali ogromno živil in ostalih nujno potrebnih sredstev za pomoč ljudem na poplavljenih območjih.

Vse vaše donacije so bile, skupaj z zbranimi sredstvi iz Prostovoljnega gasilskega društva Divača, prepeljane v zbirni center. Še enkrat iskrena **HVALA** vsem, ki ste pomagali z donacijami.

120 LET PGD SLAVINA

V soboto, 12. 8. 2023, je PGD Slavina praznovalo **120. jubilej ustanovitve**.

Udeležili smo se velike gasilske parade in kolegom iz PGD Slavina čestitali ob prevzemu novega gasilskega prapora.

Parade sta se udeležila 2 člana PGD Senožeče.

Lara Čič in Andraž Brožič
Foto: arhiv PGD Senožeče

POPLAVE

4. avgust je bil na Primorskem nekoliko neobičajen poletni dan, turoben in deževen. A iz osrednje Slovenije, s Koroške, Savinjske in Štajerske, so prihajale grozljive fotografije in posnetki. Ponoči so se oglasile sirene, naraščale in poplavljalne so reke in hudourniki, ceste in hiše so bile pod vodo, nekatere vasi odrezane od sveta, prebivalce določenih vasi so evakuirali. Gasilci smo se na razmere hitro odzvali – ob 9. uri zjutraj smo z vodstva Kraške gasilske zveze dobili povpraševanje, koliko članov je v posameznih gasilskih društvih na razpolago. Aktiviran je bil državni načrt zaščite in reševanja ob poplavih. Ob 10. uri nas je vodja obalno-kraške regije pozval k pripravljenosti. Ob 17.30 je sledil poziv k odhodu na prizadeta območja – odšli smo v ljubljansko regijo, kjer smo pomagali pri črpanju vode iz poplavljenih stavb. Prvo izmeno smo sestavljali po štirje člani gasilskih društev Kraške gasilske zveze, zbirno mesto je bilo počivališče Studenec, sprejemno mesto pa PGD Moste pri Komendi. Dodeljena nam je bila zalita garaža stanovanjskega kompleksa. Ker je bila že noč, se velikosti objekta nismo zavedali, mislili smo si, da je prizadet manjši del. Vsi gasilci Kraške gasilske zveze smo črpali vodo s potopnimi črpalkami. Nivo vode se praktično ni spreminjal. Šele ko so nam prebivalci povedali, da gre za ogromno trinadstropno garažno hišo, smo uvideli, da so naše črpalke premalo sposobne za takšno količino vode.

V pogovorih z zaskrbljenimi stanovalci smo izvedeli, da so že nekaj časa brez elektrike, nekaterim prebivalcem je voda zalila stanovanja v pritličju, zato so si poiskali začasno zatočišče pri sosedih. Veliko avtomobilov pa je ostalo v poplavljeni garažni hiši. Povedali so še, da je voda, ko je pričela vdirati v stavbo, v slabe pol ure poplavlila prostor. Nekaj prebivalcev je precej časa spremljalo naše delo in upalo na najboljše, večina pa jih je zaradi utrujenosti odšla v svoja stanovanja.

Naloga prve izmene je bila postavljanje črpalk, skrb za agregate, ki so jih potrebovale črpalke za svoje delo, in pomoč pri vzpostavitvi nekoliko zmogljivejše črpalke civilne zaščite. V zgodnjih jutranjih urah je prispela črpalka z zmogljivostjo 15.000 l/min in končno je gladina vode počasi začela upadati, do jutra se je znižala za dober meter. Prvo izmeno je v soboto zjutraj zamenjala druga, ki so jo sestavljali po trije člani prostovoljnih gasilskih društev Kraške gasilske zveze. Nadaljevali smo s črpanjem vode, ko se je voda umaknila, pa smo začeli s čiščenjem stopnišč. Enako delo sta imeli še dve izmeni, ki sta se zvrstili do nedelje zvečer.

Po prihodu nedeljske izmene je zvečer sledilo še čiščenje gasilske opreme pred gasilskim domom.

V ponedeljek smo dobili poziv za odhod na Koroško, ki pa je bil kasneje preklican. S PGD Povir in PGD Senožeče, PGD Povir in PGD Lokev smo se začeli dogovarjati o zbiranju stvari za prebivalce prizadetih območij. Že prvi dan zbiralne akcije, v torek, smo od občanov prejeli toliko hrane in potrebščin, da smo zvečer odpremili kombi na zbirno mesto PGD Slovenj Gradec. Informacija o zbiranju se je razširila tudi prek državnih meja – v petek iz občin Repentabor in Dolina - Breg, v soboto še iz Devina -Nabrežine. Z zbiralno akcijo smo zaključili v soboto. Zbrali in dostavili smo 10 kombijev hrane, osebnih pripomočkov, orodja, čistil, delovnih oblek in rokavic. Vseskozi smo bili na zvezi z zbirnim centrom PGD Slovenj Gradec, od koder so nam sporočali, kaj potrebujejo najnujnejše.

Po zaključeni akciji bi se radi zahvalili vsem, ki ste v njej sodelovali:

- občanom za darovano hrano, pripomočke, orodje,
- podjetjem in posameznikom za izposojlo kombijev za prevoz: SŽ - VIT, d. o. o., Center Divača, Unikatoy, Andrej Prelc,
- kolegom iz zamejstva – občine Repentabor, Dolina - Breg, Devin – Nabrežina, ki so dostavili nabirko svojih občanov,

- podjetju Seven Refractories, d. o. o., ki je zbiralo donacije na sedežu podjetja,
 - prostovoljcem, ki so pomagali v gasilskem domu,
 - članom našega društva za delo v gasilskem domu in na terenu ter
 - gasilcem na intervencijah in delovnih akcijah.
- Slednji s svojim delom še niso zaključili – 10. avgusta je na pot odšla

ekipa treh gasilcev, a se zaradi okvare na kamionu delovne akcije ni udeležila. 12. avgusta sta dva člana v Ljubnem ob Savinji pomagala pri odstranjevanju blata v proizvodnih prostorih

tovarne KLS. 14. avgusta smo v Struge v občini Luče ob Savinji odpeljali prostovoljce, ki so se udeležili akcije v organizaciji Občine Divača. V delovni akciji sta sodelovala tudi dva naša člana. 19.

avgusta se je nadaljevalo čiščenje v tovarni v Ljubnem ob Savinji, udeležili so se ga štirje člani društva.

NA OBČINSKEM DNEVU PO OBČINSKEM DNEVU

Zaradi slabega vremena je bil letošnji osrednji dogodek ob občinskem prazniku odpovedan oziroma prestavljen na prireditev Občinski praznik po občinskem prazniku, ki je potekal 16. septembra. Na stojnicah so se

predstavljali lokalni ponudniki, javni zavodi in nevladne organizacije. Na našem gasilskem poligonu pa so se preizkušali otroci, ki jih zanima delo gasilcev. Radovednežem smo razkazali tudi gasilsko opremo in vozila,

povabili smo jih v gasilski krožek. Občanom smo v sodelovanju z reševalko Nujne medicinske pomoči Sežana prikazali temeljne postopke oživljanja. Sladkosnedom pa smo ponudili sladke miške in sok.

INTERVENCIJE PGD DIVAČA V AVGUSTU IN SEPTEMBRU

17. 9. 2023

Ob 12.40 smo bili obveščeni, da gori na dvorišču pri industrijski hali v Divači. Posredovali smo gasilci PGD Divača, PGD Senožeče in ZGRS Sežana. Na kraju dogodka smo ugotovili, da občan kuri odpadke v kovinskem sodu. Na intervenciji je sodelovalo 8 gasilcev našega društva.

16. 9. 2023

Ob 9.29 so na Ulici Istrskega odreda v Divači 3 gasilci PGD Divača odstranili osir z otroškega igrišča.

6. 9. 2023

Ob 19.53 je 6 gasilcev PGD Divača posredovalo v Divači, kjer smo uspešno odstranili sršenje gnezdo.

2. 9. 2023

Ob 20.20 je bilo pri naselju Gornje Vreme v občini Divača opaženo nepogašeno kurišče. 5 gasilcev PGD Divača je pogasilo približno dva kvadratna metra gorečega papirja in trave.

28. 8. 2023

13 gasilcev našega društva je pomagalo pri odstranjevanju posledic neurja v Sežani.

29. 8. 2023

4 gasilci PGD Divača so sodelovali pri odstranjevanju posledic neurja v Povirju.

2. 9. 2023

Ob 15.24 se je v naselju Kozjane v občini Divača v stanovanjski hiši nahajala starejša neodzivna oseba. Posredovali so 4 gasilci PGD Divača in ZGRS Sežana, skozi balkonska vrata so vstopili v hišo in oboleli osebi nudili prvo pomoč do prihoda reševalcev NMP Sežana. Oseba je bila prepeljana v Splošno bolnišnico Izola.

19. 8. 2023

4 gasilci našega društva so v Ljubnem ob Savinji pomagali pri odpravi posledic velikih poplav.

18. 8. 2023

Ob 18.45 je gorelo pri naselju Dan v občini Divača. Posredovalo je 8 gasilcev PGD Divača, ki so pogasili

nepogašeno kurišče na dvajsetih kvadratnih metrih.

18. 8. 2023

Ob 16.57 je nad letališčem Divača zaradi udara strele gorela trava. Požar na površini približno dvajsetih kvadratnih metrov so pogasili gasilci PGD Senožeče in Divača ter ZGRS Sežana. Na intervenciji je sodelovalo 5 gasilcev našega društva.

13. 8. 2023

Ob 12.32 je v naselju Škoflje v občini Divača 5 gasilcev PGD Divača nudilo pomoč reševalcem pri prenosu obolele osebe. Obolelo osebo so odpeljali v Splošno bolnišnico Izola.

Od 5. do 6. 8. 2023

12 gasilcev PGD Divača je pomagalo pri odpravi posledic velikih poplav v Mostah pri Komendi.

KNTREGCA

Kdo stoji za blagovno znamko Kntregca?

Za znamko stojim Primož Polh. Sem diplomirani inženir lesarstva, pred tem lesarski tehnik. Po duši sem mizar, zbiratelj starin in poznavalec lokalne zgodovine. Prihajam iz Barke v Brkinih, flišnatega otoka sredi apnenčaste primorske pokrajine. Brkini so od nekdaj poznani predvsem po sadju in mogočnih gozdovih. Ti gozdovi so našim prednikom nudili oporo v težkih časih, zato so gozd negovali in do njega gojili globoko spoštovanje. Leta industrializacije so dodobra izpraznile brkinske vasi. S tem je začelo usihati tudi vse, kar so moji predniki tu gojili več stoletij. Za mano stoji več rodov mizarjev, ki so ljubezen do lesa zapisali v mojo kri. Les je lep, topel in predvsem živ material, ki zna sobivati s človekom, saj nas spremlja od začetka naše dobe. Les diha, se širi, krči, poka, se zvija, zato potrebuješ veliko znanja, da ga ukrotiš. Globalizacija je v naša življenja naplavila kupe cenenejšega potrošnega materiala brez duše. Moja naloga zato ni lahka. Na krilih preteklosti, z ljubeznijo do lesa ter z znanjem, ki ga imam, skušam ponovno dati prednost obrtniški izdelavi. Le tako lahko izdelku dam največ.

Primož, prihajaš iz mizarske družine, zato ti rokovanje z lesom ni tuje. Lahko poveš kaj več?

Lahko rečem, da so v preteklosti na podeželju vsi znali rokovati z lesom. To je bil nepogrešljiv material v življenju vsakogar. Posebno mesto so zasedali izučeni mizarji. Moji predniki so to bili. Moj prapranono je bil mizar, s svojimi tremi sinovi je delal v ladjedelnici v Monfalconu (Tržič). Tam so v delavnicah izdelovali opremo za luksuzne čezoceanske parnike. Njegov vnuk, moj nono Dušan Gustinčič, pa je bil potujoč mizar, poznan v širši okolici. Bil je univerzalen in zelo dober mizar. Izdeloval je pohištvo. V poletnem času je največ delal pri letnih remontih mlinov in žag na reki Reki. Žal se je ponesrečil in ga sam

nisem spoznal. Stik z lesom sem vzpostavil preko orodij, ki so ostala za njim, ter seveda iz pripovedovanj moje none o njegovem delu. Pri izbiri poklica nisem imel nobene dileme. Dejstvo je, da je dandanes lesarski poklic podcenjen, a sam nisem nikoli obžaloval svoje odločitve. Nekaj pač znam, česar drugi ne.

Zakaj tako ime – kntregca?

V našem narečju imamo zaradi vpliva bližine meje veliko besed, povzetih iz italijanščine. »Karega« v furlanskem narečju pomeni »stol«. Primorci imamo več izpeljank besede: karega, kontregca, kntrega, kandreja ... (gotovo še kakšno drugo). V času globalizacije, izumiranja jezikov po svetu ter »vdora« angleščine nam narečje predstavlja korenine, avtentičnost in identiteto. Majhen stolček je tako kntregca. Sicer je pa to star narečni izraz, ki ga mnogi, tudi Primorci, žal ne poznajo več.

Zakaj ravno izdelava stolov?

Prvi stolček je nastal čisto spontano za domačo uporabo, za najinega otroka. Nato sta počasi nastala še dva, za vsake stare starše eden. Čez nekaj časa je le-tega (stolček, ne otroka 😊) opazil kolega, ustvarjalec Primož Rojc (PrimozsWorkshop), ki je vztrajal, da družina nikakor ne sme ostati samo v domačem krogu. Bil je tisti, ki me je uspel »nahecati«, da sem, precej spontano in brez velikih pričakovanj, začel stolčke izdelovati za vedno bolj širši krog ljudi, ki sedaj raste in raste.

Delaš še kaj drugega poleg stolov?

Rad imam vse vrste izzivov in na splošno delo z lesom, v moji delavnici so tako nastali že različni leseni izdelki: kuhinje, regali, garderobne omare, jedilne mize, klubske mize, vrtno garniture, stopnice, okna, vrata, nakit, kuhinjske deske, okvirji za slike, različni otroški elementi (Piklerjev trikotnik, konjiček, mobile, pomagalček, zunanja igrala ...). Še posebej pri srcu mi je restavratorsko delo.

Kako poteka izdelava – koliko časa in materiala porabiš, kje dobiš ideje ..?

Kntregca je narejena iz bukovega lesa. Bukov les je trd in trpežen. Odlično se obnese kot pohištveni material. V Sloveniji ga imamo v izobilju, zato je tudi njegova cena dokaj

na realnih tleh. Les je zaenkrat večinoma iz našega lastnega gozda. Ker pa se potrebe Kntregce večajo, smo že stopili v stik z nekaterimi slovenskimi ponudniki. V zadnjem času je bilo kar nekaj povpraševanja po drugih drevesnih vrstah, predvsem po orehu in hrastu. Zaenkrat tega še nimamo v ponudbi iz preprostega razloga, ker bi to naš izdelek podražilo. Mogoče v prihodnje, zaenkrat želimo ohraniti vsem dostopne cene. Kot zaščito uporabljам PU barve in lake z ustreznimi certifikati, ki so okolju in otrokom sprejemljivi. Zaenkrat so se obnesli kot najbolj trpežni skozi uporabo. Bilo je kar nekaj povpraševanja po oljenih izdelkih, vendar vedno pojasnim, da je oljene površine treba obnavljati. Pri intenzivni otroški uporabi bi to bilo lahko kar pogosto. Izdelava je že utečena in tehnološko poenostavljena, tako da je izdelek od začetka do konca lahko nared v nekaj urah. Ideje pridejo kar same. Predvsem sem vesel konstruktivne debate z uporabniki izdelkov. Treba jih je dobro poslušati in kmalu izveš, kaj bi bilo še dobro dodati v ponudbo.

Kje se lahko izdelke vidi in kje kupi?

Zaenkrat si naše izdelke lahko ogledate virtualno, na socialnih omrežjih (Instagram in Facebook), v živo pa na različnih sejmiših po Sloveniji. Slednji so nam še posebej ljubi, saj nas ljudje lahko spoznajo v živo, nas povprašajo ter, ne nazadnje, naše izdelke lahko pogledajo, potipajo, povohajo ... Enako velja za nakup.

Imaš (v procesu od ideje do prodaje) kakšno pomoč, recimo pri promociji?

Pravijo, da za vsakim uspešnim moškim stoji uspešna ženska. Žena Ana je tista, ki pri Kntregci skrbi za vse, kar ni leseno. Ureja administracijo in dokumentacijo, je ustvarjalica vsebin na socialnih omrežjih, odpisuje na sporočila, je fotografinja izdelkov, oblikovala je logotip, pripravila tiskovine in podobno. Pomoč pa mi nudijo tudi starši, ki moji delavnici nudijo streho nad glavo.

Večji oz. vidnejši uspehi?

Kntregca je stara šele dobro leto in pol, uspehe pa že pridno nabiramo. Največji uspeh so v prvi vrsti gotovo zadovoljni uporabniki, otroci, vsak posebej. Sicer pa je bil prvi

večji uspeh letošnjega leta to, da sem bil s tremi kntregcami izbran s strani strokovne komisije kot razstavljaev na prireditvi Čar lesa, ki je v maju potekala v Cankarjevem domu v Ljubljani. Ko sva z Ano bila v Ljubljani še kot študenta, sva vsako leto obiskala to prireditev. Nekoč sem za šalo dejal: »Enkrat, ko bom velik, bo tukaj tudi moj izdelek!« Letos je tako želja postala realnost.

Drugi večji uspeh se je zgodil pred kratkim, v septembru, ko je potekal Celjski sejem, največji slovenski sejem. Na letošnjem sejmu so se med drugimi predstavila tudi vsa štiri biosferna območja Slovenije (Julijske Alpe, Kras, Kozjansko in Obsotelje ter Mura). Našteta naravovarstvena območja (vključena v Unescov program) utirajo pot zavedanju, da lahko prihodnost gradimo le v sožitju med ljudmi in okoljem. Biosferno območje Kras in porečje reke Reke upravlja Park Škocjanske jame, ki nas je povabil, da skupaj s kmetijo Slavec zastopamo območje. Vsekakor smo zelo počaščeni in hvaležni, da smo bili prepoznani kot primerni predstavniki oziroma ponudniki našega biosfernega območja.

Zadnji večji uspeh se bo zgodil v novembru na ljubljanskem sejmu Ambient in Dom plus, saj smo prejeli vabilo na razstavo Top ideje 2023.

So kakšne težave pri delu, prodaji in promociji?

Dejstvo je, da je trg s široko ponudbo različnih izdelkov danes zelo zasičen, zato je za prepoznavnost treba izstopati, biti drugačen ter ves čas v koraku s promocijskimi in prodajnimi trendi. Celotna pot je velik proces učenja na vseh ravneh. Velika past je zagotovo, da se v procesu izgubiš, a verjamem, da je, kot sem prej omenil, avtentičnost tista, ki mora biti glavno vodilo za delo oziroma uspeh.

Primož Polh

Foto: Ana Polh, Katja Logar

GOJENJE SIVKE KOT PRILOŽNOST ZA DODATEN ZASLUŽEK

Kmetijska dejavnost na kraških tleh zahteva trdo delo. Kamnita tla, razdrobljenost posestev, zaraščanje krajine, vse to zožuje pestrost pridelkov, ki jih je mogoče gojiti uspešno in brez prevelikega tveganja.

Navdušenje nad gojenjem sivke je v naše kraje prinesel v letu 2007 dr. Milko Novič, ki se je z njo spoznaval med službovanjem na Tasmaniji. Njegova pionirska sivkina polja, številna predavanja in nesebično deljenje znanja so kmalu obrodili sadove. Vse več pridelovalcev in vrtničarjev je začelo vključevati sivko med svoje pridelke, priljubljene so bile številne delavnice za uporabo olja in hidrolata.

Med prvimi se je na Krasu nad sivko navdušil tudi **Divačan Stojan Korošec**, vendar je preteklo še kar nekaj let, da so bile njegove življenjske okoliščine prave in da je leta 2012 uspel zasaditi svoj prvi nasad sivke ter okrepiti blagovno znamko *Dišave iz mesta nad reko*. Sivka je neverjetno hvaležna rastlina, pravi. Odlično uspeva v suši: bolj je vroče, boljša bo. Škodljivcev zaenkrat nima, tudi sicer pusta kraška tla z bogatim apnencem ji zelo prijajo. Najtežje je fizično delo, žetev. Čez leto je treba nasad vzdrževati. Najprej so zemljo med sadikami pleli, potem so jo zatravili. Zdaj gre lažje, saj travo samo pokosijo. Grmičke je treba jeseni oblikovati, da ostajajo nizki in da ne podivjajo. Ne potrebuje ne gnojila ne škropiva. Zdaj imajo zasajenih že 15.000 sadik sorte Budrovka in Angustifolia. Stojanu, ki ga marsikdo pozna pod imenom Sivček, pri obdelovanju nasadov in pridelavi sivkinih izdelkov pomagajo vsi družinski člani.

Sivkino olje, mila, mazilo za ustnice, kreme za nego kože in dišeče kopalne soli so najpogostejši izdelki pridelovalcev. Stojanova posebnost pa so čistila za perilo, tla, pohištvo, posodo in steklene površine, ki edina v Sloveniji vsebujejo 100-odstotno ekološke sestavine. Kupci lahko pridejo k njemu na dom in si natočijo izbrano čistilo v svoje plastenke. Veliko jih naroča tudi preko spleta, posebej z drugih koncev Slovenije, kjer trg še ni tako zasičen.

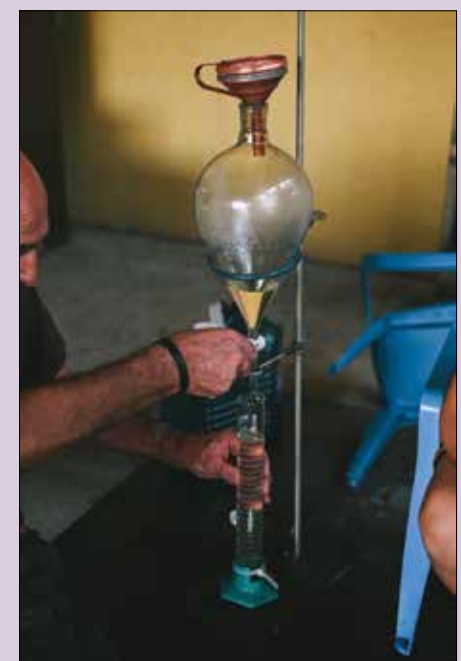
Pot do zvestih strank traja več let. Obiskovati je treba različne sejme ter se pogovarjati s trgovinami in drugimi možnimi odjemalci. Zahtevno je tudi postavljanje prave cene, ki bo zagotovila preživetje in bo za kupca še vedno sprejemljiva. Pridelovalci si med seboj pomagajo, vendar jih je v zadnjem času zaradi različnih vzrokov kar nekaj vzgojo sivke opustilo.

V zahtevnih in negotovih časih je vsaka spodbuda dobrodošla. Zato se je Stojan vključil v projekt sodelovanja **Veriga eko zelišč od Dolenjske do Krasa**, ki ga za kraško-brkinske partnerje vodi **ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.**, sofinanciran pa je iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Skupaj z drugimi partnerji se vključuje v različne dejavnosti. V sredo, 6. septembra 2023, je v okviru projekta izvedel delavnico za prebivalce stanovajske skupnosti Doma na Krasu. Naučili so se, kako izdelati sivkino kopalno sol, si ogledali polja in prisluhnili Stojanovi zgodbi o sivki. Delavnico so zaključili s pripravo sivkinih potaknjencev, ki jih bodo vzgajali na zemljišču ob njihovem domu. Sivka je z leti namreč postala tudi priljubljena okrasna rastlina številnih kraških vrtov, še vedno pa njen potencial ostaja premalo izkoriščen pri pravih kmetovalcih, ki bi iz nje znali narediti uspešno poslovno zgodbo.

ORA Krasa in Brkinov, d. o. o.

Foto: arhiv ORA Krasa in Brkinov in Stojan Korošec

Sivček Divača

DIŠAVE IZ MESTA NAD REKO

Ali ste vedeli, da je sivka naravna dišava, zelišče in tudi začimba in da so jo uporabljali že v starem Egiptu? Naše družinsko podjetje se ukvarja s proizvodnjo kozmetičnih proizvodov in čistil iz sivke ter ostalih sivkinih izdelkov. Na začetku naše poti smo imeli na naših poljih zasejanih približno 5.000 sadik ekološko pridelane sivke budrovka oz. Lavandula Xintermedia, leta 2016 pa smo nasadili še 10.000 sadik iste sorte, eno njivo pa namenili pravi sivki sorte Angustifolia. Naša sivkina polja se razprostirajo nad vzhodnim rovom Kačne jame, kar daje sivki še poseben in edinstven pomen, saj dobiva tudi v najhujših sušnih obdobjih minimalno potrebno vlažnost prav iz jamskega podzemlja reke Reke. Zaenkrat smo pri nas edini proizvajalci ekoloških čistil. Prav tako se lahko pohvalimo, da so vsi naši izdelki ročno narejeni in, kar je najpomembneje, vsi proizvodi vsebujejo zgolj ekološko pridobljene sestavine brez dodanih kemičnih snovi. Eterično olje in sivkino rožno vodo pridobivamo s pomočjo starodavnega načina, in sicer parne destilacije. Tudi polja obdelujemo in negujemo brez kakršnih koli

kemičnih snovi, saj se zavedamo, da so prav kemične snovi škodljive in uničujoče za naše zdravje. Večino del na poljih opravimo ročno.

Naše izdelke si lahko ogledate in naročite na naši spletni strani <https://sivcek.si/> ali pa osebno na naši kmetiji. Vse, ki vas zanima žetev sivke, pa vabljeni zadnji vikend junija na dan odprtih vrat, ko svojim obiskovalcem pripravimo pester in zanimiv program.

STRELSKO DRUŠTVO VREMŠČICA

Malo oziroma kar premalo se v naši občini govori o Strelskem društvu Vremščica, ki beleži visoke uspehe tako na regijskem kot na državnem nivoju.

Ob vstopu v prostor me je presenetila vrsta pokalov in medalj, od zlatih do bronastih, ki dokazujejo, kako se društvo postavlja v sam vrh slovenskih strelcev. Eva Volk denimo, ki je trenirala le slabih tri mesece in imela za seboj le šest treningov, si je na regijskem prvenstvu priborila drugo mesto in s tem dosegla normo za nastop na dr-

žavnem prvenstvu. Na slednjem pa je potem zavzela kar četrto mesto. Erika Grandič je dominirala na regijskem tekmovanju s pištolo, Renee Lenzi pa je regijski prvak v šolski kategoriji, na državnem prvenstvu je zasedel tretje mesto z zračno pištolo in četrto na 25 metrov z malim kalibrom hitrostrelno pištolo, postal pa je tudi državni prvak z malokalibrsko pištolo na 50 metrov. Vse zavidevanja vredni rezultati. Kako mladi strelci kljub slabim pogojem, pod katerimi trenirajo, ne obupajo in se še toliko bolj trudijo.

Tudi najmlajši strelci že pridno stopicajo za svojimi starejšimi kolegi. Lotti je denimo v PNK ligi dosegla skupno tretje mesto med deklicami, ekipa v sestavi Lotti, Žiga in Matteo se tudi lahko pohvalijo s tretjim mestom.

Kot mi je zaupala Erika, ji je streljanje s pištolo kot puško veliko bolj všeč, ko je začela streljati je spodbudila še svojo prijateljico Evo, nato pa so k temu navdušile še prijateljico Kristino Milavec. To so sicer le nekateri izmed dosežkov, teh je namreč mnogo več. Kljub tako dobrim uspehom, pa jih vedno

znova zasenčijo slabi prostori, v katerih so primorani trenirati. Strelsko društvo ima trenutno svoje prostore v stanovanjski stavbi v Vremah, kar zagotovo ni najbolj primeren prostor, saj ima stavba kot prvo premalo prostora za vse strelce, poleg tega v njej skoraj ne morejo prirejati tekmovanj, saj ima zveza ISF točno določena pravila, ki jih žal ta prostor ne izpolnjuje. Kot mi zaupa trener, Luka Lenzi gre za standarde za strelišče: dolžina, osvetljenost prostora, urejene sanitarije.

S tem se spopadajo kar člani sami, pomagajo kolikor lahko, vendar je to kar precej finančni zalogaj tudi za njih. Kot mi je zaupal Renee, je vse skupaj precej staro, drugod je vseeno bolj urejeno, denimo vzhod Slovenije je kar močen.

Primerni prostori bi pomenili večjo dolžino, eden od takih bi bilo tudi skladišče od Liva. Ima 30 metrov dolžine, takega strelišča pa nima nihče v Sloveniji. Kot mi pojasni Luka, bi primerno strelišče pomenilo veliko, ne samo za strelce, temveč tudi za okolico. Tekmovanja, ki se prirejajo v tovrstnem športu namreč privabljajo velike množice ljudi, navsezadnje je že tekmovalcev ogromno. Ker naša naravna danost tega okolja, pojasni Luka, ponuja obilico priložnosti za treninge, bi to predvsem spodbudilo tudi turizem, privabljalo tako našo kot tuje reprezentance, da trenirajo pri nas.

Da se premalo posvečamo strelskemu društvu je torej povsem jasno. Ker gre večina pomoči in pozornosti

drugim športom v Divači, je strelsko društvo zapostavljeno, člani pa dosežajo hvale vredne dosežke. Zato s tem prispevkom o strelskem društvu, pozivam vse, ki bi jih zanimalo kako pomagati društvu, da čim bolj izkoristi svoj potencial, da pride do boljših prostorov in s tem seveda do še boljših uspehov, naj se kdaj pa kdaj oglasi pri njih na treningih, kjer se lahko vsi sami prepričate, da strelsko društvo ni zanemarljivo in da si zaslužijo več, ker s takimi dosežki navsezadnje predstavljajo našo občino in širijo glas o njej tako po Sloveniji kot po svetu.

Nicol Vujović

Foto: Nicol Vujović

GLASNIK **POSLOVILI SMO SE**

STANKO PRELEC (*1953 † 2023)

V SPOMIN STANKU – NAŠEMU KERLETU

Ravno sedaj, ko se poletje počasi preveša v jesen in bo narava odvrгла poletna oblačila, tik pred okroglim jubilejem, je prišel trenutek, ko srce želelo je zaspati in v večni sen potovati.

Življenjska cesta je prevečkrat vodila navkreber. Stanko je vztrajno in odločno premagoval strmine in se na vrhu klanca ponosno ozrl v dolino.

Življenje v številčni družini na Liviževi domačiji je bilo težko, za košček kruha je bilo treba obdelati vsako ped zemlje in pokositi vsako bilko trave. V družbi brata in sester je bilo vse lažje – in kako lepo je, da so ostali povezani in bili drug drugemu v tolažbo in pomoč. Bilo je vsega, veselja in žalosti, nagajivosti in upanja, smeha in joka.

Za šport, za nogomet je Stanko vedno našel čas in voljo. Vztrajno in predano se je udeleževal treningov in tekem, čeprav je bilo dostikrat treba peš po stari barski cesti do Vrem, na vlak. Včasih je bilo treba čas kar ukrasti, kakšno domače opravilo preskočiti in se skrivaj izmuzniti od doma.

Aktiven je bil v vaški skupnosti, organiziral je dogodke, dajal pobude in konstruktivne kritike ter pomembno prispeval k razvoju naše vasi. Rad je ustvarjal z lesom in delal uporabne

stvari zase in za prijatelje ali pa za spominek, darilo, včasih pa kar tako za svojo dušo.

Domačija je bila vedno urejena, delo je preprosto videl. Imel je še načrtov, rad bi še živel.

Ko se je pred leti k njemu preselil nečak, je bil srečen in pomirjen. Čutil je olajšanje, čutil je, da bo za domačijo poskrbljeno, da se bodo okna v Liviževi hiši še odpirala, da se bo iz dimnika še kadilo in da se bo vrt še obdelal. Živel je preprosto in skromno, tako kot je bil navajen in vzgojen. Sobotni večeri so bili prepleteni z glasbo in plesom. Srce je igralo, ko je ob nežnih zvokih melodije zaplesal z ubranim plesnim korakom.

Ljubil je hribe, planine in naravo. Nedeljska jutra so bila samo zanj, namenjena obisku vrhov in gora. Užival je, ko so prvi sončni žarki posvetili na uhojeno planinsko pot. Užival je v razkošnem pogledu z vrhov, v klepetu s prijatelji in znanci ali pa z naključnimi pohodniki. Rad pa je bil tudi sam s sabo in s svojimi mislimi, v objemu gora.

Bil je prijeten človek, prijeten sogovornik. Bil je Barčan in ostal bo naš Kerle. Letni časi se bodo obrnili, pomlad se

bo vrnila, a njega ne bo, da bi njivo obdelal, da bi jablane obrezal, da bi rožice posadil, da bi gobe nabral. Zaman bomo upali, da ga srečamo na ulici, v gozdu, na cesti. Zaman bomo čakali, da se s svojo pando zapelje po prašnih poljskih poteh. Psička Neli bo zaman čakala, da jo odpelje na jutranji sprehod.

Vemo, da s poti, na katero je odšel, povratka ni. Ostal bo pa vedno v naših srcih in spominih.

Hvala za vse in, ja, pogrešali ga bomo.

Marta Kuret

13. NAGRADNA KRIŽANKA

Vodoravno:

1. izobraževalna in znanstveno raziskovalna visokošolska ustanova
5. obrt, ki se ukvarja s tkanjem
6. posredovalec pri sklepanju kupčij, pogodb, posrednik
8. kdor se poklicno ukvarja z oskrbovanjem konj
9. ime turistično kulturnega društva v Vremski dolini
10. potujoči prodajalec
11. kdor se prostovoljno odloči, prijavi za določeno delo
13. vas v Brkinih, občina Pivka
17. tovarna smodnika
18. žival ali skupina živali z vozilom, pripravo, v katero je vprežena
19. pripoved, zgodba, zlasti o nenavadnih pojavih, dogodkih, ljudeh
20. kar se pridelava v (enem) letu

Navpično:

2. kdor dela pri apnenici
3. kot kos velika ptica, oglašja se z vreščočim glasom, ogrožena zaradi prezgodnje mehanizirane košnje
4. kolarska delavnica
5. navadno pokrit prostor, kjer se prodaja in kupuje raznovrstno blago
7. zdravilna rastlina z dokazanimi učinki pri zdravljenju malarije (dve besedi)
12. otroška igra, pri kateri se ugibajo črke neznane besede in se za vsako napako nariše ena poteza vislic in obešenca
14. kdor se poklicno ukvarja s popravilanjem, izdelovanjem ur
15. sopomenka za sejem
16. sadje, kuhano v sladki, začinjeni vodi

Pred vami je **13. nagradna križanka**, v kateri se lahko preizkusite v poznavanju in iskanju gesel na temo kulturne in naravne dediščine lokalnega oz. slovenskega prostora. Želimo vam prijetno in poučno razvedritev, če se vam pri kakšni besedi zatakne, pa odgovor najdete na spletni ali Facebook strani Zavoda Dobra pot ali v aplikaciji Zapisi spomina (www.dobra-pot.si, <https://www.facebook.com/DobraPot>, <https://zapisi-spomina.dobra-pot.si/>).

Nagrade so prispevali: **Katja Prunk – unikatna keramika, Park Škocjanske jame Slovenija, Čebelarstvo Ukovič – Materija, Čebelarstvo Sedmak – Klanec pri Kozini in Jamarsko društvo Gregor Žiberna Divača.**

Srečni nagrajenci 12. križanke so: Milan Vrtovec iz Šmarij, Lana Lončarič iz Buj, Ada Krivičič iz Kozine

Rešitev prejšnje križanke (1–20): UTRINEK, KRAVANJA, MATINEJA, VILA, FAMLJE, ROG, RAZVALINE, GLEDANICA, PASTIR, ZELIŠČARSTVO, FESTIVAL, BRIKCIJ, BAKROREZ, RENESANSA, USTNIK, SOTESKA, GRAPA, GRAD, CUPRANCE, MISLIČE

Ponovno vabljeni, da rešeno križanko pošljete do na info@dobra-pot.si ali po pošti na Zavod Dobra pot, Barka 31, 6217 Vremski Britof. Imena nagrajencev bodo objavljena v eni izmed naslednjih števil glasila.

Še enkrat se zahvaljujemo vsem donatorjem za prijazen odziv in darovane nagrade, s katerimi bomo obdarili navdušene poznavalce kulturne in naravne dediščine naših krajev.

				SESTAVIL: MARLIJAN SOTLAR	OGNOJEK, GNOJNO VNETJE PO OKUŽBI	SLOVENSKA SMUČARKA (ANJA)	BOLGARSKA PISATELJICA (VESELA)	STAROGRŠKI LJUDSKI PEVEC IN PESNIK	MARLIJAN SUŠA	PREBIVALEC ALZACIJE	ITALIJANSKI NOGOMETAS (ANTONIO)	VRSTA VRBE	ZIMZELENA RASTLINA Z MODRIMI CVETVI	ZASTRUPITEV S KISLINO
				SOGLASNA IZVOLITEV KOGA S PLOSKANJEM										
				STROKOVNIJAK ZA MITOLOGIJU										
				SUROVINA ZA PIVO					USPOSOBLJ. OPRAVLJATI SL. IGRALKA (IVANKA)					
				SLOVENSKA ZBOROV. (PIA) RIBIŠKA MREŽA				ZMAGA PRI SAHU OROŽJE ŽUŽELK				REBEKA DREMELJ		
												NOBELIJ		
												KROŽNO KRIŽIŠČE		
GLASNIK	OBVOD OBOLELE ŽILE (ORIGIN)	SLOVENSKA PEVKA (KRAŠEVEC)	USNIJEN JERMIEN NOVIČA SPOROČILO			PREDSOBA, HODNIK KMETIJSKA ZADRUGA					ITALIJANSKI SKLADATELJ (ORTOLANI)			
ZASILNO ZAVETIŠČE V GORAH						SLOVENSKA NAPOVEDOV. (AJDA) PREDUJEM					ORIENTALSKA UTEŽ ZDRAVILNA RASTLINA			
FRANCOSKI MODNI OBLIKOVALEC (S. LAURENT)				ANTON ŽUPAN OHIŠJE STROJA ALI NAPRAVE			OSEBNI ZAIEMK			ANTON NANUT SILOVITO IZRAŽANJE ČUSTEV			ŽUŽELKA, MRČES	LUKA V BRAZILIJU
PROTESTANT. DUHOVNIK									FRANCOSKA IGRALKA (HAIR)					
GRŠKO- RIMSKO OBDOBJE									SLOVENSKI PEVEC (MARJAN)					
SAMO KUTIN			RADIO ROBIN CIPERSKI DROBIŽ			KRALJEVIČ IZ MAHABHA- RATE			POSLOVNA ENOTA DALJŠE ČAS. OBDOBJE			AVT. OZNAKA SARAJEVA FEVDALNI PODLOŽNIK		
JUDOVSKI SODNIK														
GLASNIK	MOČAN OGENJ ZA PEKO MESA	MADŽARSKA REKA REŠEV ČOLN V GORAH				IZVOLJENI OŽJI KROG ČLANOV	ŽENSKA, KI PRECEJA NAROD V LAOSU							
LJUBLJANSKO POKOPALIŠČE					TEPČEK					LJUDSTVO V LAOSU POSODA ZA GROZDJE				
VRSTA AZIJSKEGA JELENA						NADARJE- NOST, TALENT OLEG VIDOV			KRAJ PRI PIVKI				PRIVID, VIDENJE	GRŠKI KRATKI MEČ
JAPONSKA MLIJA			SL. SKLADAT. (VINKO) LEDENA KREMA								AMERIŠKA IGRALKA (GARDNER) SELEN			
GLASNIK	NAJREDKEJŠE AGREGATNO STANJE	JUS, PRAVNI RED REKA V ITALIJI					VMESNI DEL DEL OBRAZA							
AMERIŠKI IGRALEC (MICHAEL)						AM IGRALKA MCCLANAHAN CITROENOV OLDTJMER			NIKALNICA			ZIDAR IVAN SLOVENSKA IGRALKA (ZEMLIČ)		
PROSTI TEK MOTORJA PRI AVTOMOBILU				ANDREJ AŽMAN STAROSLOV. PIJAČA		RASTLINSKA ZAJEDAVKA ARABSKI ŽREBEC					IDENTIFIKACIJ. ŠTEVILKA			
UVAJANJE INFORMATIKE														
FRANCOSKA IGRALKA (MAGALI)					ODISEJEVA DOMOVINA					KRAJ NA AVSTRUJSKEM KOROŠKEM LOKA				

UGANKARSKI SLOVARČEK: RIZ – italijanski skladatelj (Ortolani), OKA – orientalska utež, INDIA – francoska igralka (Hair), IKVA – madžarska reka, KATU – ljudstvo v Laosu, PRAED – ameriški igralec (Michael), LAAK – kraj na avstrijskem Koroške, Loka, MILS – ciperski drobiž, LJAHOVA – bolgarska pisateljica (Vesela).

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

KOMENTATOR OPEČNA MOKA PECA KORAB IKE STR RI SANJE AMIN ŠAT KUGA ANA AFEKT BARMAN AT KANONAR CELEC UNEC KORAN SEME BILJARDA TA RUT RO APO SA DA ANONIM AGRUM ASTA NRAVI IT KIT STOJAN PONEV ŠTEKA SPOJ BONČA UL OV KARATAU KLADA KOSMAČ SKAVT DD AGIEZ SKAT URAN NEN OKNO EVRIJA TRI RESK KRAVAL

VABILO

Zavod SPREMLJAM TE organizira srečanje **Skupine za žalujoče**
vsako **1. sredo v mesecu s pričetkom ob 17. uri**
v prostorih Društva upokoencev Divača, Kraška cesta 67, 6215 Divača.

Prosimo za predhodno prijavo. Pogovori so namenjeni žalujočim, težko bolnim, njihovim svojcem in vsem, ki želijo o tej temi več izvedeti.

Zavod SPREMLJAM TE vabi na delavnice
na temo **Temeljne življenjske vrednote in njihov vpliv na življenje**
vsako **3. sredo v mesecu s pričetkom ob 17. uri v prostorih Društva upokoencev Divača**,
Kraška cesta 67, 6215 Divača.

Prosimo za predhodno prijavo. Delavnice so namenjene vsem, ki želijo spoznati in ozavestiti vrednote, ki posamezniku in družbi dajejo trdnost in napredovanje v življenju.

Število udeležencev za posamezno skupino bo omejeno na 8 oseb. Prijave zbiramo do izpolnjenih mest po elektronski pošti info@spreljamte.si ali telefonu 031 826 574.

Zavod SPREMLJAM TE je bil ustanovljen za pomoč in podporo osebam v težjih življenjskih situacijah, kot so npr. nenadna bolezen, nesreča, stiske v času umiranja in smrti ter razne druge izgube. Vse to so težke življenjske preizkušnje, ki nam močno zatresejo temelje, na katerih so slonela naša dotedanja prepričanja.

Več informacij najdete na spletni strani <https://spreljamte.si/>.

Pomoč je na voljo tako na osebni ravni kot tudi v skupini. Za prijavo in/ali vprašanja nam pišite na elektronsko pošto info@spreljamte.si ali nas pokličite na telefon 031 826 574.

NASVETI GLASNIK

AL' PRAV SE PIŠE

Ogenj

Oktober je mesec požarne varnosti. Ob požaru marsikdo najprej pomisli na gasilce, ki se poklicno ali prostovoljno ukvarjajo z gašenjem. Gasilci gredo na intervenciji dobesedno v ogenj, v prenesenem pomenu pa besedna zveza *iti v ogenj za koga* pomeni žrtvovati vse za korist nekoga. Če za nekoga *damo roko v ogenj*, smo prepričani, da je pošten in sposoben oziroma da je neka stvar kakovostna, resnična in zanesljiva. Če kdo komentira, da se *igramo z ognjem*, nas opozarja, da se neprevidno in lahkomišelnost izpostavljam nevarnosti. Ko se dve osebi ne strinjata, je lahko kmalu *ogenj v strehi*, torej je med njima prepir, spor. Če sogovorca še *bolj razburjata, ga dražita in s tem poslabšujeta položaj, dolivata olja na ogenj*. Podobna je tudi besedna zveza *bruhati ogenj in žveplo*, kar po-

meni, da se osebi silovito napadeta z besedami. Kdor se koga zelo boji, pravimo, da se *ga boji kot živega ognja*. Kot otroci smo se mnogi gotovo igrali igro med dvema ognjema, ki izhaja iz istoimenske besedne zveze, ki pomeni *biti v položaju, ko koga ogrožata oziroma nanj delujeta dve nasprotujoči si sili*. Še več zanimivih besednih zvez z besedo *ogenj*, njihovo razlago in izvor lahko najdemo v *Slovarju slovenskih frazemov*.

Doc. dr. Jana Volk

Oddelek za slovenistiko Fakultete za humanistične študije
Univerze na Primorskem

KRIŽANKA 2 ► Sken ali fotografijo rešene križanke pošljite do **1. decembra 2023** na e-naslov: glasnik@divaca.net s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in svojimi podatki. Lahko pa pošljete tudi izrezano križanko na naslov: OBČINA DIVAČA (UO GLASNIK – nagradna križanka), Kolodvorska ulica 3a, 6215 DIVAČA. Nagradenec bo objavljen v naslednji številki Glasnika. **Nagrada** za pravilno rešeno križanko je **darilni paket izdelkov podjetja Sivček**. Žreb nagrajencev bo opravila komisija, ki jo bodo sestavljali predstavniki UO Glasnika in avtor križanke g. Marijan Sotlar. Nagradenec prejšnje križanke je Edvard Puntar, Dolnje Ležeče 74. Za prevzem nagrade se dogovorite na občini.

DAN	URA	DOGODEK	LOKACIJA	ORGANIZATOR
petek, 1. 12.	11.00	Knjigobežnica v parni lokomotivi	Železniška postaja Divača	Občina Divača
sobota, 2. 12.	Od 15. ure dalje	Otroške delavnice za izdelavo novoletnih okraskov z boljšim sejmom in pohodom z lučkami	Preddverje dvorane Rudolfa Cvetka v Senožečah	KUD Pepca Čehovin Tatjana
nedelja, 3. 12.	10.00 do 20.00	TA VESELI DAN KULTURE v Muzeju slovenskih filmskih igralcev 10:00 – 20:00; brezplačen vstop 18:00; vodeni ogled stalnih razstav 19:00; filmski večer z dokumentarnimi filmi o izročilu Brkinov in Krasa (Zavod Dobra pot)	Muzej slovenskih filmskih igralcev v sodelovanju	Muzej slovenskih filmskih igralcev v sodelovanju z Občino Divača
Datumi bodo znani naknadno	Ure bodo znane naknadno	AKTIVNOSTI Ljudske univerze Sežana Vabljeni k spremljanju spletne in facebook strani Občine Divača	Divača	Ljudska univerza Sežana v sodelovanju z Občino Divača
sobota, 9. 12.	16.00	Miklavževanje v Divaški jami	Divaška jama	Jamarsko društvo Gregor Žiberna Divača
nedelja, 10. 12.	19.00	Božičnica – Jure Počkaj in Pozabljeni orkester	Dvorana Rudnik Vreme	Občina Divača v sodelovanju s TKŠD Urbanščica
četrtek, 14. 12.	17.30	Prihod Dedka Mraza v družbi z glasbeno skupino Čuki	Divača	Občina Divača
četrtek, 21. 12.	17.00	Prihod Dedka Mraza	Dvorana Rudnik Vreme	TKŠD Urbanščica
sobota, 23. 12.	18.00	Tradicionalni božično novoletni koncert	Osnovna šola dr. Bogomirja Magajne Divača	Pihalni orkester Divača
ponedeljek, 25. 12.	18.00	Božično novoletni koncert	Cerkev sv. Jerneja v Senožečah	Kulturno društvo Mešani pevski zbor Senožeče

Organizatorji si pridržujemo pravico do spremembe programa dogodkov. Upoštevani so dogodki, za katere smo na Občini Divača pridobili informacije do 24. 10. 2023. Podrobnosti in morebitni dodatni dogodki bodo navedeni na spletni in Facebook strani Občine Divača.

VLJUDNO VABLJENI